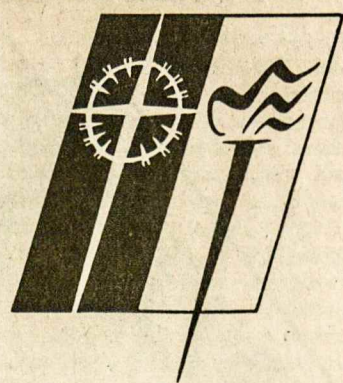

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 34 (2633) 2000 RUGPJŪTIS-AUGUST 22

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Vasaros kelionės

Vasaros metas – atostogų ir judėjimo laikas. Atostoginės kelionės į kitus kraštus tiek jaunimui, tiek ir suaugusiems būna naudingos. Jos ne tik išblaško kasdienybės rutinas bei įprastų darbų įtampą, bet ir praturtina gyvenimą, plečia keliaujančių akiratį. Po sėkmingos kelionės lieka malonūs prisiminimai, gražūs vaizdai ir platesnis supratimas svetimų valstybių bei žmonių. Jaunimui itin svarbu ir įdomu yra pakeliauti, susipažinti su pasauliu, jo įvairiomis kultūromis ir santvarkomis, palyginti jas su sava aplinka. Senesniais laikais keliavimas, ypač Europoje, buvo laikomas nepamainomu bendrojo išsilavinimo elementu.

KELIONIŲ yra trumpų ir ilgų, tikrų ir simbolinių. Dvasinės atgaivos gali suteikti ir keliavimas vaizduote – skaitant knygas, o šiais laikais galima net apžiūrėti įvairių vietovių vaizdus pasaulį jungiančiame ir atstumus suglaudžiančiame ryšių tinkle – internete. Taip pat yra įprasta gyvenimą, dvasinį ar fizinį, apibūdinti kelionės įvaizdžiais. Ką visos kelionės turi bendro? Visoms reikalingas pasiruošimas, ir iš visų galima pasimokyti. Pasiruošimas kelionei reikalauja nusistatymo, asmeninių sprendimų, kur ir kaip keliauti. Žinių kaupimas bei atranka padeda šiuos sprendimus daryti. Ir tikras, ir simbolines keliones palengvina bei praturtina pagrindinis kalbos mokėjimas ir technikos įsisavinimas, nes norint svetimame krašte keliauti reikia skaityti žemėlapius, literatūrą, valdyti kompiuterius, automobilius, laivus... Keleivis taip pat susikuria planą, kurio vykdymas nulemia kelionės sėkmę. Vienas imasi griežtai surikiuoto tvarkarašio, sistemingai laikosi užsibrėžtų gairių ir laikų, vargsta ir jaudinasi, jei įvyksta netikėtumų, kitas bendrais bruožais surikiuoja kelionės eiga, bet lieka lankstus, prisitaiko prie aplinkybių, stengdamasis kuo daugiau naudoti pasisemti iš suteiktų ar pasitaikiusių galimybių. Aišku, yra ir tokių, kurie nei apsisprendžia, nei ruošiasi kelionei, lieka nepatenkinti, net abejingi kitų užsimojimams.

TAČIAU svarbiausių pamokų ne visi, net toli ar dažnai keliaujantys, neišsimauna, ypač jaunimas. Kas linkėtina jaunimui, besirušiančiam mokslui, gyvenimo ir konkrečioms kelionėms? Visų pirma gero pasiruošimo bei suplanavimo. Jaunimas mėgsta keliauti, bet ne visada spėja tinkamai pasiręsti, kad kelionė būtų visapusiškai naudinga. Kiekviena kelionė turėtų mokytį supratimo, pagarbos, tolerancijos kitų tautų kultūroms ir papročiams. Tai pasakytina ir apie bendrą elgesį, ypač tuos, kurie lydi, moko, vadovauja. Kelionė brandina arba gali padėti bręsti ugdati kantrybę ir pakantumą ne visada palankiose sąlygose. Sakoma, jog kelionėje geriausiai galima pažinti žmogų. Daug laimi tas, kuris stengiasi įvertinti save bei aplinką, ir geriau tai suprasdamas – augti. RSJ

Kanados įvykiai

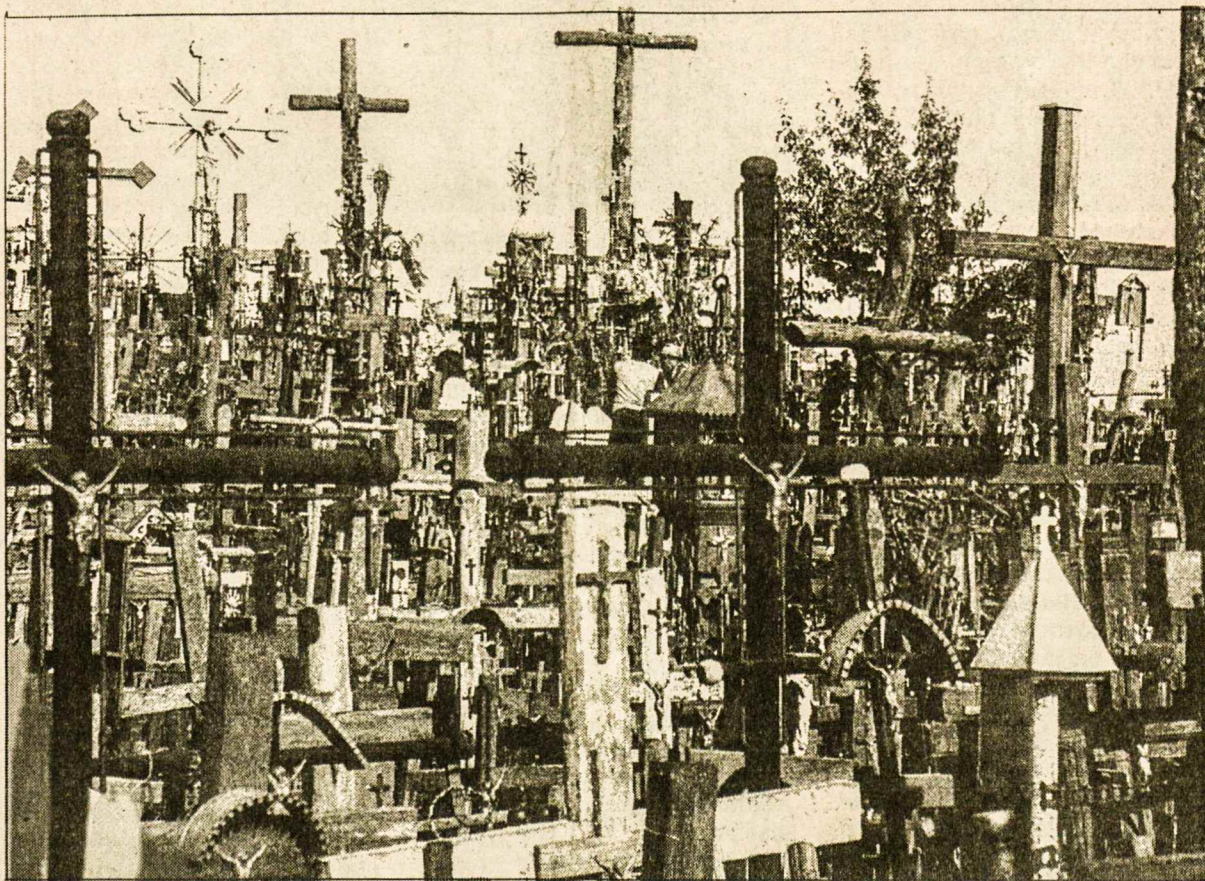
Naujas Toronto operos sezonas

Toronto COC operos 2000/2001 metų sezonas prasidės rugsėjo 21 dieną. Kaip jau įprasta, ir šiame sezone bus statomos šešios operos, supaprastintos po dvi rudenį, žiemą ir pavasarį. Sezoną atidarys G. Verdi *Otello*, kurį režisuos Robin Phillips, o pagrindinius vaidmenis dainuos Vladimir Bogačov, vienas žinomiausių šių dienų Otello, Zvetelina Vassileva (*Desdemona*), Frank Ferrari (*Jago*). Ši opera suporuota rugsėjo/spalio laikotarpyje su B. Smetanos *Parduotąja nuotaka*, kurią dainuos pakviesti čekai dainininkai Eva Urbanova (*Maženka*), Miroslav Dvorsky (*Jenik*) ir kanadietis Benoit Boutet (*Vašek*). 2001 metų sausio/vasario poroje bus nauja opera, parašyta šių dienų populiaraus vokiečių kompozitoriaus Hanso Wernero Henze, moderni interpretacija daina ir šokių klasikinės legendos *Venus & Adonis*. Taip pat G. Puccini *La fanciulla del West* (*Mergina iš aukštinių vakarų*). Pastarojoje dainuoja Elena Filipova (*Minnie*) ir John Fanning (*Jack Rance*). Paskutinėje-pavasarinėje poroje 2001 balandžio mėnesį bus B. Britten *Billy Budd*; režisūra australiečio Neil Armfield, dainuoja kanadietis Russel Brown (*Billy Budd*), Nigel Robson (*kapitonas Vere*) ir Jeffrey Wells (*Claggart*). Ir sezono pabaigai – W. A. Mozarto *Idomeneo*. Ją režisuos, kaip ir sezono pirmąją, Robin Phillips, dainuoja kanadietis Michael Schade (*Kretos karalių Idomeneo*), Elzbieta

Szmytkla (*Ilija*), Isabelle Vernet (*Eletra*) bei Michael Colvin (*Arbace*). Šiuo įvairiu ir įdomiu 51-ju sezonu torontieškė *Canadian Opera Company* įžengs į sekančią šimtmetį ir tūkstantmetį.

Du seniausi Pirmojo pasaulinio karo veteranai kanadiečiai mirė beveik tuo pačiu metu. Alfred de Gruchy, seniausias kanadietis Pirmojo pasaulinio karo veteranas, dalyvavęs 1917 metais *Vimy Ridge* mūšyje, mirė Montrealyje, sulaukęs 104 metų amžiaus. Tarnavęs puskarininku 42-me kanadiečių batalione, populiariai vadinamame *The Black Watch*, kuris buvo susietas su to paties vardo skotų pulku, vėliau dirbo draudos agentu, kol išėjo į pensiją. Antrasis veteranas Fred Gies pradėjo savo karo tarnybą 1915 metais, dalyvavo kovose Prancūzijoje su 13-tu kanadiečių batalionu, *The Royal Highlanders*. Mūšyje, kuriame iš 550 karių pasiliko tik 112, F. Gies buvo sužeistas, pateko į vokiečių nelaisvę. Grįžęs atgal į Waterloo, Ontario, dirbo laiškanesiu iki pensijos. Jau būdamas 101 metų su 16 kitų kanadiečių, I-jo karo veteranų, lankėsi Belgijos ir Prancūzijos mūšių laukuose ir buvo apdovanotas prancūzų *Legion of Honour*. Mirė sulaukęs 103 metų. Abu buvo aktyvūs Kanados karališkojo veteranų legiono nariai.

Jaunieji dailininkai turės puikią progą pademonstruoti savo sugebėjimus Toronte tapydami freskas ant mūrinių ar ce-

Lietuvos Kryžių kalnas, garsėjantis Europoje. Jį 1993 metais aplankė ir dabartinis Šv. Tėvas JONAS PAULIUS II

Kryžių kalnas - reikšmingas pasauliui

Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II laiškai, iškeltantys Lietuvos tikinčiųjų dvasinę didybę

Ryšium su Lietuvos pranciškonų pastatyto vienuolyno prie Kryžių kalno pašventinimu Šv. Tėvas Jonas Paulius II parėšė specialų laišką vyriausiajam pasaulio pranciškonų vienuolyno vadovui Giacomo Bini, OFM, Romoje. Tame laiške Šv. Tėvas iškelia minėto Kryžių kalno reikšmę ne tik Lietuvai, bet ir visam pasauliui. Laiškas buvo paskelbtas „Osservatore Romano“ angliškoje laidoje 2000 m. 31 nr. su Kryžių kalno nuotrauka. Čia – to laiško vertimas. RED.

Pranciškonų vienuolyno prie Kryžių kalno ties Šiauliais Lietuvoje liepos 8 d. atidarymo progą norėčiau išreikšti geriausiui savo linkėjimus bei sveikinimus Jums, jūsų bendrabroliams Tuskanijos Šv. Pranciškaus stigmų vardo provincijos ir Šv. Kazimiero Lietuvoje provincijos, taip pat visiems šventos iškilmės dalyviams, užtikrindamas dvasinį savo artumą ir gilų dėkingumą už to reikšmingo projekto įgyvendinimą.

Pastatymas vienuolyno vietoje, pilnoje atsiminimų, primena man maldos valandėlę, kurią

mentinių namų sienų. Apie 100 jaunuolių galės pasinaudoti miesto paskirtais \$307 tūkstančių 16-kai skirtingų projektų. Norima tas miesto sienas ar mūrines tvoras, kurias dažnai kažkas apitepliodavo bjauriai atrodančiais graffiti papuošti patrauklesniais dailės darbais. Jaunieji dailininkai entuziastiškai ėmėsi darbo. „Aš piešdavau sau, o dabar galiu piešti žmonėms, kurie matys mano kūrinius. Tai geriausias vasaros darbas apie kokį galėjau anksčiau tik svajoti!“, džiaugėsi vienas iš jų.

Jon Vickers, dramatinis tenoras, vienas žymiausių Kanados operos solistų, po 12 metų ramaus pensininko gyvenimo, buvo šiemet suviliotas atlikti Richardo Strausso kūrinių *Enoch Arden* Ravinio festivalyje (Ravinio *Bennett-Gordon* salė tai Čikagos simfoninio orkestro vasaros būstinė). Žilaplaukis 73 metų tenoras po programos atlikimo sulaukė labai entuziastingų ovacijų. Jon Vickers solisto karjerą pradėjo – jo paties žodžiais tariant – „mažame Kanados miestelyje (Prince Albert, Saskatchewan) ir ją baigė mažame Kanados miestelyje (1988 gegužės 28 Kitchener, Ontario)“. Dainavo daugelyje pasaulio operos rūmų Bizet, Verdi, Wagner, Britten operas, bet labiausiai buvo pagarsėjęs savo *Peter Grimes*, *Otello* bei Wagnerio operų *heldentenor* savo *Peter Grimes*, *Otello* bei Wagnerio operų *heldentenor* (Nukelta į 8-tą psl.)

praleidau ant Kryžių kalno 1993 m. rugsėjo 7 d. apaštalinio vizito metu Lietuvoje. Kartu prisimeinu maldingąją savo kelionę į La Verną, kurią turėjau progos aplankyti keliomis dienomis vėliau, būtent rugsėjo 17 tais pačiais metais. Tose specialiose kelionėse aš giliau supratau kaip naudinga tūkstantmečio priešaušryje žmonijai ir Europai atlikti piligriminę kelionę į Šiaulius ir į La Verną – vietoj, paženklintas kryžiaus paslaptimi, apmąstyti su gilesniu domesiu Viešpaties kančią, mirtį, prisikėlimą ir atsiskleisti atsivertimo malonei.

Lietuvos ir Tuskanijos provincijų pranciškonus broliško bendrabarbiavimo ryšiai siejo dar prieš komunizmo atėjimą, kai jauni Lietuvos žmonės, norintys sekti pranciškoniška charizma, buvo siunčiami į Toskaniją pasiruošti vienuoliniui gyvenimui. Tie ryšiai buvo sustiprinti pastarajame dešimtmetyje, ir dabar gėriuosi matydamas dar didesnę La Verną ir Kryžiaus kalno suartėjimą šio apaštalinio pranciškonų vienuolyno dėka.

Šv. Tėvas JONAS-PAULIUS II, pavadinęs Lietuvos Kryžių kalną tikinčiųjų tvirtove

Savaitė Lietuvoje

Patvirtinta sutartis

Gudijos ministerių taryba rugpjūčio 9 d. patvirtino tarpvyriausybę sutartį dėl Gudijos krovinių tranzito panaudojant Lietuvos uostus bei kitą transporto žinybą, rašo BNS/LGTIC. Sutartis buvo pasirašyta balandžio pradžioje Vilniuje.

Sutartimi bus apribojami nepriimtini tranzito sąlygų pakitimai, suvienodinant prekių pavadinimus ir kitus dalykus. Tikimasi sustiprinti Gudijos ir Lietuvos ekonominį bendradarbiavimą, padidinti krovinių gabenimą keliais bei Klaipėdos jūrų uostu. Manoma, kad Gudijos krovinių apimtys, sudariusios 12.2% visų per Klaipėdos uostą pervežamų krovinių (apie 2 mln. tonų), gali išaugti iki 20% visų krovinių. Taip pat bus leidžiama transportuoti krovinius Lietuvos geležinkeliais.

Naujoji sąjunga populiariausia

Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) populiarumas didėja, praneša BNS. Apklausos duomenimis, ji turi geriausias galimybes laimėti seimo rinkimus. Rugpjūčio pradžioje 16.5% Lietuvos gyventojų būtų balsavę už NS, kurios populiarumas išaugo 6.1%, palyginus su birželio mėnesio skaičiais. Daug mažesnę skaičių rinkėjų patraukė Lietuvos liberalų sąjunga (6.9%) ir LDDP (6.8%). Ketvirtoje ir penktoje vietoje atsirastų Valsiečių partija ir Centro sąjunga su 5.7% ir 5.4% balsuotojų, o valdančiuosius konservatorius (Tėvynės sąjunga) palaikytų tik 3.6%.

Pasirašė „garbės pakta“

Rugpjūčio 8 d. devynių politinių partijų atstovai seime pasirašė Politinės garbės pakta. Juo garbingos politinės kovos principų įsipareigojo laikytis LDDP, Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP), Naujosios demokratijos, Lietuvos rusų sąjungos, Valsiečių partijos, Demokratų partijos, Tautos pažangos partijos, Krikščionių demokratų sąjungos bei Lietuvos lenkų rinkimų atstovai. Numatoma įkurti Politinės etikos komisiją nagrinėti klausimus dėl etikos pažeidimų rinkimų vaizdoje.

Valdantieji konservatoriai „sveikino kairiųjų partijų ryžtą garbingai dalyvauti rinkimų kampanijoje, tačiau pažymėjo, kad, norint būti garbingu, nebūtina sudarinėti jokių specialiųjų paktų“, rašo BNS/LGTIC. Iš pasirašiusių tik LDDP, Valsiečių partija ir LSDP turi tikrų galimybių patekti į naująjį seimą, kurio rinkimai vyks spalio 8 d. Naujoji sąjunga ir Lietuvos liberalų sąjunga pakto nepasirašė.

Ieškiny pasirašė vyriausybė

Vilniaus miesto meras Rolandas Paksas rugpjūčio 9 d. pasirašė ieškininį pareiškimą dėl Vilniaus miesto savivaldybės ne-

pervestų lėšų (daugiau kaip 129 mln. litų) priteisimo iš vyriausybės. Kaip praneša BNS/LGTIC, jis parengtas vadovaujantis Konstitucija, Vietos savivaldos, Biudžetinės sandoros, Savivaldybių biudžetų nustatymo metodikos, Tarptautinių sutarčių įstatymais, Europos vietos savivaldos chartija bei Lietuvos Civilinio kodeksu. Savivaldybė teigia, kad valdžia pastaraisiais metais priskyrė jai papildomų pareigų, bet neskyrė pinigų joms įgyvendinti.

Rugpjūčio pradžioje Generalinė prokuratūra iškėlė baudžiamąją bylą dėl piktnaudžiavimo tarnyba ir mokesčių vengimo Vilniaus miesto savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto departamento Švietimo skyriuje. Birželio mėnesį Generalinė prokuratūra gavo seimo biudžeto ir finansų komiteto pirminę medžiagą apie nesilaikymą finansinės drausmės, fizinių asmenų pajamų mokesčių nepervedimą į šalies biudžetą. Iš 60-ties Lietuvos miestų ir rajonų savivaldybių 37 nutarė irgi rugpjūčio mėnesį kreiptis į teismą ir bylinėtis su vyriausybe dėl savivaldybės priskirtų pareigų, neskiriant papildomų lėšų joms vykdyti. Bendras savivaldybių ieškiny sudaro apie 80 mln. litų.

Lankėsi ESBO misija

Užsienio reikalų ministerijos kvietimu, rugpjūčio 9-12 d.d. Lietuvoje lankėsi Varšuvoje įsikūrusios Europos saugumo ir bendrabarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinės institucijų ir žmogaus teisių biuro parengiamoji misija. Jos tikslas – įvertinti atskirus Lietuvos teisinės ir administracinės sistemos požiūrus, susipažinti su politine padėtimi prieš spalio mėnesį numatytus seimo rinkimus. Kaip praneša BNS/LGTIC, ESBO atstovai susitiko su įtakingiausiu partijų vadovais, valstybės pareigūnais ir užsienio diplomatais. Po apsilankymo svečiai pateiks Demokratinės institucijų ir žmogaus teisių biuro siūlymus ir išvadas dėl parlamento rinkimų stebėjimo.

TLP kandidatai patvirtinti

Tėvynės liaudies partija (TLP) statys 34 kandidatus daugiamandatėje apygardoje ir 13 kandidatų viennandatėje apygardose būsimoje rinkimuose į seimą, praneša ELTA/LGTIC. TLP pirmininkė yra seimo narė Laima Andrikienė. Rugpjūčio pirmąją savaitę Kaune įvyko partijos suvažiavimas, kuriame taip pat buvo patvirtintos programinės nuostatos 2000-2004 metams. Jų pagrindinis rūpestis yra žmogus ir jo problemos. Daugiausia dėmesio nuostatose skiriama verslui, mokesčių politikai, socialinėms problemoms spręsti. Ypatingas dėmesys tenka žemės ūkiui, kaimo problemoms, švietimui, sveikatos apsaugai bei kultūros reikalams. RSJ

Šiame numeryje

Vasaros kelionės

Kelionėje geriausiai galima pažinti žmogų
Kryžių kalnas – reikšmingas pasauliui
Tebeliudija bausius kentėjimus, o kartu ir ženklas dvasinės didybės
Siekiant Lietuvos gerovės
Reikia įdiegti žmonėms ryžtą dirbti, taupyti ir mokslintis
Vytauto Didžiojo tilto gynėjai
Nepriklausomos Lietuvos jaunimas žinojo, kaip mylėti savo kraštą
Dzūkija – Lietuvos puošmena
Telkšo 48 ežerai, šile gerai jaučiasi briedžiai, šernai, stirnos...
Kasdieninės duonos augintojai
Nemažai agronomų dirbo kooperatinėse organizacijose
Ekumeninis lietuviškas šventasis raštas
Prie tokių literatūros paminklų tegalima leisti su didžia pagarba
Lietuva Amerikos prezidento atsiminimuose
Norėta, kad Lietuva aptiltų su nepriklausomybe, o Gorbačiovas nurimtų
Tamos ir šviesos keliu
Deja, tėviškė-Lietuva nepasitiko jos draugiškai...

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$43, pusmetinė – \$22, mėnė – \$53, garbės – \$63. Oro paštu į užjūrius – \$140. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$43.00, patron \$53.00, sponsor \$63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

LIETUVOS KANKINIAI

Kunigai, išgelbėję kaimo gyventojus

1941 m. birželio 22 d. prasidėjus karui, Lietuvos teritorijoje prasidėjo pirmieji mūšiai ir netikėtai užklupti rusų daliniai traukėsi. Besitraukianti sovietų kariuomenė, kartu su vietiniais aktyvistais, vežė su savim daug sumytų nekaltų žmonių, daugelį šaudė vietoje.

Pirmąją karo dieną, sekmdienį, Jonavos šventovėje vyskupas Vincentas Brizgys teikė apylinkės vaikams Sutvirtinimo sakramentą. Buvo suvažiuavusių daug kunigų. Tarp jų buvo ir Skaruliuose (už 3 km nuo Jonavos) apsisostę kunigai Boleslovas Vėgėlė, Zigmunt Stankevič bei Skarulių klebonas Pranciškus Vitkevičius.

1941 m. birželio 25 d. netoliese prie Skarulių ešancio Gaiziūnų poligono besitraukianti rusų kariuomenė bandė prasižvelgti iš apsipties, nes vokiečiai tuo metu jau buvo užėmę Vilnių, Kauną, Ukmergę ir artinosi prie Jonavos. Daugiausia tai buvo NKVD kariuomenės daliniai, kurie traukėsi sumaištyje. Skarulių prieigose jiems pasirodė, kad kažkas į juos šovęs iš varpinės bokšto. Enkavedistai visus kaimo gyventojus suvarė prie vieškelio ir suguldė į griovius. Išstatę sunkiuosius kulkosvaidžius, ruošėsi sušaudyti "nusikaltėlius". Tada buvo atvesti trys kunigai, kurie buvo sumiti pamaldų metu. Skarulių klebonas paprašė paleisti kaimo žmones, sutiko, kad veikiau būtų nubauti kunigai, o ne kaimiečiai. Raudonarmiečiai paleido kaimo gyventojus, o visus tris kunigus nutarė sušaudyti. Suimti kunigai buvo varomi Meištonių kaimo link, kur buvo numatyta jų egzekucijos vieta. Skarulių klebonas P. Vitkevičius suklupo ir buvo vietoje sušaudytas, o kunigai B. Vėgėlė ir Z. Stankevič buvo nuvaryti į

laukus ir čia sadistiškai nukankinti.

Nužudyti kunigai laukuose pragulėjo kelias dienas, nes apylinkėse vyko įnirtingi mūšiai. Tik birželio 29 d., frontui pasitraukus ir užėjus vokiečiams, kaimo gyventojai parsivežė kunigų kūnus bei pagarbiai palaidojo Skarulių šventovėje.

Sovietų - vokiečių karo pradžioje Sakruliuose buvo nukankinti trys kunigai, kurių auka išgelbėjo nuo susidorojimo visus kaimo gyventojus.

Kun. Pranciškus Vitkevičius gimė 1877 m. Klepėčių kaime, Telšių apskrityje. Baigęs Žemaičių seminariją Kaune, 1901 m. buvo įšventintas kunigu. Pastoracinį darbą dirbo Godynave, Survilaiškyje, Šventybrastyje ir kitur. Nuo 1934 m. buvo Skarulių parapijos klebonas.

Kun. Boleslovas Vėgėlė gimė 1880 m. Musteikių kaime, Utenos apskrityje. 1897-1902 m. studijavo Žemaičių seminarijoje Kaune, paskui trejus metus studijas tęsė Friburgo universitete Šveicarijoje. Kunigu įšventintas 1904 m. ir paskirtas vikaru Užventyje. Čia ėmėsi aktyvios švietėjiškos veiklos. Užventyje savo lėšomis įsteigė knygyną-biblioteką, švietimo draugijos "Vilniaus aušra" Užventčio skyrių, kuris parapijoje steigė lietuviškas pradinės mokyklas, bibliotekas, platino laikraščius, rūpinosi kultūrine veikla. 1905 m. Vilniaus seimo ir 1917 m. Vilniaus konferencijos dalyvis. 1908 m. paskirtas Survilaiškio parapijos klebonu, vėliau pastoracinį darbą dirbo Apytalaukyje. Nuo 1928 m. dirbo Veprių parapijos klebonu ir Žemės ūkio mokyklos kapelionu Ukmergės apskrityje. Jo rūpesčiu buvo atnaujinta Veprių šventovė.

Kun. Zigmant Stankevič gimė 1915 m. Gardino apskrityje (dabar Gudija). Mokėsi Vilniaus kunigų seminarijoje, 1940 m. pašventintas kunigu. Skarulių klebonas jį globojo jam tebesant klieriku. 1941 m. vasarą kun. Zigmant Stankevič laikinai apsisostę Skaruliuose, norėdamas geriau išmokyti lietuvių kalbą, nes norėjo patarnauti ir lietuviams katalikams.

Vatikano radijas

A+A

VINCUI VALIUŠIUI,

buvusiam partizanui ir Sibiro tremtiniui mirus Lietuvoje, seserį TEKLEJ SEKONIENĘ ir vyrą ADOLFĄ nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime –

Vasagos moterų būrelis ir parapijos komitetas

A.a. MARIJAI MILIŠAUSKIENEI

Čikagoje ir

a.a. VIKTORIJAI PALTANAVIČIENEI

Lietuvoje (Prienuose)

mirus, jų seserį MAGDALENĄ JUOZAITIENĘ, Vasagos moterų būrelio valdybos narę, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi –

Vasagos moterų būrelio valdyba

(Atsiprašome paliestuosių už pavardžių sumaišymą "TŽ" 32-33 nr.)

Siekiant Lietuvos gerovės

Lietuvos ūkinė-politinė krizė 1990-2000 ir jos priežastys. Šis klausimas buvo gvildenamas Vienuoliktame pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume Vilniuje

I. P. KEDYS

Prieš pradėdant svarstyti klausimą apie valstybės ūkį, jos gerovę bei nuosmukį arba krizę, būtina bent trumpai nustatyti, nuo ko ta gerovė ar krizė priklauso. Lietuvoje net ir valdančiųjų partijų tarpe yra nusistovėjusi pažiūra, jog mes be žemės ir vandens kitų turtų neturime, todėl aukšto gyvenimo lygio pasiekti negalime!

Kad ši pažiūra yra visiškai klaidinga, rodo gyvenimo tikrovė. 1998 m. JAV bendrovė padarė tyrimus apie pasaulio valstybių žemės turis ir rado, kad turtingiausios žemės turtais valstybės yra Rusija, Australija ir Pietų Afrika. Tačiau iš šių 3 valstybių tik Australija yra pasiekusi aukštą gyvenimo lygį. Rusija ir Pietų Afrika yra skurdė. JAV, Vokietija, Šveicarija ir Japonija yra arba labai mažai žemės turtų turinčios, arba kaip dvi paskutiniosios, visai jų neturi, bet yra pasiekusios nepaprastai aukštą gyvenimo lygį!

Tad kyla klausimas, kur slypi valstybės ir tautos gerovės bei kaip ją pasiekti? Ieškodami atsakymo, žvelkime į Vokietiją. Ji iš žemės turtų turi tik anglių ir šiek tiek geležies rūdos. Vokietija pralaimėjo abu pasaulinius karus su milžiniškais medžiagų ir žmonių nuostoliais, bet šandien ji yra viraunanti ūkinė jėga Europoje ir trečioji pasaulyje! Kyla klausimas, kaip ji galėjo tai pasiekti? Atsakymas yra labai paprastas: ji sugebėjo įdiegti savo žmonėms ryžtą siekti trijų tikslų: darbuotis, taupyti, mokslintis (schaffen, sparen, lernen).

Dabar meskime vėgslinį, kaip šie trys veiksniai vykdomi jau nepriklausomoje dabartinėje Lietuvoje ir pradėkime nuo – **darbuotis**.

Darbuotis reiškia gaminti daiktus – prekes. Po 10 metų nepriklausomo gyvenimo vidutinis Lietuvos vidaus produktas sudaro tik apie 70% sovietinės respublikos vidaus produkto! Tai įvyko todėl, kad mūsų gamybos prekės yra žemos kokybės. Vakaruose netinkamos, o joms pakeičiant nieko nedaroma. Tam tikslui būtina išsiųsti į Vakarus kiekvienos gamybos šakos atstovus susipažinti su naujais gamybos būdais 6 - 12 mėnesių.

Antras būtinas reikalavimas Lietuvos pramonei – paskatinti geresnių mašinų įsigijimą. Jos prisidės prie gamybos pakėlimo ir prekių kokybės.

Sekantis vokiško ūkinio pasiekimo požymis yra **taupymas**. Šis veiksnys yra ne tik apleistas, bet ir iš jo plačiu mastu tyčiojamas. Pirmiausia imkime valstybės administraciją. Lietuva sukskirstyta net į 56 rajonus įskaitant 12 apskrčių. Jų yra per daug, pilnai pakaktų 45, nes yra rajonų su tik keliolika tūkstančių gyventojų. Tačiau LDDP vyriausybė papildomai, šalia rajonų, įsteigė dar 10 apskrčių, kurių administracija nerenkama, bet skiriama vyriausybės kontroliuoti išrinktiems rajonų administratoriams! Tėvynės s-gos partija paskelbė, jog ji atėjusi į valdžią apskritis panaikins. Tačiau, kai ji atsirado valdžioje, vietoje panaikinimo pridėjo dar dvi apskritis!

Nepriklausoma Lietuva pradėjo veikti su 17 ministerijų. Per dideles pastangas pavyko sumažinti iki 14. JAV, kurios iš dalies tvarko ir pasaulio reikalus, apsieina su 16 ministerijų, Vokietija su 80 mil. gyventojų turi 18 ministerijų. Prezidentas

A. Smetona apsiėjo su 8 ministerijomis ir sutaupė net 8 tonas aukso naujai atkurta Lietuvai. Dabartinei Lietuvai pilnai pakaktų 10 ministerijų, likusias 4 paverčiant departamentais.

Didelę naująją Lietuvą įeša į pasaulinę demokratiją, kai jos ministrai pasiskiria net po penktą pavaduotojų!

Žvelgiant į trečiąją vokiečių punktą **išsimokslinimą**, matyti, kad čia Lietuva tikrai neatsilieka, turėdama 15 universitetų su maždaug 4 mil. gyventojų. Juo valstybė turi daugiau švietimo ir mokslo įstaigų, juo geriau. Bet klausimas kyla, ar valstybė išgaš šiuos universitetus aprūpinti lėšomis?

Stebiu Lietuvos gyvenimą nuo 1990 m. 1994 m. nuvykau į Vilniaus Technikos universitetą su savo knyga ir užėjau į studentams skirtą kambarį. Vaizdas slepiantis: ant visų sienų vien angliškų "Roko" ir panašūs šūkliai, jokio tautiško ženklo! 1999 m. esu išsiuntinėjęs į 10 universitetų pasiūlymą studentams: kas rašo ar yra parašęs mokslinį darbą apie lietuvių kalbą bei istoriją, gali gauti paramą iki 2000 Lt. Metai praėjo – nė vieno atsiliepimo!

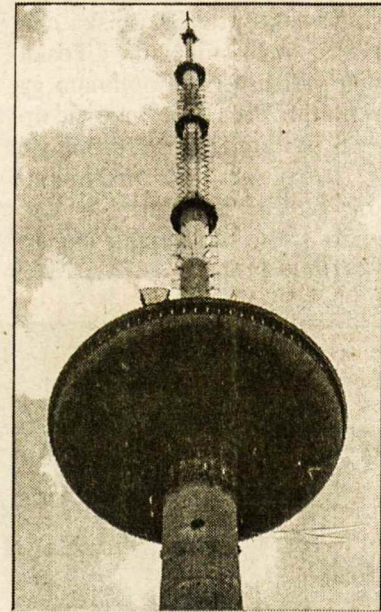
Prezidentūros išlaidos

A. Brazauskas, tapęs prezidentu, pasikvietė net per 20 patarejų! Išrinktas prezidentu V. Adamkus pakėlė šį patarejų skaičių iki per 30. Apie jų patarečių atlyginimus per 8 metus nėra nė žodžio. Idomiusia, kad JAV prezidentas neturi "patarečių grupės", jeigu jam reikalingas patarimas, kreipiasi į vieną iš sekretorių (ministerių).

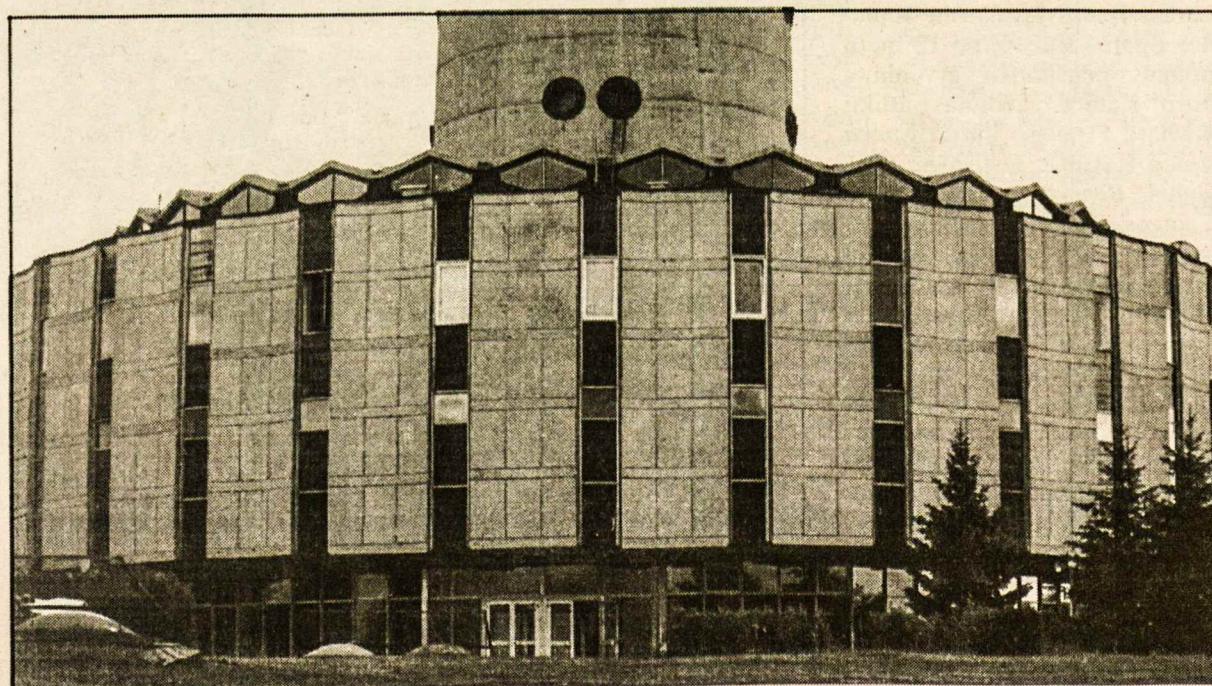
Net prezidento žmonai skirtas automobilis ir vairuotojas. Tokios išlaidos ypač nepateisinamos, kai valstybė išgyvena sunkią krizę!

Žemės ūkis

Lietuvoje žemės ūkio gamyba vyravo 1918-1940 m. ir sovietiniais laikais. Atgavus nepriklausomybę 1990 m., žemės ūkio gamyba nukrito labai žymiai ir dabar neapsėtų laukų yra apie 25%. To priežastys yra kelios: a. neišmokama ūkininkams net iki metų už parduotą gamybą, b. atnaujinta prekybinė unija su Lenkija, nepaprastai konkuruoja Lietuvos žemės ūkio prekes, c. nesugebėjimas prisitaikinti pakankamai rapsų aliejaus gamybai reikalauja didelių išlaidų aliejaus importui ir t.t. Be to, ir vietoje pagamintų rapsų aliejaus yra apie 10% brangesnis kaip importuotas! Išvada: visiškai mūsų nesugebėjimas žemės ūkyje. Laikas

Vilniaus televizijos bokšto – trečio aukšto visuose Europoje – stebėjimo įrengimas ir antenos
Nuotr. G. Kurpio

Vilniaus televizijos bokšto apačia

Nuotr. G. Kurpio

vykti į užsienį mokytis kaip rapsus pigiau auginti, pigiau aliejų išspausiti ir milijonus sutaupyti!

Dėl kitų žemės ūkio produktų importo į Lietuvą ir konkurenciją savųjų kalti yra augintojai ir gamintojai, nes Lietuvos darbininkų atlyginimai yra 2 - 3 kartus mažesni kaip Vakaruose.

Prekyba ir pramonė

Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, jos prekybos santykiai su užsieniu atsidūrė nepaprastai sunkioje padėtyje. Mat Rusija vengė prekybos su Lietuva, o su Vakariais lietuviškos prekės sunkiai derinosi. Pagaliau 1999 m. Rusiją užgulė sunki krizė, ir buvęs premjeras G. Vagnorius užuot ruošėsis ją suktikti pareiškė, jog Rusijos krizė Lietuvos nepalies...

Taigi Lietuvos prekyba ir pramonė stovi prieš sunkų uždavinį: gerai ištyrinėti visas turimas savo žaliavas ir jas perdirbti į užsieniui tinkamas prekes. Tam tikslui neatidėliojant būtina siųsti savo atstovus su gamybinio patyrimu į užsienį 6 - 12 mėn., siekiant turimas žaliavas paversti į užsieniui tinkamas prekes. Be šio patyrimo prekių gamyba užsienio rinkai bus nuostolinga veikla. Be to, būtina pasinaudoti visomis užsienio Lietuvos atstovybėmis, per kurias pigiau gali būti surenkamos žinios apie tam tikrų prekių gamybą ir jų galimą pardavimą. Jų tarpe gali būti miško medžiaga, statybinių medžiagų, lengvosios pramonės gaminiai ir t.t.

Politinės priežastys

Gal idomiusia, kad politinės priežastys prasidėjo kartu su nepriklausomybe. Rinkimus laimėjo Sąjūdiū, jo p-kas V. Landsbergis, daugumos nuste-bimui, paskyrė vadovauti vyriausybei buvusius komunistų vadovus – K. Prunskienę ir A. Brazauską!!! Šie dar sovietiniais laikais "vadovė Lietuvos respublikai", nedelsdami užpildė gyvybines valstybės vietas savais žmonėmis. Išdovėjo jau nepriklausomoje Lietuvoje rinkimus laimėjo Sąjūdis, bet valstybės administracija liko komunistų rankose!

K. Prunskienės kelionė į JAV prašyti prez. Bush'ą Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo susilaikė tik rankinuko iškratymo! Ši žinia nuskambėjo per visą pasaulį apie Lietuvos komunistinę vyriausybę!

V. Landsbergis vėliau atleido K. Prunskienę ir A. Brazauską iš vyriausybės pareigų, bet viso valstybės aparato jis negalėjo atleisti. Tas K. Prunskienės – A. Brazauskos valstybės aparatas buvo Sąjūdiū žalingas, privedė prie rinkimų, kuriuos Sąjūdis 1992 m. pralaimėjo. Šiame laikotarpyje vyko valstybinių ūkių masinis apiplėšimas. Pirmoje eilėje buvo išvogti gyvuliai ir paukščiai, vėliau inventoriai ir padaryti šimtai milijonų nuostolių!

Bankų griūtis

LDDP, perėmusi valdžią, įvedė "liaudies demokratiją": bankams steigti leidimus gavo metalo tekintojai ir laikraščių pardavėjai! Dėl to bankrotavo 13 bankų, įskaitant ir net Valskybinį komercinį banką! Paprastai žmonės Lietuvoje nenoriai dėdavo savo santaupas į bankus, tačiau daugumą padaršino pinigų nešti į bankus skelbimai apie mokamas palūkanas 25%, 30%, 40% ir net 50%! Daug

(Nukelta į 3-čią psl.)

Paminklas DLK Vytautui – "Lietuvos galybės kūrėjui" Kauno Laisvės alėjoje
Nuotr. G. Kurpio

Vytauto Didžiojo tilto gynėjai

KAZYS BLAŽEVIČIUS, Kaunas

Mumyse vyravo ta pati kovos dvasia, kuri 1941 metais birželį pasireiškė sukilimo forma, ta pati, kuri per kelerius metus spy-rėsi rudųjų okupantų užmačioms.

JUOZAS LUKŠA-DAUMANTAS, "Partizanai"

1941 metų sukilimo minėjimas įvyko 1999 m. monsignoro Andriaus Gustačio lėšomis Aleksote žuvusiųjų sukilėlių, jų tarpe ir monsignoro brolio Benjamino Gustačio, atminimui pastatyto kryžiaus. Minėjimą surengė Lietuvos tautininkų sąjungos vicepirmininkas, LTS Kauno m. valdybos pirm. Algirdas Augustinas Intas. Iškilmėse dalyvavo seimo, Sąjūdžio, kitų visuomeninių organizacijų atstovai, Laisvės kovų dainos choras, vadovaujamas maestro Antano Padleckio, Vytauto Didžiojo jėgerių bataliono orkestras, būrys kauniečių.

Kova prie tilto

Minėjimą pradėjo A. Intas. Jis apžvelgė 1941 m. sukilimo eiga, priminė Vytauto Didžiojo tilto gynybą ir jos dalyvius. Tiltą gynimas buvo pirmasis aršus sukilėlių susidūrimas su Raudonosios armijos kariais Kaune. Sukilėlių būriui vadovavo lakūnas, buvęs oro stoties viršininkas atsargos leitenantas Jonas Dženkaitis, subūręs apie 30 kovotojų. Dėl nelygių jėgų tilto apginti nepavyko. Aršiose kovose žuvo daug sukilėlių, būrio vadas buvo sunkiai sužeistas. Birželio 24 d. rytą jis buvo paguldytas į Senamiesčio ligoninę, kur kitos dienos popietėje mirė. Raudonarmiečiai, bijodami kito partizanų puolimo, birželio 23 d. apie 23 val. tiltą susprogdino.

Minėjime kalbėjo seimo narys R. Kupčinskas, Sąjūdžio Kauno tarybos pirm. K. Blaževičius, sukilimo dalyvis J. Venskevičius ir Lietuvos nacional-socialistinės partijos atstovas B. Rusteika. Savo kūrybos eiles deklamavo politinis kalinys poetas J. Ardzijauskas ir K. Kazakevičius. Choras dainavo patriotines dainas, orkestras pagrįjo renginiui parinktus kūrinius. Prie kryžiaus padėtos gėlės, uždegtos žvakutės. Renginyje baigtas Tautos himnu.

Ar buvo reikalingas?

Iš istorinės perspektyvos žvelgiant, sukilimas save pateisino. Sukilimas paneigė įžulį melą, kad Lietuva savanoriškai įsijungė į blogio ir skurdo imperiją. Sukilimas suteikė tautai pasitikėjimo savo jėgomis, stiprino tautos moralinę – psichologinę būseną, įkvėpė jai pasiryžimo priešintis bet kokiems okupantams.

Kad ir neilgas buvo Laikinosios Vyriausybės gyvavimas, bet jis leido lietuviams įsitvirtinti administracinėse įstaigose ir išsaugoti reliatyviai autonomi-

šką kultūros ir švietimo tinklą. Savųjų buvimas administracinėse įstaigose įgalino sabotuoti vokiečių administracijos pastangas plėsti karštą, organizuoti mobilizacijas, žmonių verbavimą į Reicho darbo tarnybą ir t.t. Sukilimo dvasia paskatino jaunimą masiškai stoti į gen. P. Plechavičiaus organizuotą Vietinę rinktinę.

Ano meto jaunimas

Sukilimo reikšmę objektyviai įvertino Algirdas Budreckis 1962 m. apgintame disertaciniame darbe "The Lithuanian National Revolt of 1941". Darbe rašoma: "Per kelias kovų dienas žuvo per du tūkstančius laisvės kovotojų. (...) Žuvusiųjų didžioji dalis buvo jaunimas – jauni kariai, studentai, darbininkai, vaikai... (...) Tos aukos liudija lietuvių tautinės sąmonės intensyvumą. Nors nepriklausomybės metais buvo trūkumų, šios sukilimo aukos rodo, kad nepriklausomos Lietuvos jaunimas žinojo, kaip mylėti laisvę ir savo kraštą ir kaip aukotis už tuos idealus".

Dabarties jaunimas

Neaišku, kaip eksternalio-mis sąlygomis elgtųsi mūsų dienų jaunimas, kuris mokykloje gauna labai mažai objektyvios informacijos apie 22 Nepriklausomos Lietuvos gyvavimo metus, raudonųjų ir rudųjų okupantų nusikaltimus mūsų tautai ir žmogiškumui, 1941-jį birželio sukilimą ir heroiską partizaninių kovų dešimtmetį.

Galima suprasti, kokios vertės istorines žinias gauna moksleiviai, jei net Kaune yra mokyklų vadovų, kurie demonstratyviai pareiškia: "Kol aš vadovauju mokyklai, Vasario 16-toji mokykloje nebus švenčiama!"

Mūsų nelaimė, grįžtant imperijai ir kuriantis nepriklausomai Lietuvai, daugybė partinių darbuotojų įsitvirtino mokyklose inspektoriais ir direktoriais. Todėl apie idėjinę mokyklos reformą kalbėti neįmanoma. Moksleiviai izoliuoti nuo patrinio auklėjimo, jai vietoj kilnių idealų brukamas pragmatizmas ir kosmopolitizmas. Ant rankos pirštų galima suskaičiuoti mokyklas Kaune, kurios supranta jaunimo patriotinio auklėjimo reikšmę pačiam jaunimui ir Tėvynei. Ačiū Dievui, kad pastaruoju metu tokios mokyklos jau nėra atvirai diskriminuojamos.

RE/MAX
Professionals Inc., Realtor
Sales Associate
1645 Dundas St. W.
Mississauga, ON L5C 1E3

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 270-8840 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Pratėu kreipis: visas namų pirkimo-pardavimo klausimas. Mielai ir sabinąja palanausiu.
Nemokamas namų įvertinimas

Uždrausto kalendoriaus byla

Lietuvoje buvo išleistas Danutės Balsytės-Lideikienės paruoštas "2000 lietuvių kalendorius", kuriame etninės lietuvių žemės, neįeinančios į dabartinės Lietuvos valstybės sudėtį, pavadintos okupuotais kraštais. Kai-myninių valstybių atstovai, protestuodami prieš tokį leidinį, kreipėsi į Lietuvos vyriausybę, reikalaudami uždrausti jo platinimą. Vyriausybė tai ir padarė. Byla pateko į teismą, kuris minėto kalendoriaus autorei leido rasti kaltą, ir patvirtino uždraudimą platinti ir nubaudė pinigine bauda. Kalendoriaus autorę ryžosi ginti Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos Kauno skyrius. Čia spausdinamas jo pirminio pareiškimas Vilniaus apygardos administraciniam teismui. RED.

2000 metų pradžioje, saugumui sukūlus ažiotažą dėl "2000 lietuvių kalendoriaus", mes parašėme laišką šios knygos autorei Danutei Balseyčiai-Lideikienei ir pranešėme, kad esame pasiruošę ginti prigimtines žmogaus teises ir spaudos laisvę. Ponia D. Lideikienė mums padėjo ir pasakė, kad, jeigu sugebėję parašyti knygą, tai sugebės ją ir apginti. Tačiau susidūrusi su ne-civilizuotu brutalumu ir neteisybe teisme, visiškai praradusi dėl to sveikatą, "Lietuvio kalendoriaus" autorė man paskambino ir paprašė pagalbos. Mūsų organizacija nutarė ginti "Lietuvio kalendorių" ir jo autorę.

2000 metų birželio 27 d. aš atvykau iš Kauno į Vilnių. Ponia D. Lideikienė mane pasitiko, mes aptarėme su "Lietuvio kalendoriaus" gynyba susijusius reikalus ir susiruošėme vykti į teismą. Staiga ponias D. Lideikienė nualpo, prarado sąmonę, ją pradėjo tampyti traukuliai. Aš paskambinau tel. 03, kažkas padavė vandens. Greitoji pagalba atvažiavo greitai ir su neštuvais išgabeno į ligoninę. Aš nuvykau į Vilniaus m. 2 apylinkės teismą, kur posėdis buvo paskirtas 14 val. Maždaug 13 val. čia paminėto teismo raštiniuose užregistruojau visus dokumentus, susijusius su dalyvavimo teismo procese ir "Lietuvio kalendoriaus" gynyba. Prieš prasidedant teismo posėdžiui, teisėjai Radzevičienė labai įžūliai pareiškė, kad apie neatykiamą turėjusi iš anksto pranešti pati Lideikienė, bet to, dar ir pristatytą neatykiamą pateisinančius dokumentus! Kokių būdu tai galėjo padaryti ponias D. Lideikienė būdama nualpusi? Tuo labiau – kaip ji tai galėjo padaryti iš anksto? Mes ruošėmės teismui, ruošėmės vykti į posėdį, ponios D. Lideikienės sveikata sutriko staigiai. Beje, aš apie jos sveikatos būklę ne ką težinojau, todėl šis įvykis mane

● Apie visus kalbėk gerai. Apie kitus kalbėk taip, kaip norėtum, kad kiti apie tave kalbėtų. (Šv. Alfonsas Liguori)

Gamtos grožio puoselėtojai Antano Čiapo sodyboje Akmenės rajone
Nuotr. J. Aukštaitis

labai sutrikdė. Dar labiau mane sutrikdė teisėjos Radzevičienės įžūlumas – ji ne tik "atmetė" mano informaciją dėl ponios D. Lideikienės staigos ligos, bet ir nuteisė žmogų už akių be jokio tam pagrindo. Be to, teisėja Radzevičienė atėmė iš ponios D. Lideikienės teisę į gynybą – man kaip Žmogaus teisių gynimo asociacijos atstovui nebuvo leista ginti žmogų ir jo prigimtines teises. Kito panašaus atvejo aš nesu girdėjęs ir vertinu tai kaip teisinį vandalizmą.

Atidžiai išklausk 2000 06 27 Vilniaus m. 2 apylinkės teismo posėdį dėl "Lietuvio kalendoriaus" aš tvirtinu, kad posėdis buvo iš anksto surežisuotas, iš anksto numatyta ir nutarties, kuri, beje tą dieną nebuvo skelbiama, matyt, reikėjo su "kažkuo" suderinti kai kurias detales. Teismo posėdį aš vertinu kaip stalinistinio saugumo akciją, paremtą nkvd-istiniais metodais. Nuteisti žmogų už akių jam staigiai susirgus, ir kai teismui apie tai pranešta – šitokia situacija civilizuotame pasaulyje yra ne tik neleistina – tokios akcijos vykdytojai turėtų būti griežčiau siai baudžiami.

Vilniaus apygardos administracinį teismą prašau

1) atmesti Vilniaus m. 2 apylinkės teismo 2000 03 27 nutartį ir saugumo medžiagą dėl 2000 lietuvių kalendoriaus išnagriniuoti iš esmės, kadangi apylinkės teismas to nepadarė;

2) leisti man dalyvauti 2000 08 16 teismo procese kaip Žmogaus teisių ekspertui.

2000 m. liepos 11 d.

Lietuvos Žmogaus teisių gynimo Kauno skyriaus valdybos pirmininkas
Pranas Kavaliauskas
T. Masilulio 2-8, Kaunas 3014
tel. 458101

Žmogaus ir aplinkos grožis

JULIUS AUKŠTAITIS, Vilnius

Lietuvai pagražinti draugijos Akmenės skyrius Kultūros namuose gegužės 25 d. surengė gražią konferenciją "Žmogaus ir aplinkos grožis etninėje lietuvių kultūroje". Ją pradėjo skyriaus pirmininkė, rajono vicemerė Eugenija Meškienė. Susirinkusiems skyriaus nariams ir kitiems konferencijos svečiams, besidominantiems etninės kultūros klausimais, buvo parodytas filmas "Lietuviškas kalendorius". Jį sukūrė režisierius operatorius Arvydas Barysas. 45 min. filmas prasideda rudeniu, kai gamta tarsi apmiršta, nyksta grožis, o liūdesio tarsi nėra, nes gyvenimo ratas sukasi pasukdamas kartu ir žmogų. Jį matome dirbantį ir švenčiantį šventes: Vėlines, Kalėdas, Užgavėnes, Jonines ir kt. Vaizdai teikia ramybę ir giedrą nuotaiką.

Iš gražių ir nuotaikingų švenčių persikėlėm į Antano Čiapo sukurtą gamtos rojų. 24

Monsinoras JONAS GEDVILA, aplankęs katalikišką vaikų darželį Klaipėdoje
Nuotr. A. Juškevičius

Dzūkija - Lietuvos puošmena

IGNAS MEDZIUKAS

Jau atvertęs leidinio "Žemė Alytaus" viršelį, randame daug spalvotų nuotraukų. Dėmesio vertas paminklas grafaitei Jadvygai Koreivaitei Rumbonių kapinėse. Netoli yra stačias šlaitais piliakalnis 45 m aukščio. Balkūnų kaime yra dailininko Antano Žmuidzinavičiaus sodyba – muziejus. Didžiausia upė, tekanti per Dzūkijos žemę, Nemunas. Daug yra mažesnių upių, raizančių Alytaus kraštą: Peršėkė, Bambena, Varėnė...

Čia tyvuliuoja per 70 ežerų, apjuostų miškų masyvais. Artimiausias žymesnis miestas nuo Simno į šiaurės rytus – Krokialaukis prie Peršėkės upės, o dabar – didelio tvankinio. XVIII š. čia buvo dvaras, kuriame buvo auginami didžiajam kunigaikščiui arkliai. 1872 m. pastatyta Kristaus atsimainymo mūrinė šventovė.

Mirolavas, miestelis minimas 1744 m. Čia kadaise buvo įsteigtas marijonų vienuolynas. Miestelis atgyja rugpjūčio mėn. per Šv. Baltramiejaus atlaidus.

Nemunaitis, įsikūręs prie Nemuno, apsuptas giriomis. 1792 m. gavo Magdeburgo teises. Kasmet vasarą čia vyksta skautų stovyklos. Nemunaitis Lietuvos kunigaikščio medžioklės dvaras. 1626 m. Simnui buvo suteiktos Magdeburgo teisės. Jame buvo valsčiaus, o sovieti-

arų sklypelyje pasodinta per 80 įvairiausių dekoratyvinių medžių. Prieš 37 metus, giliais sovietų okupacijos laikais, jis sukomponavo trispalvę, panaudodamas skirtingas medžių spalvas. Čia auga ne tik įvairiausi medžiai ir žydintys krūmai, bet ir įrengti miniatiūriniai kriokliai, suoleliai, aukštelės; įvairiausios gėlės puošia takus.

Konferenciją pratešiamie Kruopių seniūnijos Zigmo Petraičio etnografinėje sodyboje. Ši sodyba yra viena iš gražiausių tvarkomų Akmenės rajone ne kartą laimėjusi gražiausios sodybos vardą. Apie žmogaus ir gamtos grožį etninėje lietuvių kultūroje susirinkusiems prie šventinio stalo kalbėjo Lietuvai pagražinti draugijos centro valdybos pirmininkas pavaduotoja prof. etnologė Angelė Vyšniauskaitė. Ji priminė, kad nuo senų senovės iki pat XX š. lietuviui gamta buvo visa savo būtimi gyva: gyvi medžiai, krūmai, žolynai, gėlės. Visa tai paveldėta mūsų etninės kultūros savastis, į kurią daugeliui šiandienos žmonių – nusisipjauti. Kvietė bendru frontu pakilti į darbą, visuomeninę veiklą už gamtos grožį, už mūsų atgimusių Tėvynės ekologinę kultūrą. O šios gražios ir tvarkingos sodybos šeimininkė Bronislava pasidžiaugė, kad grožio puoselėjimas sukelia pasigėrėjimo jausmą ir dvasinę palaimą.

Konferencijos dalyviams grojo ir su visais dainavo Akmenės Kultūros namų folklorinis ansamblis "Atgaja".

niais laikais 1950-1960 m. – rajono, vėliau apylinkės bei seniūnijos centras. Įdomus statinis yra Simno šventovė. Kapinėse yra masiniai kapai žuvusių Kalniškių ir Liepakių laisvės kovotojų.

1937 m. įsteigtas rezervatas apima 7500 ha. Pats Žuvinto ežeras apima 970 ha. Jame ir kituose Pietų Lietuvos ežeruose veisiasi gubės, kurių priskaičiuojama apie 2000. Rezervate gyvena 39 rūšys žinduolių.

Dzūkijos valstybinis parkas apima 55,000 ha plotą. Didžioji parko dalis yra Varėnos rajone, mažesnioji – Alytaus ir Lazdijų rajonuose. Parke – gausi gyvūnija ir augalija. Gyvena 40 rūšių žinduolių. Čia sutinkami briedžiai, taurieji elniai, stirnos, šernai, jenetai, vandenys – ūdros, bebrai, kanadiškos audinės ir kiti gyvūnai. Telkšo 48 ežerai, kurių didžiausias Alytaus rajone Lizdų ežeras – 27 ha. Srauniose upėse ir upokšniuose nardo upėtataikiai, kiršliai, o Nemuno sietuose tūno milžiniški šamai.

Nemuno kilpų regioninis parkas apima Punios, Balbieriškio, Prienų, Birštono kilpas. Plotas – 24,080 ha. Punios šile medžiojės Vytautas Didysis. Šile gerai jaučiasi briedžiai, taurieji elniai, šernai, stirnos. Sutinkama vilkų ir jenetų. Upių skardžiuose įsitaisę bebrai. Iš stambesnių paukščių randamas erelis rėksnys ir juodasis gandrų.

Metelių regioninis parkas – 15,300 ha. Jame tyvuliuoja didieji Pietų Lietuvos ežerai: Dusia (2,320 ha), Metelis (1,290 ha), Obelija (570 ha). Parke gyvena stirnos, briedžiai, taurieji elniai, šernai, net reti Lietuvos faunos atstovai – danieliai. Miškuose sutinkami ereliai rėksniai ir jūriniai ereliai.

Leidinyje nurodyti turistiniai maršrutai, sužymėti gamtos paminklai. Botaniniai objektai – aukščiausia Lietuvos eglė Dziriškių girininkijoje – 40 metrų, skersmuo 72 cm. Didysis Dzūkijos akmuo – 7x3x2.8 m. Nemunaicių seniūnijoje, Vangelonių km. Sužymėti ir kiti geologiniai, botaniniai ir hidrologiniai įdomesni dalykai.

"ŽEMĖ ALYTAUS..." Tekstą parengė Eugenijus Drobėlis. Sudarytojai – Algirdas Vrubliauskas, Jonas Čiginskas ir Aušra Matulevičienė. Dailininkas – Aloyzas Janulis, stilistė – Regina Pranaitienė. Į anglų kalbą vertė Violeta Davoliūtė. Išleistas Alytaus rajono savivaldybės lėšomis. Leidykla "Atkula" (K. Donelaičio g. 16-9). Vilnius.

Alovė, kaimas, įsikūręs prie Alovės ežero. Rašytiniuose šaltiniuose vardas pirmą kartą paminėtas XV š.

Klepočių kaimas tarp miškų garsus tuo, kad 1944 m. gruodžio 24 d. per Kūčias okupacinė NKVD kariuomenė užpuolė ir sudegino 70 sodybų bei nužudė 37 žmones. Jų atminimas pa-

gerbtas 1990 m. pastatytais meniškais koplytstulpiais.

Toliau leidinyje daugiau asistuojama prie Žuvinto valstybinio rezervato. Nuo 1922 m. Žuvinto ežere ėmė lankytis Lietuvos mokslininkai. Daugiausia minimas prof. T. Ivanauskas. 1937 m. įsteigtas rezervatas apima 7500 ha. Pats Žuvinto ežeras apima 970 ha. Jame ir kituose Pietų Lietuvos ežeruose veisiasi gubės, kurių priskaičiuojama apie 2000. Rezervate gyvena 39 rūšys žinduolių.

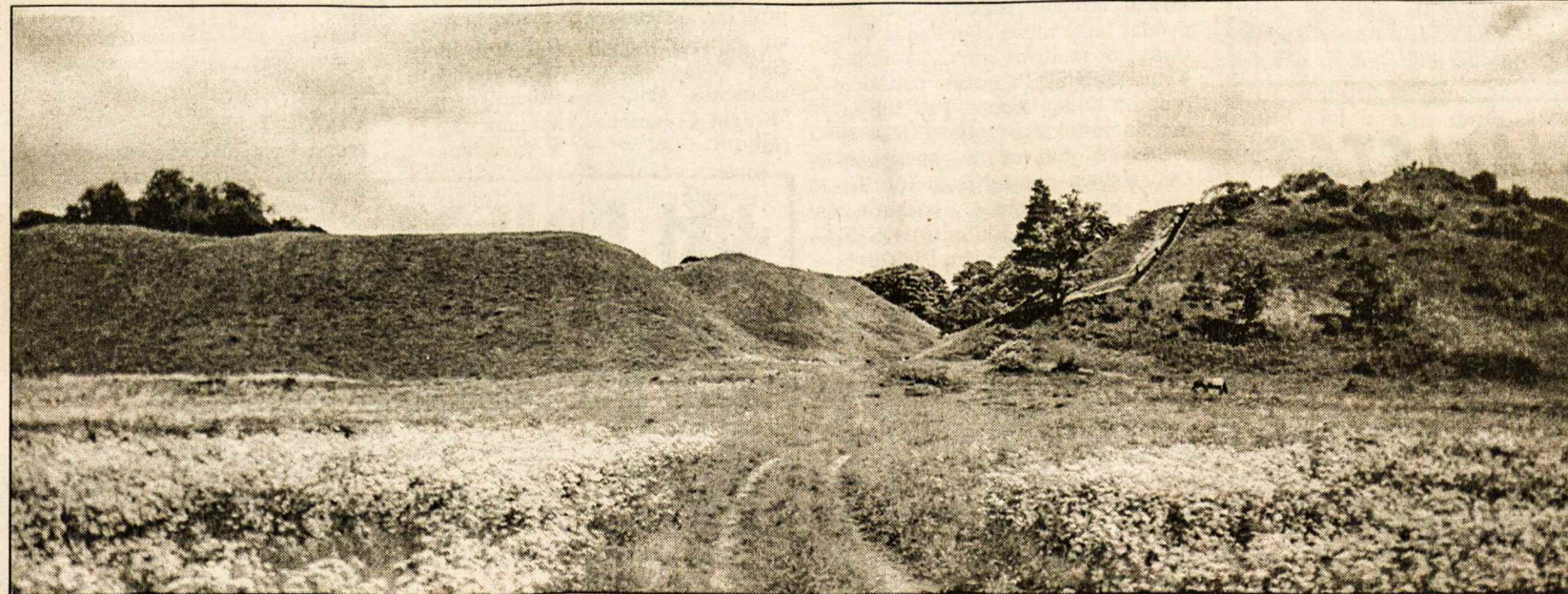
Dzūkijos valstybinis parkas apima 55,000 ha plotą. Didžioji parko dalis yra Varėnos rajone, mažesnioji – Alytaus ir Lazdijų rajonuose. Parke – gausi gyvūnija ir augalija. Gyvena 40 rūšių žinduolių. Čia sutinkami briedžiai, taurieji elniai, stirnos, šernai, jenetai, vandenys – ūdros, bebrai, kanadiškos audinės ir kiti gyvūnai. Telkšo 48 ežerai, kurių didžiausias Alytaus rajone Lizdų ežeras – 27 ha. Srauniose upėse ir upokšniuose nardo upėtataikiai, kiršliai, o Nemuno sietuose tūno milžiniški šamai.

Nemuno kilpų regioninis parkas apima Punios, Balbieriškio, Prienų, Birštono kilpas. Plotas – 24,080 ha. Punios šile medžiojės Vytautas Didysis. Šile gerai jaučiasi briedžiai, taurieji elniai, šernai, stirnos. Sutinkama vilkų ir jenetų. Upių skardžiuose įsitaisę bebrai. Iš stambesnių paukščių randamas erelis rėksnys ir juodasis gandrų.

Metelių regioninis parkas – 15,300 ha. Jame tyvuliuoja didieji Pietų Lietuvos ežerai: Dusia (2,320 ha), Metelis (1,290 ha), Obelija (570 ha). Parke gyvena stirnos, briedžiai, taurieji elniai, šernai, net reti Lietuvos faunos atstovai – danieliai. Miškuose sutinkami ereliai rėksniai ir jūriniai ereliai.

Leidinyje nurodyti turistiniai maršrutai, sužymėti gamtos paminklai. Botaniniai objektai – aukščiausia Lietuvos eglė Dziriškių girininkijoje – 40 metrų, skersmuo 72 cm. Didysis Dzūkijos akmuo – 7x3x2.8 m. Nemunaicių seniūnijoje, Vangelonių km. Sužymėti ir kiti geologiniai, botaniniai ir hidrologiniai įdomesni dalykai.

"ŽEMĖ ALYTAUS..." Tekstą parengė Eugenijus Drobėlis. Sudarytojai – Algirdas Vrubliauskas, Jonas Čiginskas ir Aušra Matulevičienė. Dailininkas – Aloyzas Janulis, stilistė – Regina Pranaitienė. Į anglų kalbą vertė Violeta Davoliūtė. Išleistas Alytaus rajono savivaldybės lėšomis. Leidykla "Atkula" (K. Donelaičio g. 16-9). Vilnius.

Kernavės piliakalniai, kuriais domisi archeologai, besidomintys Lietuvos praeitimi, ir turistai iš įvairių kraštų

SPAUDOS BALSAI

Lietuvos pilietis kaltinamas šnipinėjimu

Maskvos dienraštis "Izvestia" išspausdino du ilgokus straipsnius apie rusų tautybės Lietuvos pilietį Pavelą Iljiną, vadinamą jį Lietuvos saugumo ir amerikiečių žvalgybos (CIA) agentu. Laikraštis š.m. liepos 1 d. laidoje rašo: "Rusijos saugumas demaskavo dviejų užsienio žvalgybos tarnybų, Lietuvos saugumo ir CIA, skandalingą bandymą prasiskverbti į Rusijos žvalgybos kompiuterių tinklą". Birželio 28 d. laidoje tas pats laikraštis virš straipsnio apie šį "tikrą įvykį" antraštėje šaukia: "Pavel Iljin: hakeras ir špionas". (Čia "Izvestijų" redaktoriai prie nelietuviškų žodžių pridūrė lietuviškas galūnes).

Nuosakiai apie šį įvykį rašo dabar vėl Putino kalinamo Vladimiro Gusinskio dienraštis "Segodnia" š.m. liepos 1 d. laidoje: "Kaip laikraščiu 'Segodnia' pavyko išaiškinti, Studentas (P. Iljinui rusų duotas slapyvardis) pats krepšį į rusų kontržvalgybą po to, kai interneto pagalba susipažino su Rusijos kompiuterių ir informacijos saugumo tarnybomis. Tačiau kada jau trečiame susitikime Studentas, pagal Rusijos žvalgybą CIA paragintas, bandė iškviešti Rusijos kontržvalgybininką į Lenkiją, įtarė jį 'dvigubu darbu' ir 'išaiškino'".

Čia jau vienintelis dalykas, kurį Rusijos žvalgyba galėjo Pavelui prikišti, buvo jo paties pasisakymai apie savo darbo saugumo departamente ir mokesčių inspekcijoje. Jeigu tikrai taip buvo, tai visai neaišku, kodėl Rusijos žvalgyba, paprastai šykšti duoti pranešimus apie savo pasisekimus, viešai skelbia apie Amerikos-Lietuvos šnipio demaskavimą, ir dar tai daro 'šaltojo karo' stilimi: šurkščiai ir kategoriškai apkalbindama kitų spectarnybas priešiskumu". Šio "Segodnia" straipsnio antraštė – "Šnipas, kuris nieko nepadarė".

Mokosi lietuvių kalbos

Vilniaus lenkų dienraštis "Kurier Wilenski" š.m. birželio 8 d. laidoje rašo: "Pirmoji mokykla Rūdiškėse (16 km į pietus nuo Trakų) buvo įsteigta 1896 m. Jau tada buvo mokoma lenkų, lietuvių ir rusų kalbomis. Taip yra ir šiandien. Dabartinė mokykla yra 626 mokiniai; iš jų 416 mokosi lietuviškose, 136 lenkiškose ir 74 rusiškose klasėse.

Atgimimo metais rusiškos klasės ėmė taip greitai mažėti, kad 1999-2000 mokslo metais rusiškoje pirmoje klasėje liko vos du asmenys. Prieš keliolika metų rusiškos klasės buvo gana gausios ne todėl, kad lenkiškų šeimų dauguma apsisprendė savo vaikus siųsti į rusiškas klases, nes ten mokslas buvo vieneriais metais trumpesnis ir rusų kalba buvo valstybinė.

Atgimimo metais lenkiškos klasės augo ir kelerius metus paeiliui jose buvo 15 bei daugiau asmenų. Tačiau neilgai. Šiuo metu vis daugiau lenkiškų šeimų nusprendžia savo vaikus mokyti lietuvių kalbą. (...) Apkritai dažnai susidaro įspūdis, jog daugelis nelietuviškų šeimų tiesiog bijo, kad vaikas neišmoks gimtosios kalbos. Jau vaikų darželyje mokosi kalbėti lietuviškai, ta pačia kalba kalba ir namuose. Turbūt blogiausiai jaučiasi močiutės ir seneliai, kuriems vaikų tėvai liepia mokyti

valstybinės kalbos, kad galėtų susisiekėti su vaikaičiais".

Lenkiškos mokyklos

"Kurier Wilenski" š.m. birželio 28 d. laidoje rašo: "Pirmųjų klasių sudarymas Vilniaus rajone nedvelkia pesimizmu. Šiais metais į pirmąsias (lenkiškas) klases ateis per 600 mažylių. Jau dabar 'Lenkų bendrijos' organizacijos dėka kiekvienam pirmokui yra paruoštos gražios dovanos: spalvotos kuprinės, sąsiuviniai, žymkliai, šratinukai ir visa eilė būtinų pirmaklasiams reikmenų. Nepaisant to, keturiose vietovėse, kuriose vyrauja lenkai gyventojai, galėtų būti geriau. Parudaminėje, Rudaminėje, Paberžėje ir Glitiškėse žada vyrauti lietuviškos klasės". Gal toms vietovėms pristigo "Lenkų bendrijos" spalvotų kuprinų?

Lietuvos turtuoliai

Lenkijos savaitinis žurnalas "Wprost" š.m. birželio 25 d. laidoje paskelbė turtingiausių Rytų Europos asmenų sąrašą. Turtingiausias yra Rusijos Boris Bieriezosvki, kurio nuosavybė yra vetinama 3 milijardais JAV dolerių. Lietuvoje turtingiausių žmogumi laikomas Bronislavas Lubys. Jo turtas yra vertinamas 80 milijonų dolerių. Tai daugiausia vienintelio Lietuvos dirbtinų trašų fabriko Jonavoje Achema akcijos. Lubys dar sovietų laikais buvo Achema fabriko direktoriumi, ir kada prasidėjo bankrotuojančio fabriko privatizacija, jam pavyko gauti banko paskolą daugumos akcijoms pirkti.

Antruoju sąraše yra Amerikos lietuvis telekomunikacijos specialistas Juozas Kazickas. Keletą metų po laisvės atgavimo jis atvyko į Lietuvą su partneriais bei amerikietiškas kreditais ir įsteigė telekomunikacijos bendrovę. Praėjusiais metais jis pardavė skandinavam savo akcijų paketą už 50 milijonų dolerių.

Trečias yra Julius Nevaras, Vilniaus banko įsteigėjas ir pagrindinis dalininkas. Atsargos kredito politikos dėka pasitėkijimas banku nuolat augo. Po kelių bankų bankrotų Vilniaus bankas tapo didžiausia privačia finansine institucija. Praėjusiais metais Nevaras pardavė savo akcijas Vakarų investuotojams už 47 mil. dolerių.

Buvęs min. pirm. darbietis Adolfas Sležečius skundžiasi nesąs turtingas, nes jo nuosavybės vertė yra tik keli mil. dolerių. Jis savo pinigus investavo daugiausia Rusijoje, o Kaukaze bandė investuoti į tabako verslą. J. B.

Siekiant...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

laukti nerikėjo, prasidėjo tokių "bankų" griūtis, ir žmonių protestai bei šimtimilijoniniai litų žmonių nuostoliai!

1993 m. sovietinė armija labai nenoromis traukė iš Lietuvos. Ji paliko apie dešimt "karių miestelių" su gerai ir patogiai įrengtais butais, sandėliais, sporto aikštėmis ir kitais įrengimais šimtų milijonų litų vertės. LDDP valdžia paliko šį milžinišką valstybės turtą be jokios karinės ar policinės apsaugos "liaudžiai"! Po poros savaičių iš minėtų pastatų liko tik sienos ir stogai...

Baigiamosios pastabos

Pagrindė visų vyriausybų tikslai buvo panašūs: kaip gali greičiau įstoti į ES ir NATO. Šių organizacijų reikalavimai buvo gana panašūs.

Pirmoje eilėje reikia įgyvendinti subalansuotą valstybės biudžetą, kad pajamos padengtų išlaidas; 2. Užsienio prekybą pardavimai turi padengti užpirkimus; 3. Metinė infliacija negali viršyti 3%; 4. Krašto apsaugai skirti 2.5% biudžeto; 5. Valstybės įsiskolinimas priklausomas nuo biudžeto – jei biudžetas su nuostoliu, įsiskolinimas neleistinas.

Deja mūsų visos vyriausybės šių reikalavimų nesilaikė. Jos tik rengė įvairias tarptautines konferencijas ES ir NATO pagerbti bei jų pareigūnams sukikti.

Nuotr. G. Kurpio

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Remkime lietuvių
veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.
Fondo nr. 119021236RR0001

LAISVOJE TĖVYNĖJE

SŪSAUDYTI APSAUGOS DARBUOTOJAI

Rugpjūčio 11 d. Kaune keturi AB "Senukai" apsaugos darbuotojai atrasti nužudyti šūviais į galvą netoli "Urmo" bazės statybinių medžiagų sandėlių. Kaip rašo "Kauno diena", nerasta jokių laužimosi žymių, pasigesta tik apsauginių turėtos ginkluotės. Neabejojama, kad žuvusieji buvo užpulti iš pasalų. Kauno vyriausiojo policijos komisaro R. A. Senovaičio teigimu, žudynės išaiškinti telkiamos didžiausios galimos pareigūnų pajėgos, sudaryta speciali prokurorų grupė, vadovaujama Organizuočių nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokuroro V. Mizaro. Padidėjusi žmogžudysčių skaičių Kaune komisaras sėja su nepakankamu ir vis prastėjančiu policijos finansavimu ir ką tik įvykusia amnestija.

ĮSTEIGTAS MOKYMO CENTRAS

Rugpjūčio 9 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininkas pulkininkas Algis Vaičiūnas ir Lietuvos šaulių sąjungos vadovas pulkininkas Jonas Gečas pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Kaip rašo ELTA/LGTIC, pagal ją steigiamas prie Karo akademijos Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo šaulių 10-sios rinktinės Jaunųjų šaulių vadų ir instruktorių mokymo centras. Jo viršininku paskirtas atsargos pulkininkas Jonas Juodka. "Sėkmingai įgyvendinant vakarietiškus darbo metodus ir NATO standartus, ... Lietuvos šaulių sąjunga tapo šiuolaikine jaunimo organizacija, kurios 70% narių, (o tai apie 3 tūkst. žmonių būrys), yra vaikinai ir merginos iki 18 metų". Vienas iš pagrindinių organizacijos uždavinių yra patriotinis jaunimo auklėjimas, rengimas karo tarnybai, etninės kultūros puoselėjimas.

PIRMAS 100 DIENŲ

Kauno meras Vytautas Šustauskas (buvęs Lietuvos laisvės sąjungos vadovas), spaudos konferencijoje teigė, jog per savo vadovavimo pirmąjį laikotarpį padaręs nemažai darbų. "Kauno diena" praneša, jog miesto šilumos ūkis sutvarkytas taip, kad šilumos kainos šiais metais nebus keliamos. Kauniečiai mokės po 11.98 centų už vieną kilovatvalandę. Taip pat šiluminių mikrorajone, kur gyventojai turėjo mokėti dau-

giau už šilumą, vykdomas šildymo sistemos remontas, kuris leis sulyginti mokėstį su kitais. Taip pat mažinamos "Kauno energijos" skolos. Meras pažymėjo, kad šiemet surinkta 273,000 litų pajamų daugiau negu pernai už alkoholio ir tabako prekybos leidimus, sumažintas skaičius savivaldybėje dirbančių pagal sutartis. Bus svarstomas naujas Savivaldybės struktūros projektas.

KRITO VARTOJIMO KAINOS

BNS skelbia, kad po vartojimo kainų šuolio birželio mėnesį, liepos mėnesį atpigę maisto produktai ir gaivieji gėrimai. Labiausiai atpigę daržovės ir bulvės (16.3%), vaisiai ir uogos – 3.5%. Kiauliena pabrango 6%, kiaušiniai – 10.5%, jautiena – 3.5%, miltai – 4.5%. Transporto paslaugų kainos krito 1%. Šie ir kiti vartojimo kainų sumažėjimai sudarė 0.4% defliaciją, kurios buvo nesitiktėta, statistikai rodžius, jog bus 0.2% infliacija.

VIENTASI NUKENTĖJĖ

ELTA/LGTIC praneša, kad prie Sąjūdžio tarybos susikūrusi teisėtai nuo teisėsaugos pareigūnų nukentėjusi asmenų darbo grupė pakartotinai kreipėsi į prezidentą, prašydama skirti jiems laiko priėmimui. Grupę, kurią sudaro neteisėtai įkalinti asmenys ir praradę viltį rasti teisingumą teisimuose, globoja seimo narys R. Kupčinskas. Jos tikslas yra atkreipti valdžios institucijų dėmesį į padėtį teisėsaugoje. Tikimasi "apibrėžti problemų ratą, surinkti visą informaciją apie žmones, patyrusius moralinę ir materialinę žalą dėl neteisėtų teisėsaugos pareigūnų veiksmų. Petición būdu arba kreipiantis tiesiogiai į seimo narius, galinčius pristatyti įstatymų pataisais, grupė ketina teikti siūlymus, kaip keisti esamą padėtį.

DARBININKAI PRADĖJO BLOKADĄ

Rugpjūčio 7 d. buvę Kauno bendrovės "Inkaro avalynė" darbuotojai pradėjo "Inkaro koncerto" sandėlių blokadą, reikalaudami sumokėti jiems atlyginimus už daugiau kaip metų darbą. Bendrovės darbuotojų profesinės sąjungos pirmininko K. Ruževskio teigimu, koncernas yra skolingas "Inkaro avalynei" apie 1.4 mln. litų ir pardavinėja darbuotojų pagamintas prekes. Mėnesio pradžioje 10 darbuotojų dalyvavo bado streike. Iš viso su skyriais Kelmeje, Ukmergėje, Šakiuose ir Jurbarko koncernas skolingas darbuotojams daugiau kaip 2.8 mln. litų. RSJ

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angėlę Šalvaitytę, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patars. Darbo tel. 705-445-8500 Namų tel. 705-429-6428 Elektroninis paštas: salvaiti@lynx.org Tinklavieta: www.fourseasonproperties.com

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton 540-8877

Viktoras Remesat, BSc.PhM

- 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- Nemokamas vaistų pristatymas
- Sveikatos priežiūros įrankiai

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKILNDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ
- IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

1999-2000 m. m. Hamiltono Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos uzbagoimo iškilnėse prezidentams su abiturientais. Priekyje iš kairės: baigusios OAC XIII sk. Audra Čerškutė, Kristina Džiemionaitė ir Aistė Mickutė. Antroje eilėje: KLB pirm. Alg. Vaičiūnas, pensininkų klubo pirm. Petras Sidlauskas, Hamiltono apylinkės valdybos atstovas M. Gudinskas, "Talka" valdybos pirm. Jonas Stankus ir Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Liauba. Trečioje eilėje – kiti gimnazistai ir VIII sk. abiturientai Nuotr. V. Stanevičienės

Hamilton, Ont.

LKM DR-JOS HAMILTONO SKYRIAUS v-bos posėdis įvyko š.m. birželio 21 d. pirmininkė M. Vaitonienė namuose. Svarstyti svarbesnįjį reikalą ir darbai ateičiai. Buvo nutarta organizuoti išvyką į Port Dover, pasigrožėti gamta, aplankyti teatrą.

Išvyka įvyko liepos 22 d. Susirinko gausus būrys skyriaus narių ir prijaunėlių. Gaila, kad teatro biuletyje kiekis buvo apribotas, ir visu, norinčių vykti su mumis, negalėjome paimti. Diena pasitaikė nuostabi, kelionė, atrodė, truko tik akimirką. Po priešpiečių restorane turėjome laiko pasivaikščioti, o ir šviežiai rūkyta žuvis buvo perkama lauktuosems.

Teatre 2 val. p.p. žiūrėjome spektaklį "In the Country of the Blue", kuris visoms patiko. Turinys lengvas, aktorai puikūs. Dalyvės liko dėkingos valdybai už išvyką. Dar vienas įdomus renginys įvyks rugpjūčio 24 d., 11.30 v. ryto po Mišių parapijos salėje. Teisininkas J. Chrolavičius sutiko pakalbėti teisiniais klausimais, atsakyti į klausimus. Kviečiame gausiai dalyvauti ne tik skyriaus naries, bet ir visus bendruomenės narius. D.G.

Stayer, Ont.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms viešioms, o ypač rengėjoms ir vadovėms už suruoštą man tokią netikėtą ir malonų mergvakarį, taip pat už geras ir vertingas dovanas bei įdėtą darbą šiam mano pagerbimui surengti. Jūsų gražūs linkėjimai ir sveikinimai ilgai liks mano atmintyje.

Renata Pakalkaitė

Ottawa, Ont.

GEDULO IR VILTIES DIENA, suorganizuota Baltiečių federacijos, praminant 1941 m. birželio 14 d. tremimų pradžią į Rusijos tautas, buvo paminėta š.m. tą pačią mėnesio dieną Otavos miesto centre 1 v.p.p. prie "Human Rights Memorial" paminklo. Maldas lietuvių ir anglų kalbomis sukalbėjo kun. dr. V. Skilandžiūnas. Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasadoriai pasakė trumpas kalbas, primindami genocidinius okupantų siekius. Padėtas gedulo vainikas prie paminklo, prisimenant visus tremtinius bei kankinius, pagerbiant juos vienos minutės susikaupimu.

ISKYLA IR LIETUVIŠKOS PAMALODS įvyko š.m. birželio 18, sekmadienį, dr. Ag. Sidlauskaitės ("Venta Preparatory School") gražiajį išpuoštoje mokyklos salėje, į kurią suvažiavo gausus tėvyniainių būrys iš Otavos miesto ir apylinkių. Jų tarpe buvo ir Lietuvos ambasadoriaus R. Sidlausko šeima. Liturginius skaitymus atliko šios mokyklos steigėja dr. Ag. Sidlauskaitė. Po pamaldų mokyklos vadovė, vadovaujanti vedėjai Marilyn C. Mansfield, pakvietė visus svečius į valgomąjį pasivaikinti jų paruoštais skanėstais. Geriant kavą, mūsų OLB-ės pirm. Rūta Kličenė, padedama jaunimo, vadovavo loterijai žaidimui "Bingo". Nors diena buvo apsiniaukusi, bet tai nesutrukdė mūsų jaunimėliui parodyti savo fizinis sugebėjimus mokyklos sporto aikštelėse.

LIETUVIŲ VASAROS MĖNESINĖS PAMALDOS įvyko š.m. liepos 23, sekmadienį, 2 v.p.p., Bal-sevičių erdvioje rezidencijoje. Pamaldas laikė mūsų kepelionas Viktoras, o skaitovo pareigas atliko Vytautas Radzius. Pamokslą parodžio pranešė liūdną žinutę, kad šių namų šeimininkai p.p. Balsevičiai išvyksta iš Otavos ir apsigyvens Georgetown miestelyje, netoli Toronto. Šios pamaldos – paskutinės šiuose namuose. Iškilmingos Sofijos ir Vytauto Balsevičių išleistuvės įvyks š.m. rugpjūčio 9 d., 6 v.v., St. Elizabeth šventovės salėje. Otavos lietuvių katalikų misijos vardu kepelionas išreiškė labai nuoširdžiai didelę padėką už jų neišpasakytą gražų pasiaukojimą mūsų misijos veikloje. Jų namai pasidarė lietuviška klebonija, kur rasdavo prieglaudą ir nakvynę ne tik atvykę iš Lietuvos kunigai, bet net ir vyskupai. Pa-baigoje buvo palinkėta Sofijai ir Vytautui Viešpaties palaimos. Po to sekė puikus pasivaizdinimas ir labai nuoširdus pabendravimas. Kor.

St. Catharines, Ont.

ŽILOS GALVOS, JAUNOS ŠIRDYS. Liepos 26 d. Petro ir Onos Polgrimų namuose atšvęstos Onos vardinės. Ji kilusi iš Punsco apylinkės, pasižymi dideliu vaišingumu ir nuoširdumu. Nė vieno lenkytojo neišleidžia nepaaišinus. Joje glūdi senas ir gilus lietuvių vaišingumo paprotys. Prisimintas ir Petras kaip buvęs veikėjas. Kadaise St. Catharines lietuvių sava veikla lenktyniavo su didžiosiomis lietuvių kolonijomis, buvo gausu organizacijų. Petras bene visose dalyvavo. Jo namai buvo lietuvių priebėga. Juose vykdavo priėmimai, pagerbimai – privati ir organizaciniai. Taigi ir šiukart susimėtė būrelis žilagalvių pagerbti Onutės vardadienio progą. Kad ir žilagalviai, bet dainos veržės kaip iš jaunų krūtinų.

Šia proga prisimintina Lietuvoj girdėta daina: "Neišsik, neišsik tu iš sodžiaus, nepaliki žilvičių žalių, be tavęs vakarai bus nuobodūs, be tavęs nebus sodžiuje dainų". Šis posmelis labai tinka St. Catharines lietuviams. Jei nebūtų Jadvygos Labuckienės, tai čia nebūtų dainų, ir tokie vakarai būtų nuobodūs. Ji yra gyva dainų skrynėlė, pilna juokingų, linksmų ir patriotinių dainų.

Taip klausantis dainų mintys nulėkė atgal net 50 metų, kai dar puoselėms gimtosios spalvomis. Taigi buvom jauni, bet turėjome ir jaunėsių už save, kuricos vadinom lietuvių ateitimi. Tai atečiai buvo aukojama mokykloms ir stovykloms. Dabar pasirodė, kad ta ateitis išnyko kaip rūkas saulei patekęs, o jo uždavinys turi atlikti praecit-praeitinkai. Na, šiame pobūvyje buvo ir viena jaunuolė Danutė Černeckaitė, Klaipėdos maziokos mokyklos mokytoja, kuri viešėjo pas giminaitį Karaliūną. Dalyvavo dainose, kai kurias papildė. Atsakinėjo į klausimus. Klaipėda dabar esanti lietuviškas miestas. I.Š.

Windsor, Ont.

A. a. MYKOLAS KIZIS, išgyvenęs 86-rius metus, paliko šį pasaulį, rugpjūčio 4 d. Buvo pašarvotas "Marcotte Funeral Home". Jo karštą puoselį artimųjų, giminių, draugų ir Lietuvių bendruomenės gėlės. Uniformuoti "Knights of Columbus" garbės sargybos nariai išreiškė jam paskutinį sudiev. Rugpjūčio 7 d. šermenu metu, susirinkę lankytojai, vadovaujant kun. Al. Volskiui, sukalbėjo Rožinį. Kitą dieną įvyko laidotuvių Mišios, šv. Onos šventovėje, kurias koncelebravo kun. Al. Volskis ir kun. Larry Brunete. Gražų trumpą pamokslą pasakė kun. Al. Volskis. Mišių metu vargonavo muz. St. Slizys, pagiedojęs ir "Ave Maria". Ilga automobilį vilkstinė velionį nulydėjo į "Heavenly Rest" kapines, kur buvo atliktos paskutinės maldos ir sugiedota "Marija, Marija". Laidotuvių užkandžiams visi buvo pakviesti ir velionies šūnais dr. Sauliaus namus. Velionis nuliūdime paliko žmoną Jolandą, sūnų med. dr. Saulių, jo žmoną Kathy, tris vaikučius, Lietuvoje brolį Bronių, seserį Eleoną Blynienę ir kitus gimines.

A. a. Mykolas Kizis buvo dosnus. Pinigais ir darbu rėmė kiekvieną svarbesnį lietuviškos veiklos projektą. Priklausė Detroito lietuvių žurnalistų grupei, šauliams, tačiau ryškiausiai pasireiškė Bendruomenės veikloje. Priklausė ir "Knight Columbus" vietiniam skyriui. E. Borisienė

A.a. rašytojas STASYS ILGŪNAS, "Tėviškės žiburių" bendradarbis (1954-2000)

Marijampolė, Lietuva

NETEKTSY. Truputį daugiau nei prieš metus mūsų mieste literatai susibūrė į klubą "Sietynas". Per šiuos klubo gyvavimo metus surengėme poezijos ir prozos skaitymus, susitikimus su kitų miestų literatais, dalyvavome įvairiuose renginiuose mieste, apskrityje, respublikoje. Liepos mėn. (pernai taip pat) dalyvavome poezijos naktiniuose skaitymuose "Pilnatis šviesoje", kurie vyksta Poezijos parke prie miesto savivaldybės. Rengiami sutiktus išleistų knygų. Pernai išleidome pirmąjį "Sietyno" almanachą, ruošiamas antras.

Per metus mūsų "Sietyną" ištiko dvi netektys: į amžinybę išskelavo literatai Silvija Stankevičiūtė ir Stasys Ilgūnas, kuris bendradarbiavo "Tėviškės žiburiuose". Pastarasis, sumuštas žiaurais žmogaus rankos, kuri nepaliko ženklių ant kūno, o tik jo viduje, išėjo amžinybėn dar neseniai.

Maždaug prieš savaitę iki mirties man ir dar kai kuriems mūsų literatams teko kalbėtis su Stasiu. Jis labai džiaugėsi, kad greitai šventovėje turėtų skambėti po parašytos "Mišios", kurioms muziką sukūrė kompozitorius Knoras. Stasys, matyt, jautė savo išėjimą, nes tiek posmuose, tiek bendraujant daug kalbėjo apie savo praeitį, mirusią motiną, kapus, namus, kuriuose augo, miesto sodą, kur žaidė... Kalbėjo, tačiau pats netikėjo, kad viskas įvyks taip greitai...

Žinau, kad į jo butą, kuriame gyveno su seserimi ir dviem jos sūnumis, vis dar plaukia laišukai, skirti Stasiui, tačiau naujas žemės kauburėlis senos miesto kapinės byloja apie Poeto išėjimą Anapus. Lai jis ilsisi ramybėje!.. Dieve, laimink mūsų buvimą čia, ant šios žemės, vaikščiojančių ir saugok nuo žiaurios likimo kėslių!..

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė

Vargonai groja Tavo žodžius

Skiriu STASIUI ILGŪNUI

Vargonai groja Knoro muziką,	Duoki jo kūnui Diev, ramybę – O Tavo žodžiai Skamba natose...
Tu, ties altorium,	Lai viskas grįžta Ne pats skulpuš, Žvake plasnoji Šiose Mišiose...
Vargonai groja Bažnyčioj Tylą...	Vargonai groja... I išėjimą...
O už šventoriaus Liepžiedžiais bja...	Vargonai groja... Švelniai nulyta...
Vargonai groja Atsiskyrimą...	O už šventoriaus Liepžiedžiai lyja Šį išėjimą...

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė

KAIRYS
BAL TIC EXPEDITING

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆
Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334

PRIMUM SIUNTINIUS ANTRADIENIAIS IR TREČIADIENIAIS

Petras Sturmas (Toronto raj.)	(905) 271-8781
Algis Trumpickas (Vasagos raj.)	(705) 429-2156
Bernardas Mačys	(905) 632-4558

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybėse

Lietuvių bendruomenės Mičigano apygardos suvažiavimas įvyko liepos 15 d. Lansinge. Jam vadovavo Mičigano apygardos valdybos pirm. L. Rugienienė. Minutės tyla bei atsistojimu buvo pagerbtas neseniai miręs a.a. Algis Bražėnas, pasižymėjęs Lietuvių bendruomenės veikloje. Apygardą sudaro trys apylinkės – Lansingo, Grand Rapids ir Detroito. Pasak Lansingo apylinkės valdybos pirm. S. Anužio pranešimo, ši apylinkė pasižymi politine veikla. Dedama daug pastangų Lietuvai patekti į ŠAS – NATO organizaciją. Apie Grand Rapids apylinkės veiklą kalbėjo valdybos pirm. P. Treška, pažymėdamas jos šalpos pagalbą Lietuvai. Ypač daug paramos teikiama nelaimėms patirintiems lietuviams. Detroito apylinkės valdybos pirm. V. Piesčio pranešimą perskaitė I. Laurinaitienė. Ši apylinkė pasižymi šakota veikla, apimančia kultūrinę, švietimo, visuomenę bei politinę sritį. Mičigano apygardos pranešimą padarė pirm. L. Rugienienė, kartu pasi-džiaugdama, kad iš šios apygardos buvo ir yra asmenų, užimančių vadovaujančias pareigas Lietuvių bendruomenėje. Apie išdoroje informavo J. Urbonas. Revizijos komisijos nariai I. Alantienė ir S. Viskanta, tikrinę išdą, jį rado tinkamai tvarkomą. Perrinkta apygardos valdyba: pirm. L. Rugienienė, sekr. V. Jonaitis ir išd. J. Urbonas.

A. a. Ingrida Gailutė Ancevičiūtė-Cunninghame-Blank, 65 m. amžiaus, po sunkios ligos mirė gegužės 22 d. Kalifornijoje. Velionė gimė Vilniuje, pedagogės Paulinos ir teisininko dr. Pranciškaus Ancevičių šeimoje. Po karo šeima apsigyveno Toronte, Kanadoje. Čia ji studijavo Trinity College – Toronto universitete, įsigydama bakalauro laipsnį. Taipgi magistro laipsnį įsigijo Vokietijoje, Heidelbergo universitete. 1958 m. atvyko į Kaliforniją, ištekojo už Derek Cunningham-Blank ir College of Marin, Kentfield vietovėje, netoli San Francisco, dėstė vokiečių ir rusų kalbas. Velionė paliko vyrą, dvi dukteris, tris vaikučius Kalifornijoje, brolį, seserį bei kitus gimines Toronte.

Australija

Perth'o lietuvių bendruomenė gegužės 28 d. neteko savo nuoširdaus darbuotojo a.a. Julius Čyvo. Velionį policija rado be gyvybės ženklų, suknibusį prie automobilio vairo. Vietinė lietuvių bendruomenė apgailestauja netekusį pasi-sventusio savo veikėjo. Velionis Seimose neturėjo. Atliekamą savo laiką skyrė visuomeniniams reikalams. Jis buvo Perth'o lietuvių sąjungos išdinininkas, lietuvių bendruomenės veiklus narys, lietuvių parapijos darbuotojas. Ypač buvo atsidasvęs Vakarų Australijos lietuvių leidi-

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ

\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą SKAMBINTI

905 545-8868 –

Asta arba Beatas Brasai

Siuntiniai peimami iš namų nemokamai. Perduodame pinigų.

Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyuose namuose –

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki.....2.50%	Asmenines nuo.....7.80%
santaukas.....2.75%	neklm. turto 1 m.....7.80%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....4.10%	
180 dienų indėlius.....4.10%	
1 m. term. indėlius.....5.25%	
2 m. term. indėlius.....5.55%	
3 m. term. indėlius.....5.85%	
4 m. term. indėlius.....6.05%	
5 m. term. indėlius.....6.30%	
RRSP ir RRIF (Variable).....2.50%	
1 m. ind.....5.25%	
2 m. ind.....5.55%	
3 m. ind.....5.85%	
4 m. ind.....6.05%	
5 m. ind.....6.30%	
	• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
	• Narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu
	3 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE

TINKLALAPIS: www.talka.net

Burlaiviai Atlanto uostuose

B. STUNDŽIA

Praėjusią vasarą keli Šiaurės Amerikos uostai lyg ir nusi-kėlė vienai savaitei į XVIII – XIX š., kai juose stovėdavo ci-lės burlaivių. Tada jie buvo pa-siekę aukštą pažangos laipsnį – pradžioje be variklių, vėliau su rūkstančiais kaminais, kolei ga-ras, anglis ir dyzelinis kuras iš-stūmė juos iš prekybinių jūros kelių. Dar po Pirmojo pasauli-nio karo keliolika tų aukštastie-bių laivų bandė gabenti ilgai ne-gendancias važtas į Pietų Ame-riką, Australiją ir iš ten į Euro-pą, bet Antrasis pasaulinis karas tai pribai-gė.

Dabar aukštastiebiai burlai-viai naudojami jūrininkų, būsi-mų kapitonų ir jūrų karo mo-kyklų kariūnų apmokymui bei į jūros romantiką linkusios jau-nuomenės būdo formavimuisi.

Tarptautinę organizaciją “Veikla burėmis” 1961 m. įstei-gė JAV prezidentas J. F. Ken-nedy. Jos tikslas – burlaiviuose apmokyti jaunimą ir plėtoti tarp tautų draugystę.

Lenktynės

Siekdama paminėti 2000-tuosius metus, “Veikla burė-mis” nutarė surengti aukštastie-bių burlaivių lenktynes. Prastė-bia Genujos uoste Italijoje ir bu-riuota į Kadiz Ispanijoje. Susto-jimas – Amsterdamo ir South-amptone, vis prisidedant nau-jiem burlaiviams. Iš Anglijos lenktyniuota per Atlantą iki Bermudų salos.

Tolimesnė lenktynių susto-jimo vieta buvo Bostonas, bet kaip plaukti neužsukus į Niujor-ką! Didįjį miestą aplankė apie 140 laivų, į Bostoną atplaukė apie 120, į Halifaksą, iš kur vėl reikėjo lenktyniuoti per Atlantą, atplaukė apie 80 burlaivių. Per-burivius Atlantą, lenktynės bai-gėsi Amsterdamo.

Su draugais buriuotojais

Gavęs kvietimą iš pasižymė-jusių buriuotojų Jono Limento ir jo žmonos Redos, atsiradau Bostone. J. Limentas, su nedi-le jachta išplaukęs iš Klaipė-dos, apiburiavo atšiaurumu pa-sižymėjusį P. Amerikos Horno ragą ir vienas perburiavo Pietų Atlanto vandenyną. Su juo toje kelionėje dažnai buriuodavo ir tada būsimoji jo žmona Reda Veitaitė.

Ankstyvą popietę su Jonu atsiradome uoste ir patekome į šimtątikstantines minias, kurios stengėsi patekti į įvairių valsty-bių burlaivius. Nemaža cilė sto-vėjo norinčių patekti į antra di-džiausią pasaulyje rusų burlaivių “Kruzenštern”, kuris prieš karą priklausė Vokietijai ir vadinosi “Padua”.

Karo metų draugystė

Nors ir ilgai vyko šaltas ka-ras, bet amerikiečiai dar prisi-mena tariamą karo metų draugystę, ir Rusija jiems yra savo-tiškai įdomus kraštas. Pasakojo, kad mieste matė rusų jūreivį, mosikuojantį su kiju ir pjautu-vu raudoną sovietinę vėliavą. Gal tai buvo savotiškas pokštas, nes ant vieno vokiečių laivo šo-no matėsi ištiesta buvusios Rytų Vokietijos vėliava.

Karinis laivas

Senąją burlaivių praeitį pri-minė JAV karo laivas “Consti-tution”. Sakoma, kad tai iš XIX š. pradžios išlikęs seniausias karo laivas, turbūt kelis kartus atnaujintas. Turėjo tisi laikais būti grėsmingas statinys, kurio liemens sienos, gal netoli pus-metrio storumo, susidedančios iš kelių sluoksnių storų lentų. Na, ir pabūklų turi nemažai vir-šutiname ir apatiniame denyje, tad priešui susitikimas su juo nieko gero nelėmė.

Burlaiviai uoste

Uoste tada stovėjo burlai-viai iš daugelio Europos jūrinių valstybių (net sausumos valsty-bė Čekija atsiuntė savo laivą) ir taip pat iš tolimų kraštų – Indo-nezijos, Japonijos, N. Zelandi-jos, Cook salos, Argentinos, Či-lės. Indija ir Turkija atsiuntė po karo laivą.

Senų ir naujų laikų palygini-mui atvyko lėktuvnešis “J. F. Kennedy”, kurio įgulą sudaro 3500 jūreivių ir lakūnų. To laivo du inkarai sveria 30 tonų, vaira-vimo įranga – 34,5 tonos. Laivas beveik 23 namų aukščio.

Žinoma, dauguma burlaivių buvo nedideli, 50 – 80 pėdų il-gumo, o pats mažiausias – tik 29 pėdų. Didieji siekė iki 376 pėdų. Turbūt šauniauiai atrodė laivas

ir jo igula Italijos burlaivis “Amerigo Vespucci”. Nors ir 70 metų senumo, bet išblizgintas, lakuotos medinės dalys, o igula, kurios daugumą sudarė jūros karo mokyklos Livorne kariū-nai, atrodė savo uniformose kaip puošėivos, pralenkiantys savo puošnumu JAV jūreivius. Norint į laivą patekti, reikėjo valandą ilgąje eilėje pastovėti.

Reiketų ir Lietuvai moko-mąjį burlaivį įsigyti, gal kokią nedidelę brigantiną, kuriai pa-statyti išviečiai gal ir pinigų su-rinkty.

Lietuviai buriuotojai

Vakare pas Joną ir Redą Limentus susirinko būrelis bu-riuotojų ir šiaip svečių, prieš dešimtį metų ar vėliau atvykusių iš Lietuvos ir įsigijusių jachtas. Laikiniai į JAV atvykęs versli-ninkas Saulius turėjo įdomų po-kalbį su R. Veitu, didelės sta-tybų projektavimo įstaigos (kar-tu su broliu) savininku. R. Vei-tui buvo neaišku, kodėl žmonės Lietuvoje pakenciją dalinę ne-tvarką ir valdininkų savivalę. Saulius tvirtino, kad ten žmonės kantrūs ir dar nepasiekė nuos-mukio, kuriame pratrūkstama.

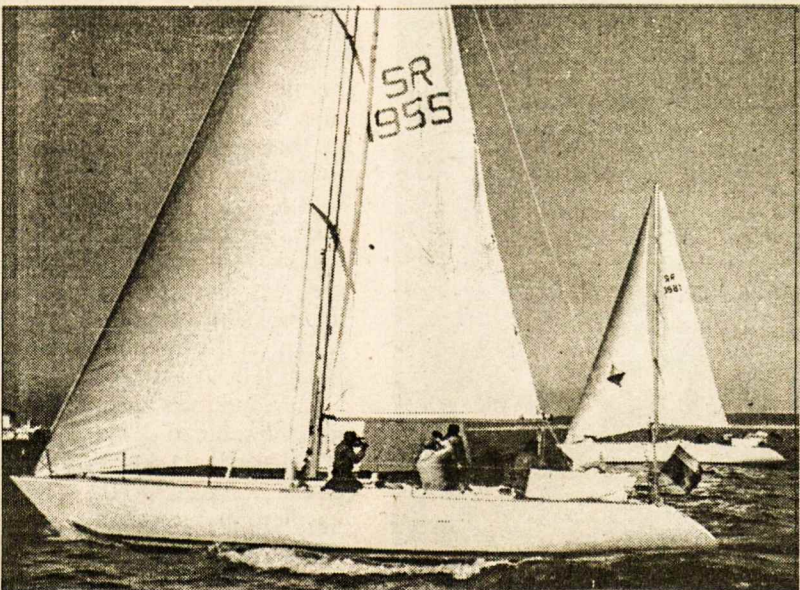
To vakaro įdomiausias as-muo, tai netikėtai ant rusų bur-laivio “Kruzenštern” atrastas vienintelis lietuvis, einąs laivūno (bocmano) pareigas – Arūnas Tamašauskas. Jis buvo pradėjęs mokytiis Klaipėdos Jūreivystės mokykloje, bet pašauktas į Raud-onąją armiją tarnavo nardlai-vyje, o dabar jau septintus me-tus varo tame burlaivyje. Po ilgo buvimo tarp rusų kalba lietuviš-kai su akcentu. Išsiskiriant jam buvo padovanotas lietuviškas vadovėlis “Burės ir varikliai” ir angliškai lietuviškas jūrinis žo-dynas, kuriais jis labai domėjosi.

Audringoje jūroje

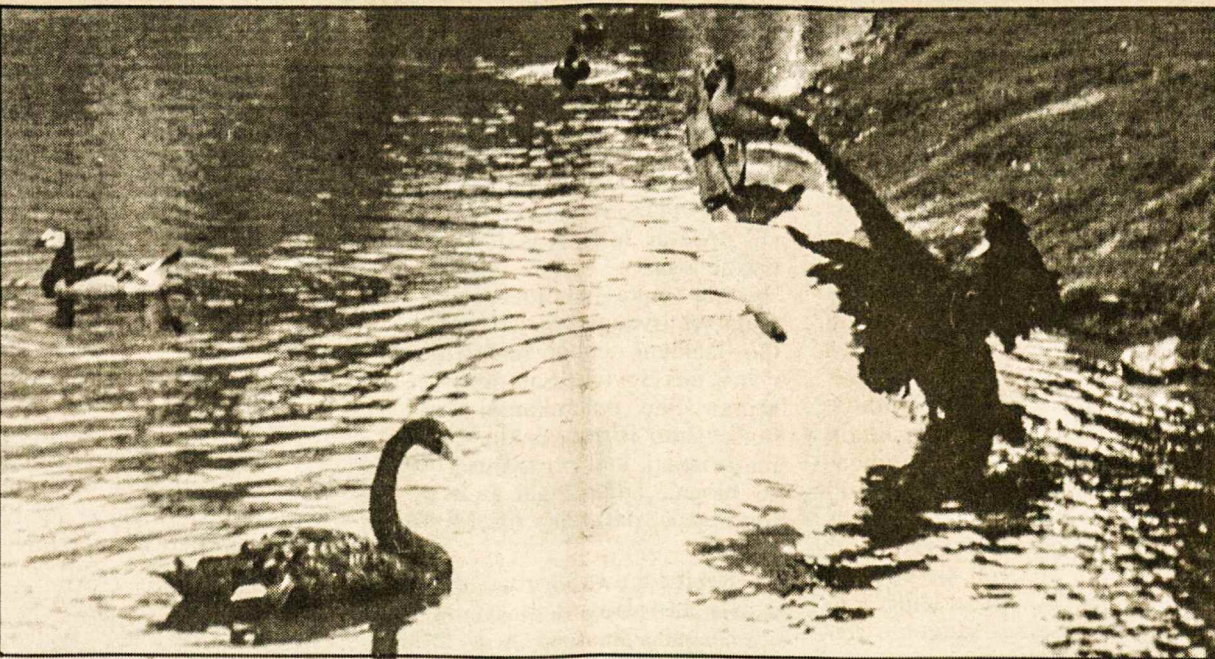
Tai buvo šeštadienis. Su Jo-no jachta, su kuria jis iš Klaipė-dos išplaukęs po kelerių metų atsidūrė Bostone, išplaukėm į Marblehead įlanką, prie kurios buvo ir to paties vardo mieste-lis. Buvo stiprokas vėjas ir aukš-tokas bangavimas, tad su suim-tomis burėmis stūmėmės iš lėto. Tą dieną bene pora jachtų buvo išmesta į krantą. Prisirišome prie plūdurių, kuris priklausė vienam ten esančių jachtklubų. Įlankoje, gal vieno kilometro ilgio ir daugiau nei pusės pločio, suposi šimtas ar du jachtų. Tai vienos iš šiaurės Amerikos bu-riavimo židinių. Vakare į jachtą klubo motorlaivis atgabeno sve-čių, bet dėl šalto vakaro ir ban-gavimo neilgai viešėjo.

Sekmadienį, kai burlaivių armada iš Bostono turėjo iš-plaukti į šiaurę, mes išburiavome pietų kryptimi ir pakelėje turėjome sutikti tuos laivus, buriuojančius į Halifaksą. Bet lyg tyčia pakilo rūkas, vietomis tirštąs kaip pieniška sriuba. Po pietų vėjas susilpnėjo, bet ban-gavimas tebesilaikė – aukštokas ir dar šoninis, tad jachtos igulos savijautai nebuvo malonu. Plau-kėm dar su sumažinta didžbure ir priekine ragine, bet saugumo dėlei ir variklis papsėjo, nes nežinai kada koks laivas iš rūko išners. Labai pravertė dabar jūrininkų mėgstamas palydovinis laivavietės nustatymo būdas, angliškai sutrumpintai vadin-a-mas GPS.

Ir tikrai variklio reikėjo, nes už keliolikos metrų iš rūko iš-niro didelis keleivinis laivas, o vėliau, kaip koks vaiduoklis, pa-sirodė Portugalijos mokomasis burlaivis “Sagres”. Jį sekė kele-tas motorlaivių ir jachtų. Psie-kus užsto ribas, įplaukimas bu-vo nužymėtas plūduriais, tad juos sekdami pasiekėme jacht-klubą. Bostono uostą sudaro įvairios įlankėlės ir eilė salelių.

Lietuvoje vasaros metu mėgstamas ir jachtų sportas

Juodosios gulbės Kauno zoologijos sode

Nuotr. K. Dubausko

Kasdienės duonos augintojai Lietuvoje

Žemės ūkio akademija ir žemės ūkio mokslai. Reikšminga sukaktis ir istoriniai leidiniai. Feodalizmas Lietuvoje. Pirmosios žemės ūkio mokyklos. Naujas Lietuvos kaimo vaizdas. Technikumas ir akademija. Agronomai Lietuvos kaime. Akademija Noreikiškėse. Patriotinės nuotaikos ir Atgimimo Sąjūdis. Akademija – universitetas, Agronomijos fakultetas. Pirmojo rektoriaus testamentas

JONAS DAUGĖLA

1924 m. spalio 15 d. tuome-tinio Lietuvos prezidento aktu buvo įsteigta Žemės ūkio aka-demija. Tuo pačiu aktu prezi-dentas paskyrė septynių asmenų profesorių tarybą. Pirmuoju akademijos rektoriumi buvo iš-rinktas P. Matulionis.

Praeitų metų pabaigoje vi-soje Lietuvoje gana plačiai buvo prisimintas šios mokslo šven-tovės 75 metų gimtadienis. Šia proga buvo išleistas puikus dviejų tomų leidinis. Jis tik dabar pasiekė mus.

Leidinyje yra ne tik smul-kiai pavaizduota ŽŪA istorija, bet taip pat yra gana daug vie-tos paskirta mūsų šalies žemės ūkio mokslo istorinėms apybrai-zoms. O šie mokslai prasidėjo dar aštuonioliktajame šimtme-tyje. Tuo metu Lietuvos žemėje vyravo feodalinė santvarka. Vis-a Lietuvos žemės ūkiui naudin-ga žemė buvo atiduota valdyti keliems feodalams-dvarininkams. Jiems taip pat pilnos nuosa-tybės teisėmis buvo atiduoti ir visi mūsų kaimo žmonės. Bau-džiauninkai dvaruose nešė ver-gijos našta. Dvarininkai turėjo po kelias dešimtis dvarų ir valdė neįsivaizduojamai didelius že-mės plotus. Naryškinas turėjo beveik šimtinę dvarų ir valdė 60,000 ha žemes, Tiškevičius 35,000 ha ir t.t.

Tie dvarininkai nebuvo pa-jėgūs patys vieni su savo šeimų nariais tvarkyti tuos didžiulius žemės plotus ir juos našiai iš-naudoti. Be to, daugelis jų sei-mos narių visai nesidomėjo ūki-ninkavimu. Juos daugiau viliojo miesto gyvenimas ir miestų pra-mogos.

Dvarininkams buvo reika-lingi tinkami, gabūs ir išmoks-linti ūkvedžiai. Jie žinojo, kad kitose Vakarų šalyse yra aukšto-sios žemės ūkio mokyklos, ku-rios paruošia tinkamus žemės ūkio specialistus. Tad kai kurie mūsų dvarininkai ir sudarydavo sąlygas savo šeimos nariams iš-vykti į tas šalis studijuoti žemės ūkio mokslų. Kai kurie dvari-ninkai į šias mokyklas išsiųsdavo ir gabesnius baudžiauninkų vaikus. Jie taip pat sudarydavo sąlygas jiems padirbėti šių šalių pavyzdiniuose ūkiuose ir įgyti reikiamo patyrimo.

Vėliau keli dvarininkai ir savoje šalyje pradėjo steigti že-mės ūkio mokyklas. Pirmasis šiuo reikalu susidomėjo didikas A. Tyzenhauzenas. Jis tokią mokyklą suorganizavo Gardine. Bet joje mokėsi daugiausia mū-sų žemės jaunuoliai. Tačiau et-ninėje Lietuvos žemėje pirmąją ž.ū. mokyklą Joniškėlyje įsteigė

J. Karpius. Mirdamas jis šiai mokyklai testamentu paliko dalį savo turto. Tad Joniškėlio že-mės ūkio mokykla buvo labai gerai įrengta, aprūpinta įvairio-mais mokslo priemonėmis. Ji iš-laikė visas karų nelaimės ir dar šandien gyvuoja. Mokyklų stei-gimu rūpinosi ir didikas Ogins-kis. Jis įsteigė mokyklą Meldu-čių kaime prie Rietavo.

Staiga užėjęs pasaulinis ka-ras sunaikino visas šias mokyk-las. Beveik visi dvarininkai pasi-traukė iš Lietuvos ir daugelis jų nebesugrįžo. Atstaciūs Lietuvos nepriklausomybė, buvo skubiai pravesta žemės reforma. Dvari-ninkų žemės buvo nusavintos. Jiems buvo palikta 80 (vėliau 150) ha. Žemė buvo išdalinta savanoriams ir mūsų kaimo žemdirbiams. Tuo būdu susikū-rė 159,118 naujų ūkių, o iš viso tuo metu Lietuvoje buvo 287,380 privatūs ūkiai. Vyriau-sybė naujakurius aprūpino sta-tybinėmis medžiagomis, ir jie pasistatė ūkiui reikiamus trobe-sius. Tuo būdu visa mūsų žemė trumpu laiku buvo tiesiog sėte nusėta tvarkingomis ūkininkų sodybomis. Taip susikūrė naujas mūsų kaimo vaizdas. Kaimuose viešpatavo gražus kaimyniškas bendravimas ir kiti gražūs pa-pročiai.

Tačiau to meto vyriausy-bėms pirmoje eilėje rūpėjo grei-čiau sukurti našų žemės ūkį. Jis turėjo būti pajėgus išmaitinti visus šalies gyventojus ir dar pa-gaminti kiek žemės ūkio gami-nių eksportui. Šio eksporto pa-jamomis turėjo būti apmoka-mos visos valstybės administra-vimo išlaidos. Apie jokias pa-skolas iš užsienio niekas negal-vojo ir jų vengė.

Naujakuriai ir buvę bau-džiauninkai neturėjo jokio žem-dirbystės patyrimo. Jiems buvo būtina agronominė pagalba. Pradžioje buvo manoma prie Kauno universiteto įsteigti agr-onomijos fakultetą. Bet agr. J. Tūbelis pradėjo lankyti Dotnu-vo dvare (Kėdainių apskr.) ir nutarė, kad šis dvaras yra tinka-ma vieta įsteigti aukštąją žemės ūkio mokyklą. Tad ir buvo Dotnuvoje suorganizuotas tech-nikum, kuris 1924 m. buvo perorganizuotas į universiteti-nio lygio žemės ūkio akademiją.

Akademijoje kasmet studi-javo apie 350 studentų. Jie visi gyveno bendrabučiuose ir buvo maitinami pačių studentų tvar-komoje valgykloje. Mokslas akademijoje buvo gana pigus. Be to, daugelis studentų gauda-vo stipendijas. Per visus 16 savo gyvavimo metų akademija išlei-do 462 agronomus. 125 iš jų ap-gynė diplominius darbus ir įgijo dipl. agr. vardą, o du padarė ir doktoratus.

Tuo metu žemės ūkio rūmai buvo suorganizavę platų rajonų ir apskrčių agronomų bei gyvulininkystės ir šėimininkystės ins-truktorių tinklą. Šis tinklas ir sudarė sąlygas agronomams įsi-

jungti į kaimo gyvenimą, artimai bendrauti su žemdirbiais ir jiems pagelbėti sėkmingai tvar-kyti savo ūkius. Nemažai agro-nomų dirbo kooperatinėse or-ganizacijose ir keli jų ėjo ats-kingas pareigas kooperatyvų centruose. Taip pat ir to meto vyriausybė visada būdavo keli agronomai. Agr. Tūbelis ilgas metus buvo min. pirmininku.

Raudonasis pavergėjas pir-moje eilėje sunaikino pavyzdin-gą Lietuvos žemės ūkį, išžudė ūkininkus, “buožių” vardais pramintus. Tačiau žemės ūkio akademijos jie nesunaikino. Jie labai išplėtė jos mokslo planą. Žinoma, šiame plane jie labai daug vietos paskyrė ateizmo ir leninizmo “mokslams”.

Tuo metu akademija buvo iškelta iš Dotnuvos ir įkurta No-reikiškėse netoli Kauno. Buvo pastatyti puikūs rūmai mokslo įstaigoms, bendrabučiai studen-tams ir gyvenamieji namai mokslo personalui. Mokslas bu-vo paskirstytas į septynis fakul-tetus. Tuo metu kolchozų ūkiai buvo mechanizuoti. Akademije buvo įsteigtas ypatingai dide-lio masto mechanizacijos fakul-tetas. Jis buvo aprūpintas brangiomis mašinomis ir įrankiais. Akademijoje nuolat studijavo apie 2500 studentų ir dirbo maždaug apie 400 mokomojo personalo. Per penkių bolševi-kinio režimo dešimtmečius aka-demija paruošė ir išleido 15,579 agronomus.

Leidinyje yra įdomus prof. M. Treinio straipsnis “Atgimi-mo rytui auštant”. Jis rašo, kad pavergimo metais akademijoje vis dėlto įvairiais būdais reikšėsi patriotinės nuotaikos. Kitaip ta-riant, buvo ir šokia tokia po-grindžio veikla. Dėl šios veiklos teko skaudžiai nukentėti ke-liams mokomojo personalo na-riams ir studentams.

Dar net nepaskelbus nepri-klausomybės ir vos tik subrašė-jus Kremliaus pamatams, šios nuotaikos išėjo į viešumą ir ga-na plačiai pasireiškė. 1989 m. akademijoje buvo suorganizuo-tas ir pradėjo plačiai veikti Atgi-mimo sąjūdžio skyrius. Akade-mijos vadovybė stengėsi šį judė-jimą užgniaužti. Buvo suauktas kažkoks susirinkimas, ir jo daly-viai buvo verčiami pasirašyti pasmerkimo aktą. Bet daugelis šio akto nesirašė ir salėje nus-kambėjo Lietuvos himnas.

Sąjūdžio nariai pradėjo rengti kolchozų sunaikinimo ir ūkių privatizavimo planus. Šiam reikalui buvo sudaryta atskira komisija. Tik labai gaila, kad pirmoji mūsų vyriausybė į šiuos planus nekreipė jokio dėmesio. Vyriausybės nariai su agrono-mais nepalaikė jokio ryšio, o nei pačioje vyriausybėje, nei jos įstaigose nebuvo nė vieno agro-nomo. Už tai ir pertvarkant ko-lektyvinę to meto ūkininkavimo sistemą buvo padaryta labai daug klaidų, dėl kurių kencia ne tiek pati vyriausybė, kiek mūsų kaimo žmonės.

1989 m. buvo paruoštas ir priimtas naujas akademijos sta-tutas. Bolševikinėje santvarkoje akademijos rektorių skyrė ir at-leido kompartija. Pagal naują statutą rektorių turėjo rinkti profesorių taryba. Pirmuoju rektoriumi buvo išrinktas doc. R. Urbonas. Akademijos moks-lų planas iš esmės nebuvo pa-keistas. Bet vis dėlto mokymo ir

Netekome tauraus vilniečio

Atsiveikinus su a.a. Stepu Varanka – spaudos ir visuomenės darbuotoju

2000 m. liepos 8 d. Toronte mirė lietuvių visuomenės gyve-nime plačią vagą išvaręs, beveik 90 metų amžiaus sulaukęs, vil-nietis a.a. Steponas Varanka.

Velionis gimė 1910 m. lie-pos 18 d. penkių vaikų šeimoje Vilkaviškyje. Tėvas – vilnietis, motina – vilkaviškietė. Tėvui 1918 m., o vėliau ir dviem vai-kam mirus Vilniuje, motina, neturėdama iš ko pragyventi, atidavė Steponą į lietuvių vaikų prieglaudą Vilniuje.

Stepas, gyvendamas prie-glaudoje, lankė “Žiburėlio” mo-kyklą, o vėliau Vytauto Didžio-jo gimnaziją Vilniuje. Brandos atestatą gavo 1928 m. 1927 m. per dr. Jono Basanavičiaus lai-dotuves Stepas, jau vienas iš keturių uniformuotų skautų, stovėjo prie velionies karsto garbės sargyboje. 1931-1932 m. atliko karinę tarnybą lenkų kariuomenės 19-tame artilerijos pulke Lydoje ir gavo puskari-ninkio laipsnį.

1935 m. buvo suimtas, ap-kaltintas šnipinėjimu Lietuvos valstybės naudai ir nuteistas 12 metų sunkiųjų darbų kalėjimo. Buvo išsiųstas į patį sunkiausią Lenkijos kalėjimą, vadinamą “Šv. Kryžiaus”, Karpatų kalnuo-se netoli Kielcu.

1939 m. prasidėjus Vokietij-os-Lenkijos karui, kalinių kolo-na, kurioje buvo ir apie 60 lietuvių, buvo varoma pėsčiomis rytų link. Sovietų Sąjungai įsto-jus į karą, rugsėjo 17 d. kaliniai, nebausti iki gyvos galvos, buvo paleisti.

Po dviejų savačių Stepas Varanka atsirado Vilniuje ir įsi-jungė į tuometinį lietuvių gyve-nimą. Kurį laiką dirbo centri-niame pašte, o vėliau perėjo į Saugumo departamentą, kur dirbo iki pasitraukimo į Vokie-tiją.

Po karo gyveno DP stovyk-lose Austrijoje, vėliau persikėlė į Wiesbadeną, Vokietijoje, įsto-jo į Frankfurto universiteto tei-sės fakultetą, kur subūrė lietu-vius studentus į Lietuvių stu-dentų sąjungą ir buvo Frankfur-to skyriaus pirmininku.

Atvykęs į Kanadą, velionis susirgo plaučių džiova. Gydėsi

A.a. STEPAS VARANKA

Kingstone ir Toronte dvejus metus. Sanatorijoje lankė anglų kalbos kursus. Pasveikęs gavo darbą “National Trust” bendro-vėje, kur išdirbo daugiau kaip 30 metų.

Gyvendamas Toronte įsi-jungė į Vilniaus krašto lietuvių sąjungą, vėliau į Lietuvių žurnali-stų sąjungą. Rašė straipsnius “Tėviškės žiburiams”, “Nepri-klausomai Lietuvai”, “Dirvai”, “Laisvajai Lietuvai”, žurnalams “Karys” ir “Žibintas”.

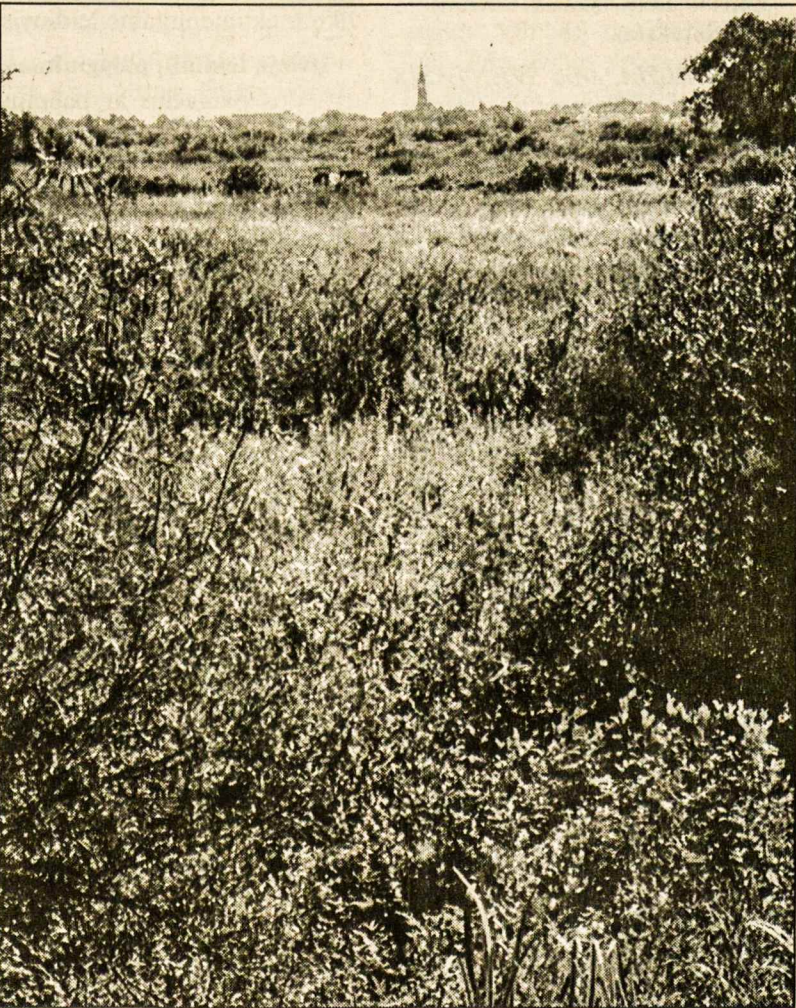
Nuo 1991 iki 1993 m. ėjo Vilniaus krašto lietuvių sąjun-gos centro valdybos pirmininko pareigas. 1995 m. už nuopelnus Lietuvai buvo apdovanotas Di-džiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino I-mo laipsnio medaliu.

Velionis paliko liūdinčią žmoną Ireną ir dukrą Audrą.

Vilniaus krašto lietuviai, susibūrę Vilniaus krašto lietuvių sąjungoje, pasigenda darbštaus nario ir tauraus tautiečio, išgy-venusio kartu su visais vilnie-čiais sunkią lenkų Vilniaus kraš-to okupaciją.

Atsiveikimo žodį su ve-lioniu tarė Vilniaus krašto lietu-vių sąjungos išivijoje centro valdybos pirmininkas Br. Sap-lys; Šv. Jono lietuvių kapinėse – Alg. Vaičiūnas Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybos, o St. Prakapas – Kanados lie-tuvių žurnalistų sąjungos vardu.

Tebūnie jam lengva jį pri-glaudusi Kanados žemė! B.S.

Iš Rusijos užimto Karaliaučiaus krašto į Lietuvą dar “žiūri” suniokotos Kankėnų šventovės bokštas

Nuotr. M. Purvino

diplomų igijimo tvarka daugiau atitiko Vakarų pasaulio reikala-vimus. Tad ir kilo mintis įtei-sinti universiteto vardą. Buvo vėl paruoštas ir seimui įteiktas naujas statutas. 1996 m. spalio 8 d. seimas vienbalsiai patvirtino šį statutą ir nuo tos dienos ši aukštoji žemės ūkio mokykla įgavo “Žemės ūkio universite-to” vardą.

Antrojoje tuo pačiu vardu pavadintoje knygoje yra kiek plačiau aprašytas agronomijos fakultetas ir jo istorija nuo pat akademijos įsisteigimo Dotnu-voje. Paskelbtos visų šio fakul-teto profesorių biografijos ir įdėtos jų nuotraukos.

Tad peržvelgus šiuos du turtingus ir skoningai išleistus veikalus, belieka tik patiems at-

siminti ir kitiems priminti pir-mojo demokratikškai išrinkto rektoriaus žodžius:

“Svarbiausia išsąmoninti, kad niekas už mus mūsų darbų nepadarys. Kiekvienam visuomenės nariui būtina įnešti savąjį trupinėlį, kad bendras Lietuvos pyragas būtų skanus, sotus, skalsus, o pirmiausiai tai turi padaryti tie, kurie ėmėsi mokyti kitus, nes nuo jų daugiausia pri-klauso pažanga ir mūsų visuomeninė ateitis”.

Šitokios nuotaikos per visus 75 metus vyravo mūsų akademi-joje-universitete. Tikėkime, kad šitokiomis nuotaikomis gyvens ir visi tie, kuriems per ilgus me-tus teks laimėti studijuoti žemės ūkio mokslus šioje Lietuvos is-torinėje mokslo šventovėje.

HomeLife logo and contact information for NIJOLĖ B. BATES, including phone number 763-5161 and address 2261 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1N6.

Fontano figūra prieš Kauno karo muziejų

Nuotr. G. Kurpio

Ekumeninis lietuviškas Šventasis Raštas

KUN. VACLOVAS ALIULIS,
MIC, Vilnius

Šis straipsnis yra dalis autoriaus paskaitos, skaitytos Lietuvos katalikų mokslo akademijos XVIII suvažiavime Klaipėdoje 2000.VI.28. Dėl vietos stokos praleista straipsnio dalis "Tekstų gretinimo pavyzdžiai", kuriuose autorius detaliai lygina abiejų Šv. Rašto laidų – katalikiškos ir ekumeninės – pasiskirus vertimo tekstus.

1998 m. pabaigoje Lietuvos vyskų konferencija išleido vieną didelę knygą visą Šventąjį Raštą: Senąjį Testamentą, išverstą prel. prof. Antano Rubšio, ir Naująjį – kun. Česlovo Kavaliausko. Šis Šventojo Rašto leidimas yra dvigubai istorinis: pirmą kartą išties iš originalo kalbų ir pirmą kartą su Lietuvos amžinosios sostinės Vilniaus arkivyskupo metropolitai aprobatu. Prisideda trečias istorinis momentas: 1999 m. rudenį tas pats ištiso Šventojo Rašto vertimas, redaguotas Lietuvos Biblijos draugijos sudarytos komisijos, išėjo iš spaudos, vėlgi pirmą kartą, kaip ekumeninis lietuviškasis Šventojo Rašto tekstas:

BIBLIJA, arba ŠVENTASIS RAŠTAS. Ekumeninis leidinys. Lietuvos Biblijos Draugija. Vilnius, 1999, 1180 + 354 p.

Nėra abejonės, kad ir po šimto metų šios knygos ir datos bus minimos kaip istorinės lietuvių tautos kultūros raidoje. Manau, prie tokių tikėjimo ir literatūros paminklų tegalime liestis su didžia pagarba.

Draus sumanymas

Pasirodžius 1992-1995 m. bandomajam Antano Rubšio Senojo Testamento leidiniui, Lietuvos Biblijos draugija panorėjo prisidėti prie jo paskleidimo. Kad galėtų gauti finansinę Jungtinių Biblijos draugijų paramą, turėjo prisitaikyti prie reikalavimų, visame pasaulyje jos taikomų Biblijos leidiniams: nedėti teologinių komentarų, į atskirą bloką išskirti Senojo Testamento *deuterokanonines knygas*. Vyskų konferencija ir vertėjas sutiko, kad LBD rengtu toki leidinį, siūlytu pataisų bei patobulinimų vertimo tekstui.

Šiam tikslui LBD direktorių taryba sudarė tarpkonfesinę redakcinę komisiją iš keturių konfesijų atstovų: specialusis redaktorius Petras Kimbrys, redaktoriai – Albertas Latužis ir Danielius Oželis, leidybos vadovas – Mykolas Mikalajūnas (katalikas, baptistas, adventistas ir evangelikas reformatas). Neturėdami hebrajų, komisijos nariai rėmėsi ypač prancūziškaisiais ir angliškaisiais ekumeniniais vertimais, literatūrinės

lietuvių kalbos išmanymu, karais kreipdavosi patarimų į Jungtinių Biblijos draugijų ekspertus. Parengtus tekstus patobulinimus siuntinėjo vertėjui į JAV.

Prel. Rubšys kai kuriuos pasiūlymus priimdavo ir įtraukdavo į galutinį variantą, kai kuriuos pripažindavo leistiniais, bet į savąjį galutinį neįtraukė, tikriausiai kai kuriuos ir atmesdavo. Šiaip ar taip (mano ir turbūt ne vien mano nusivylimui), nepavyko ištiesi suderinti viso ST-o teksto. LBD vadovai neseniai man sakė, jog vertėjas neprieštarauja, kad ekumeniniame leidinyje Senasis Testamentas eity su jo vardu, bet skirtinga redakcija. Taip dar kartą suspindi prof. prel. Rubšio taurumas.

Naujojo Testamento vertimui šiek tiek pataisų pasiūlė LBD direktorių tarybos narys Vytautas Ališauskas, daug pasidarbavęs rengiant antrąjį, pataisytą kun. Česlovo Kavaliausko vertimo leidimą. Kelis terminus, pvz. *teisingumas* – *teisumas*, patikslino prel. Rubšys Vyskų konferencijos leidiniui, jie liko ir ekumeniniame leidinyje.

Dviejų leidinių palyginimas

Vos pamačius ar paėmus į rankas, matyti, kad ekumeninė Biblija daug parankesnė vartoti: plonas popierius (spausdinta Suomijoje, nes Lietuvos spaustuvai dar nepajėgia dirbti su plonučiu popieriumi), teologinių komentarų praleidimas ir paties šventųjų knygų teksto grafinis suglaudimas leido smarkiai sumažinti knygos dydį ir svorį. Šriftas taip pat ryškesnis, riebesnis (nors gal ne toks dailus). Taupant popierių, Psalmyno bei Patarlių knygų ir pavieniai eiluotieji tekstai kitose knygose surinkti ne stulpeliu, o išties, tik perskiriant eilutes laužtiniu skliaustu (""), todėl truputį nukentėję grafinis vaizdas ir balsu skaitymo sklandumas.

Vyskų konferencijos leidinys žymiai pralenkia ekumeninį įvadą bei paaiškinimų apimtį, turi visus antrame kun. Kavaliausko Naujojo Testamento leidime skelbtus priedus: sąvokų žodynėlį, NT-o dalykinę rodyklę, taip pat ST-o citatų NT-e rodyklę. Kita vertus, ekumeniniame leidime randame visos Biblijos chronologiją ir vardų žodynėlį, matavimo bei vertės vienetų ir pan. lenteles, kurių nėra LVK leidinyje.

Poetinės bei didaktinės knygos

Kiek mėginau gretinti įvairių psalmių tekstus, skirtumėliai tokie reti ir nežymūs, kad abu variantus, manysčiau, galima laikyti tapačiais. Mėgindamas lyginti juos su dabar vartojamais liturgijoje vėlonies kun. Anta-

Lietuva Amerikos prezidento atsiminimuose

Buvusio JAV prezidento George Bush ir Saugumo tarybos pirmininko Brent Scowcroft knyga "Pasikeitęs pasaulis". Joje Lietuva iškeliama kaip tarptautinės politikos problema

ANTANAS KUČYS, Čikaga

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Demokratinėje valstybėje piliečių balsas daug reikšmingas. Nėbuvo tuščias ir Amerikos lietuvių balsas, kurį rado reikala šioje knygoje įterpti ir įtakingas prezidento patarėjas. Dabar prisimenamas Šviesos-Santaros veikėjų diskusijose su kitaip manančiais kartotas "argumentas", kad išeivijos lietuvių, kaip nulūžusių sausos šakos, balsas nieko nereikšmingas. Kad jis reikšmingas ir tebereikšmingas, įrodo ir šie buvusio taisy JAV prezidento ir jo patarėjo valstybės saugumo reikalams atsiminimai.

G. Bush žinojo, kad dėl Lietuvos vyriausybės nepripažinimo jis kritikuojamas kongrese ir visame krašte, tačiau jo kritikai esą nežino, kad turbūt niekam taip nerūpėjo nepriklausoma Lietuva, kaip jam. Jie esą nesupranta, kad Lietuvos vyriausybės pripažinimą ir pastovią taiką gali užtikrinti tik Kremlius. Užtai jis norįs Gorbaciova paveikti ton pusėn. Blogiausias esą kelias to pasiekti būtų prie-

šintis bei grasinti sovietams. Prezidentas buvo ištikinęs esą teisingas – nieko negalės padaryti, jei sovietai nuslopins lietuvių karinę jėgą.

Čia tenka pakomentuoti ir padaryti išvadą, jog ištikimybė Gorbacioviui nebuvo realus motyvas, nes Sovietų Sąjungos byrėjimas jau pakankamai rodė bolševizmo irimo ženklų. Galima prileisti, kad prez. Bush buvo blogai, sąmoningai ar nesa- moningai, patarėjų informuojamas.

Gelbėdamas Gorbaciova ar Kovo 11-tosios deklaraciją, o greičiausiai ir vieną, ir kitą, Bush įvairiais keliais tyrė, ką nuspręš Kremliaus vadovas: panaudos Lietuvoje smurtą, ar kalbės geruoju. Vis telefonu susisiekdavo su Londonu, Paryžiumi ir Bonna. Tie patarinėjo neužrūstinti Gorbaciova, o kartu raminti ir Vytautą Landsbergį, kad tas, paskelbęs atsiskyrimą, nedarytų Vakarams bėdos, neitų toliau su valstybingumo atstatymu.

Į Maskvą buvo nuvykęs sen. Edward Kennedy ir vyr. kariuinių pajėgų štabo viršininkas adm. W. Crowe. Gorbaciovas atsakė Kennedžiui: Lietuvos balsavimas už nepriklausomybę yra ne kas kita, kaip vidaus riaušės. Paklaustas, ar jis nusprendęs nenaudoti jėgos, Gorbaciovas pažadėjo susilaikyti nuo kariuinių veiksmų, jeigu kilę neramumai negrės kitų gyvybėms (217).

Adm. Crowe atskirai susitiko su Gorbaciovu ir jo kariuinių patarėjų maršalą S. Akromjevu. JAV amb. Matlock su juo susitikęs rado maršalą prisilėgtą dėl įvykių, kurie tuo metu Kremliuje vyko (217). Jis pasakė, kad lietuviai gali daryti ką jie nori, bet Sovietų Sąjungos vadovybė neleis respublikai atsiskirti. Jis pabrėžė, kad žmonės nesutiks, jog Gorbaciovas nusileistų Lietuvos reikalavimams duoti suverenumą ir, jeigu ji prieis prie neįteisinatos ribos, tai Maskva sutriuškins Lietuvą. Taip rašo Brent Scowcroft tame pačiame puslapyje.

Toliau tęsia G. Bush. Kovo 28 d. Margaret Thatcher telefoniniame pasikalbėjime suteikė jam daugiau žinių kaip vidaus spaudimas veikia Gorbaciova. Ji tą dieną kalbėjusi su juo ir buvo labai susirūpinusi, nes Gorbaciovas nekalbėjo apie taikingą susitarimą su Lietuva. Kai M. Thatcher spaudusi jį nepanaudoti prieš Lietuvą karinės jėgos, tai Gorbaciovas net nenorėjęs apie tai kalbėti (ten pat). Jis buvęs vienišas, susimastęs ir pesimistiškas. Ji jautė, kad Gorbaciovas yra savųjų puolamas. Jis atkreipęs dėmesį, jog stengėsi privesti Lietuvą prie teisinės tvarkos, ir tokie pasikeitimai turi vykti pagal konstituciją, bet ne pagal Lietuvos vadovų savavališkus veiksmus.

Po pasikalbėjimo su Anglijos ministere pirmininke G. Bush pakvietė į pasitarimą savo aukščiausios užsienio politikos patarėjus, ir jie drauge nutarė, kad prezidentas turįs vėl kreiptis į V. Landsbergį ir į Gorbaciova, mėginti suderinti jų sprendimus, kad Lietuva aptiltų su paskelbta nepriklausomybe, o Gorbaciovas nurimtų grasinęs smurtu.

Knygoje nėra žinios, ar V. Landsbergis gavo tokį raštą, o Gorbacioviui parašytą laišką jis plačiai aprašo. Jame jis pabrėžia savo poziciją, kuri yra surišta su faktu, jog JAV iki šiol de jure pripažįsta Lietuvos valstybę

Vardyno klausimai

Susidūrę su *Koholetu* (Mokytoju), pastebėjome skirtingus Šventojo Rašto knygų pavadinimus. Jų yra ir daugiau: *Danielio* (Danieliaus), *Ezdrės* (Ezros), *Ezekielio* (Ezechielio), *Kronikų* (Metraščių), *Makabėjų* (Makabiejų), *Rut* (Rūtos), *Laiskas žydams* (Laiskas hebrajams). Galima rasti abejoti, ar reikalingi šie skirtumai. Nėbus mums lengva susigaudyti skirtinguose sutrumpinimuose. Ar neatsitiks kaip Ba-

(Nukelta į 7-tą psl.)

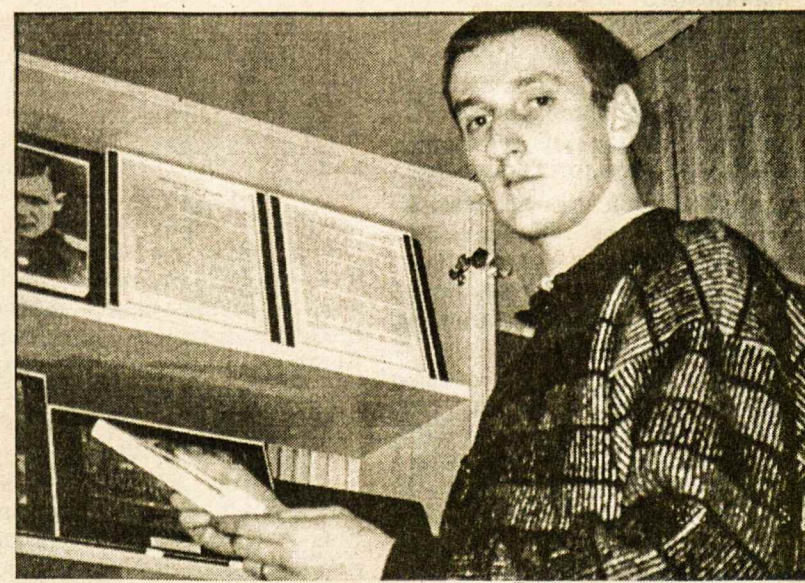

Vaikų grupės, dalyvavusios eucharistiniame Lietuvos kongrese Kaune

Nuotr. V. Kolyčiaus

Archeologijos studentė RŪTA BEGANSKAITĖ Restauravimo centre su kolege MILDA JANKUNIENE

Archeologijos studentas MANVYDAS VITKŪNAS prie generolo Jono Žemaičio archeologinių rodučių

Nuotr. R. Ulinskaitės

Jaunieji Lietuvos archeologai

Archeologija puiki specialybė romantikams, nenorintiems valgyti

REDA ULINSKAITĖ, Šiauliai

Kiekvienais metais šalies universitetai išleidžia nemažą būrį istorijos studijų absolventų. Šalyje tobulėjant istorijos mokslui, nauji ir jauni žmonės yra labai reikalingi. Tačiau vis daugiau baigusių šio pobūdžio studijas renkasi ne istoriko ar archeologo darbą. Priežastis, sena kaip ir pats istorijos mokslas, tyrinėjant savo krašto praeitį norisi ir valgyti. Apie dabartines problemas kalbamės su Vilniaus universiteto studentais.

Prisilietimas prie praeities

Manvydas Vitkūnas – Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto archeologijos specialybės pirmo kurso magistrantas. Dar mokymdamasis mokykloje vaikas labiau domėjosi geografija, dalyvaudavo respublikinėse geografų olimpiadose. "Užaugau Kernavėje. Ten labai ypatinga vieta – turinti įdomiausių Lietuvos archeologinių paminklų kompleksą, kuriame kasmet vyksta archeologiniai tyrinėjimai. Mano tėtis taip pat dirba muziejiniu". Pirmoji ekspedicija, kurioje jam teko dalyvauti, vyko Kernavėje. Ten buvo tyrinėjimas XIII – XIV š. Kernavės – Kriveikiškių kapynas, Pajautos slėnis. Antrame kurse kartu su grupe kolegų viešėjo Lenkijoje, Vyšemborke bei dirbo su lenkų archeologais. Tai buvo viena iš pirmųjų lietuvių studentų-archeologų grupių, atlikusių mokslinę praktiką užsienyje. Pasak pašnekovo – viešėdamas svetur susipažįsti ir išmoksti naujų savo specialybei reikalingų dalykų. Savo pasirinktą specialybę archeologas apibūdina tokiais žodžiais: prisilietimas prie praeities. "Galima teigti jog istoriko darbas archyve irgi prisilietimas prie praeities. Tačiau archeologas savo rankomis žemėje suranda, tarkime, žmonių rankomis žiestus puodus ar mažo vaiko žaislą, kuriuo prieš kelis šimtus metų žaidė Kernavės miestelio pyplys. Neįprastas jausmas užčiuopti gyvybės gyslą žemėje", – kalbėjo Manvydas.

Po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo archeologijos mokslas padarė labai didelę pažangą mūsų šalyje. Vyksta nemažai įdomių tyrinėjimų, kurie nuolat praturtina istorijos žinias. Žmonės vis labiau domisi ne tik pasaulio, bet ir savo krašto istorija. Tai įrodo mažesniuose Lietuvos miesteliuose vykstantis muziejų kūrimas. Anot vaikino, šalyje plečiasi istorijos mokslas, įsteigta keletas istorijos mokslinio tyrimo centrų, daugiau ir kritiškiau tyrinėjama mūsų šalies istorija.

Pašnekovas prisipažino, kad jam labai niežti delnai vykti į tokią ekspediciją, kur būtų tyrinėjamas kaimas, XIII – XIV š. kasdieninis tenykščių žmonių gyvenimas. "Mano specializacija – viduramžių archeologija. Mes gana daug žinome, kaip

atrodė šio laikotarpio pilys ir miestai, o apie kaimus yra nedaug informacijos. Esant sunkiai šalies ekonominei situacijai, archeologiniams tyrinėjimams skiriama vis mažiau lėšų. Nėra gerai, jei žmonės iškase archeologinius radinius, nesku- ba pranešti apie tai archeologams. Tokiu būdu prarandama daug svarbios informacijos" – kalbėjo Manvydas.

Pabaigęs magistro studijas universitete, tikisi dirbti pagal specialybę. "Labai myliu šį darbą. Archeologija – romantika. Tačiau norintys studijuoti šią įdomią specialybę ir tapti archeologais turi žinoti – iš archeologijos turėtų nesuiskrausti. Daug mano kolegų dirba įvairius darbus, nes archeologijos ir istorijos specialybės suteikia pakankamai universalų išsilavinimą". Jau pusantrį metų, Manvydas darbuojasi Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Jis yra akademijos muziejaus vedėjas. Muziejaus paskirtis – rinkti, kaupti ir rodyti medžiagą apie karininkų rengimą Lietuvoje, tarpukario metais Kaune veikusią Karo mokyklą, dabartinę Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją. Muziejus yra ir auklėjamojo bei pažintinio pobūdžio skirtas čia studijuojantiems kariūnams ir Akademijos svečiams. Manvydas sakėsi jau seniai besidomintis karo istorija ir kariuomenės gyvenimu. Porą metų jam teko dirbti korespondentui žurnale "Karys". Ir dabar šiame leidinyje jis rašo straipsnius apie Karo akademijos veiklą. Akademijos muziejuje galima pamatyti unikalius istorinius faktus fiksuojančių nuotraukų, praecies ir šių dienų kariuomenės atributikos. Ypač vertingi rodiniai yra generolo Jono Žemaičio archyvinės nuotraukos, vizitinės kortelės. Jas muziejui padovanojo vilnietis pedagogas Aloyzas Bakšys, išsaugojęs savo dėdės Simo Adamonio, studijavusio Karo mokykloje kartu su J. Žemaičiu, archyvą. "Darbas 'Karyje' ir Karo akademijoje man nėra civilinės darbiavietės kuriose aš dirbu ir gaunu atlyginimą. Dirbdamas Lietuvos kariuomenėje, matau kaip tobulėja ši sistema, kasmet auga karių profesionalumas. Akademijos kariūnams ekskursijų metu stengiamasi parodyti, kokia įdomi ir dramatiška mūsų šalies istorija. Piličiai ir kariai turi suvokti istoriją ir jos duotas pamokas, idant ateityje nepakartotume lemtingų klaidų" – tvirtino Manvydas.

Tačiau archeologas nebūtų archeologu, jei jo nešauktų pilialakniai, raudonplytės pilys ir dar nežinomi protėvių kapynai. Vis gausėja knygų lentynos ir storeja užrašų sąsiuviniai. Ateityje Manvydas tikisi tapti tikru viduramžių Lietuvos praecies tyrinėtoju, tirsiančiu mūsų protėvių kasdieninį gyvenimą ir karybą.

(Nukelta į 9-tą psl.)

AUKOKIME LIETUVAI per

TAUTOS FONDA KANADOJE

Mūsų aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę.

Siųskite aukas bei palikimus šiuo adresu:

Tautos fondas Kanadoje,

1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6

Naujosios bangos dailės paroda

Istorija kartojasi, nors ir ne visai analogiškai. Lietuvių išeivijos menas dabar pasipildo naujosios bangos ateivių atsineštomis idėjomis, požiūriu ir mokykla. Čikagoje naujoji menininkų karta, paroda po parodos „susigyveno“ su Čiurlionio galerija Jaunimo centre. Tų dailininkų, puikiai žinomų Amerikos lietuviams, jungtinė paroda pirmą kartą atvežama į Kanadą ir įvyks Kanados lietuvių muziejuje Anapilyje 2000 m. rugsėjo 24 – lapkričio 1 dienomis.

Daugumas parodoje dalyvaujančių dailininkų yra Vilniaus dailės akademijos auklėtiniai. Gimę 1940-1969 m. jie yra suformuoti posamoninių lietuviškumo srovių, teikiančių giluminį vaizdą ir prasmę. Emigravę tarp 1991-1997 metų, visi šie dailininkai gyvena JAV. Pasikeitusi aplinka veikia dailininko mintis, ir ta įtaka teikia paveikslams unikalumo. Tapybos darbai – aliejumi, akvarele, pastele, netradiciškai naudojama batiškos technika, akrilo-vaško-akrilo perdegimai bei kompiuteri-

nio piešinio spaudiniai.

Paroda sutampa su Čiurlionio festivaliu, skirtu M. K. Čiurlionio 125-osios gimimo metinėms paminėti. Lapkričio pirmosiomis dienomis Čikagoje rengiama jungtinė Amerikos lietuvių dailininkų paroda „Čiurlioniškumo“ tematika. Tai parodai ruošiasi ir mūsų dabartinės parodos dalyviai. Todėl ir ši paroda susijusi su Čiurlionio vardu.

Už istorinės parodos surengimą dėkojame Kanados lietuvių muziejaus-archyvo direktorei dr. R. Mažeikaitei ir Jaunimo centro Čikagoje administratorei Skirmantei Miglinienei.

Gerbiami meno mėgėjai, maloniai kviečiame į pirmą pažintį su Čikagos naujosios lietuvių ateivijos tapyba ir grafika. Parodos atidarymas – lietuvių muziejuje 2000.VIII.24, 12 val., 2185 Stavebank Rd., Mississauga (tel. 905 566-8755). Laukiame Jūsų su platesne informacija ir... vaišėm. Paroda truks iki lapkričio pirmosios.

Ula Juškytė, parodos kuratorė

Šį paveikslą matysime naujosios dailininkų bangos darbų parodoje Kanados lietuvių muziejuje Anapilyje rugsėjo 24-lapkričio 1 dienomis. Atidarymas – 12 val.

Ekumeninis lietuviškas...

(Atkelta iš 6-to psl.)

belio bokšto statytojams, kad, kai vienas prašys pjūklo, kitas paduos jam kirvį?!

Esame girdėję, kad įvairios biblinės mokyklos nevienodai transliteruoja hebrajiškas raides. Narsūs LBD redaktoriai keliais atvejais pasirinko kitą raktą negu prel. Rubšio vartotasis – pavydėtina draš! – todėl turime visą krūvą skirtingų formų. Štai jų žiupsnelis iš Pradžios ir Samuelio knygų (pirmoji forma LVK, antroji LBD): *Eva/Ieva, Hana/Ona, Enochas/Henochas, Zila/Cila, Jabalis/Jabalas, Jaredas/Jeredas, Metušelahas/Metušelachas, Semas/Semas, Hamas/Chamas, Finehas/Finehasas...* Vietovardžių skirtingumai: *Šilo's/Šilojas, Mizpa/Micpa...*

Galime suprasti LBD redaktorių, ypač Petro Kimbrijo, tobulumo siekimą, norą daugiau paisyti prigijusių senų var-

dų: *Ieva, Ona, Semas, Chamas*, bet... Vardai, ženklai, santrumpos turi padėti žmonėms susikalbėti, o ne painioti. Manys, čia, niekaip nederėjo keisti vardų rašybos nesuderinus su vertėju. Čia jis tikrai galėtų protestuoti.

Narsūs ir stropūs LBD redaktoriai padarė dar vieną didžiulį darbą: parengė Biblijos vardų žodyną-rodyklę. Ta knyga neseniai išėjo iš spaudos:

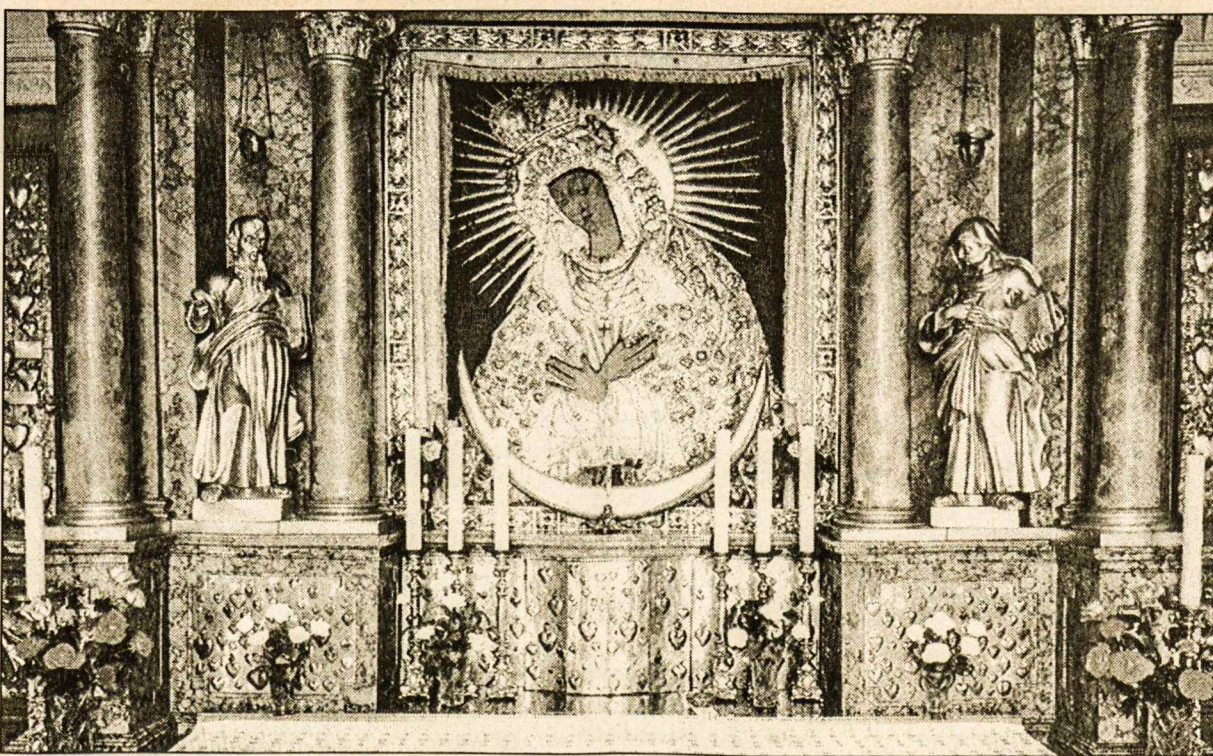
BIBLIJOS VARDŲ ŽODYNAS. Sudarė Petras Kimbrys. Aidai MM (2000).

Nenurodyta išleidimo vieta, bet suprantama, kad Vilnius.

„Biblijos vardų žodynas“ parengtas be galo stropiai: pateikiama transliteracija, žodžio kategorija (asmenvardis, vietovardis ir t.t.), nurodomas asmens vaidmuo ar poaukštis ir išvardijamos visos Biblijos vietos, kur tas vardas minimas. Pažymėta ir vardo kirkčiūtė. Deja, leidykla iškūrė pokštą sudarytoji, patį vardą paliko nekirčiuotą, todėl negalima žinoti, pavyzdžiui, ar žodį *Setas* tarti su ilgąja, ar su trumpąja *e*.

Žodynas išleistas aukščiausios šiuo metu kalbos tvarkymo institucijos, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo, tėsomis pagal Valstybinės kalbos vartojimo 1996-2005 programą. Vadinasi, yra privaloma jo laikytis. Galima kritikuoti, apgailestauti, kad nesuderinta su didžiausiu mūsų biblinės hebrajų kalbos mokytoju prel. prof. Rubšiu, bet *Commissio locuta, causa finita* (iki kito jos sprendimo).

Esame didelių darbų amžininkai. Dėkojame Dievui už ryžto ir pasiaukojimo kupinus biblinio darbo darbininkus. Ko galėtume linkėti? Greičiausiai, palinkėsime gerai apmąstyty vieningų sprendimų. Mano ne labai kompetentingu išmanymu, Biblijos draugijos redaktorių triušas daug kur patobulino vertimo stilių, bet jų užmojis perrašyti biblinius vardus remiantis kitais principais negu tie, kuriais vadovavosi vertėjas, Biblijos draugijos prezidentas, – pernelyg drąsus.

Aušros Vartų Marijos paveikslas Vilniuje, prie kurio meldėsi popiežius Jonas Paulius II, 1993 metais lankydamasis Lietuvoje

Nuotr. J. Polio

Tamsos ir šviesos keliu

„Tekėdama sustingo saulė“ – Anastazijos Sučylienės autobiografinė odisėja

ALĖ RŪTA

Tai gyvenimo istorija gabios, talentingos studentės, vėliau – moters, kurios gyvenimas buvo sulankstytas ir aplaužytas okupacijų, nors ji dvasioje išliko tvirta ir skaidri.

Ši knyga su poetine antrašte „Tekėdama sustingo saulė“ ir parodo autorės poetinius gabumus; yra išleidusi ir eilėraščių rinkinį. Sunkų gyvenimą ji turėjo tremty ir nemažiau – grįžusi...

Ši knyga jau laisvoje mūsų spaudoje nesulaukė daug dėmesio. Tiesą pasakę knygos išžanginiame straipsnyje poetė Elena Mezginaitė: „... Antroji tamsos pusė – šviesa. Nesakykim, kad jos nėra ar nebuvo“.

Autorės Anastazijos (Nastutės) Sučylienės gyvenime buvo daug sunkių ir tamsių metų; dėl jos tvirto būdo ir jaunystėje išsiugdytos teisingos ir skaidrios moralės buvo ir tebėra nemažai ir šviesos; daug meilės ir pagarbos žmogui.

Nastutė buvo darbščią, sunkiai prasipiešiančią pamiešę vienkieny ūkininkų dukra (gim. 1925 m. Žvirgždžiūnų vienk.). Pasvalio rajone, anksčiau – Pakruojo valsč.). Tėvas Adolfas Kanoverskis – darbštus ir gabus – „klojimų teatrui“ kaime veikia liukų rašytojas ir statytojas, buvęs kiek ir Amerikoje užsidirbti, bet neužsidirbęs... Jis labai norėjo savo dvi mergaites išstumti į mokslą...

Nastutė baigė Linkuvos gimnaziją (1944); ji be galo gražiai prisimena jų klasės auklėtoją Antaną Kučinskaitę.

Tėvas Kanoverskis pradžioje nenuogaštavo dėl atėjusios „darbininkų valdžios“; jis ir bu-

vo sunkiai dirbęs lietuvis. Deja, greit skaudžiai apsisvylė. Buvo Saugumo tarnybos, tardomas; kalinamas, mušamas... Ir per anksti mirė.

Nastutė atsirado Vilniaus universitete. Tiesi ir kiek naivi studentė laiške savo parapijos kunigui pasidžiaugė Vilniumi, kad ir po karo apgriautu, pasigyrodį studijuojanti ir pridėjo samkinį: „Gedimino kalne supasi vėliava, gaila ne trispalvė tik...“ Tas sakinyk nukreipė jos likimą į pradžią...

Saugumas dėl to sakinio ėmė ją tardyti, pasiūlė „pranešinėti“. Kai ji kietai atsisakė šnipinėti, tada – tardymai, bylos, areštai, mušimai, Lukiškės karcėris ir mirtininkų kamera... Iš mirtininkės pagaliau tampa kaline ir katorgininke į Sibirą – Norilską, paskui – Mordoviją...

Toks jos būdas: autorė knygoje per daug nesiskundžia, net neaprašinėja pokario baisumų nei kalinių ir tremtinių kančių; ji tik nuoširdžiai atpasakoja savus išgyvenimus, su jos pačios šūkiu: „Geriau jūskęsti, bet nenusikandinti“.

Tokia tvirtabūdė ir talentinga mergina, žinoma, buvo kaip tokia pastebėta ir įvertinta net vargo brolių, net ir viršininkų. Be to, ji ir klaičiose būsenose kalinių gyvenime vis raskavo ir gerų žmonių: enkavedistas Šilius, kalėjimo „gerasis“ sargas ir kiti...

Mordovijos lagery – Potmoj tremtinės pradžioj „nesutarė“ su čiabuvėmis darbininkėmis, kurios nemėgė iš kitur kalinių. Tačiau, kai buvo įsakyta visoje lagerio zonoje iškirsti gražiai ten augusius medžius, kalinės viešai-vienbalsiai: „Geriau šaukdikite mus, šių medžių nekirsim!“ Cituoju iš 131 p.: „Mote-

rys apgynė medžius“. Jos apgynė tai, kas buvo gera ir šventa. Tai ir suartino mus (vietines ir kalines)“.

Kai A. Sučylienė, sumažinę kiek bausmę, išleido į laisvę (1956), ji poetiškai ir su asaromis kartojo: „Krašte, Nemuno vingi ramus, sutik mane, priklausk mane...“ (144 p.)

Deja, tėviškė – Lietuva nepasitiko jos draugiškai... Našlė motina jai niekuo negalėjo nualintoj tėviškėj padėti, darbo jai neatsirado... Ir čia autorės autentiškai atpasakotų vargų ko ne daugiau už Sibirą išgyventų. Vargai moraliniai, patirti iš savųjų: be darbo, nepriregristruota, nėra iš ko gyventi. Gauna kur darbelį, vėl atleidžia... Taip ji buvo priversta ištekti už Eduardo Sučylos, neblogo žmogaus, bet silpnavalio ir ...”prie stiklelio“. Gimė jiems Jūratė, o netrukus mirė Eduardas. Nastutė vargai su kūdikiu dar padidėjo, nors vyro motina gera, mėgino jai padėti.

Pamažu Anastazija atgaivino teatrinius gabumus (gal iš tėvo?), ėmė dirbti klube Panevėžy; ėmė tam Lietkoopsąjungos klubui vedėjauti: sumaniai, kūrybiškai, sutelkdama aplink save būrį jaunų, talentingų žmonių. Neilgai... Sibiro tremtinės „šėšelis“ ją visur persekiojo... Ne tiek tas „šėšelis“, kiek uolumas tų prisitaikėlių, pataikūnų okupantams...

Bet yra ta E. Mezginaitės paminėta antroji tamsos pusė – šviesa!... Autorė A. Sučylienė išliko. Užaugo jos Jūratė, kuri dabar medicinos mokslus baigusi ir pati jau poetė – knygų autorė. Dabar jos abi gyvena Kaune, padėdamos kitiems, ypač medicėlės-psichiatrij Jūratė... ir abi laikosi gerai, kitų pavyzdžiui ir sau prašviesindamos buitį kūryba...

Anastazija Kanoverskytė-Sučylienė, TEKĖDAMA SUSTINGO SAULĖ. Vieno gyvenimo istorija, 1995 m. Kaunas. Redaktorė Jūratė Sučylaitė, dailininkė Genovaitė Butkevienė. Leidykla – „Naujasias lankas“ (Studentų g. 54, 3031 Kaunas). Tiražas 500 egz. Knygos leidimą parėmė poetai Bernardas Brazdžionis, Dana Mitkienė, keli kunigai...

Eit namo gimtinėn kažkas šaukia, – Ten didžiausi lobiai, minčių turtas!

Grazėnų pasaubjė nėra man vietų! Miškas sklindinas saulės šviesos... Gėlės barsto žiedlapių lietu, – Koks tikumas lašeliųuos rasos!

Sveiktin sukas saulėgrąžos veidas, Plevina saulėlydžio atsivaitai. Rožiniai vakaro debesys leidos – Sugrįžau! Ir ėjau per gimtinę lėtai... 1996.III.24

Tai aš skubu, o ne laikas

Tai ne laikas, aš gvent skubu, – Nuo gimimo viskas man svarbu, – Vėjas taršo plaukus, saulė glosto juos – Vasarą gėlėty vis vejuos, vejuos...

Niekaip nenurimstu, paukšteliu vis skrieju, Darbas darbą keičia, eilės liejas. Ir žiedais žibuoklių, karklų pumpurais – Dienos svaigios skuba nendrėm, ajerlais.

Rudenį pavijus, lapuose braidau, Lietui tik nulijus, balomis lakstau. Pasigavus žiemą, sniegėmis krentu, – Laike, mano laike, aš tavy tirpstu... 1996.I.4

ZENĖ SADAUSKAITĖ, Kaunas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos Kryžių kalno artumoj yra numatoma pastatyti šiai vietai atitinkančią koplyčią, kuri, Šiaulių vyskupo E. Bartulio nuomone, galėtų sutalpinti 200-300 maldininkų. Planuojant šį svarbų užmojį, Lietuvos architektų sąjungos valdybos pirmininkas Vytautas Dičius ir pavaduotojas Kęstutis Pempė išleido kreipimąsi į visuomenę, kuriuo skelbiamas atviras konkursas numatomos koplyčios projektui. Pabrėžiama, kad pastatyti koplyčią šalia liaudies kūrybos paminklo yra ypatingai atsakingas darbas. Kaip ELTA praneša, kviečiami atsiliepti visi, kurie gali prisidėti darbu, kūryba, aukomis. Aukotojų pavadės bus iškalts koplyčios sienoje. Rašyti šiuo adresu: Lietuvos architektų sąjunga, Kalvarijų g. 1, Vilnius; tel. 75-64-83; Šiauliuose – 42-19-41.

Keturiasdešimt septintoji Europos lietuviškųjų studijų savaitė, po iš Kauno atvykusio kvarteto „Kolegium“ koncerto š.m. liepos 14 d., iškilmingai uždaryta liepos 15 d. ELTA rašo, kad užsienio lietuvių mokslineiškai, tęsdami seną tradiciją buvo vėl suvažiavę į Vokietijos miestelį Hiutenfeldą, kur įsikūrusi Vasario 16-tosios gimnazija. Pranešime pažymima, kad pernai čia įvyko ir PLB kraštų pirminkų suvažiavimas, iškilmingai paminėtas lietuvių charotos 50-metis. Į šių metų studijų savaitę buvo susirinkę įvairių žemynų lietuvių mokslineiškai – iš Čikagos prof. Violeta Kelertienė, iš Melburno (Australija) germanistė dr. Kristina Brazaitienė, iš Lietuvos prof. Egidijus Aleksandravičius, dr. Alvydas Nikžentaitis, dr. Artūras Tereškinas ir kt. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, tos tradicinės studijų savaitės Vokietijoje nebeturi tokios reikšmės kaip praityje, bet išeivijos mokslineikams pabendrauti su kolegomis iš Lietuvos tuo renginiu sudaroma gera proga, teigia Vokietijos bendruomenės veikėjai.

A. a. Monika Mironaitė, žymi Lietuvos aktorė, mirė š.m. birželio 30 d., eidama 88 savo amžiaus metus. Vėlionė gimė 1913 m. balandžio 25 d. Rokiškyje. Baigusi Kauno „Aušros“ gimnaziją, Vytauto Didžiojo universitete studijavo filosofiją ir literatūrą, įstojo į Valstybinę dramos studiją, kurią baigusi buvo priimta į Valstybės dramos teatrą. Čia greitai pasireiškė jos vaidybinis talentas, sukuręs daug pirmaeilų vaidmenų. Vėlionė ypač iškėlė H. Ibseno „Nora“. 1957 m. buvo išrinkta į Lietuvos teatro dr.-jos valdybą, išteklėjusi už rašytojo Juozo Baltušio. Palaidota liepos 2 d. Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Lietuvos muzikų rėmimo fondas š.m. liepos 1 d. pradėjo vykdyti programą „Mūsų miesteliai“. Minint Žemelio (Pakruojų raj.) įkūrimo 500-tąsias metines, pirmąjį koncertą su savo mokiniais atliko sol. Virgilijus Noreika. Kaip ELTA pažymi – tai muzikinė dovana savo kraštui. Prie šios tokių dovanų teikimo veiklos gali prisidėti Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys kultūros mecenatai. Sudaroma įdomi galimybė muzikos įžymybių koncertus rengti įvairiose Lietuvos vietovėse savo gimtinės žmonėms. Koncertą Žemelyje parėmė technikos mokslų dr. Remigijus Gaška, išsivijai pažįstamas sporto veikėjas, žurnalistas, šiuo metu dirbantis Lietuvos prezidento patarėju.

M. K. Čiurlionio 125-tasis gimtadienis šiemet plačiai minimas Lietuvoje ir išeivijoje. Čikagoje M. K. Čiurlioniui prisiminti Amerikos lietuvių meno draugija lapkričio 1 – 5 d.d. rengia turiningą festivalį, kuriame atskirais renginiais atspindės visos trys M. K. Čiurlionio kūrybos sritys – muzika, dailė ir literatūra. Festivalio rengimo darbai jau pradėti. Muzikinių renginių globejai – Darius Polikaitis (630 241-0074, dpolikaitis@lucent.com) ir Rokas Zubovas (708 647-1287, zubovas@sxu.edu); dailės – Nora Aušrienė (773 324-7573, anora@hotmail.com) ir Daiva Karužaitė (773 476-8247); literatūrinių renginių – Audrė Budrytė (708 598-6571, abudryte@hotmail.com); vaikų renginių – Eglė Novak (630 257-2897); akademinių dalies – Rokas Zubovas (708 647-1287).

Festivalyje skambės fortepijoninė, chorinė, kvartetinė muzika, aktoriai skaitys M. K. Čiurlionio literatūrinius kūrinius, vyks dailininko reprodukcijų ir lietuvių dailininkų šiam festivaliui sukurty darbų parodos. Pasirodys su savo kūrybomis lituanistinių mokyklų mokiniai, bus jų darbų parodos. Plačią informaciją apie festivalį teikia Amerikos lietuvių meno draugija, 3449 W. 62nd St., Chicago, IL 60629; tel. 773 776-8818. Taipgi daugiau informacijos galima surasti interneto langelyje mck2000.tripod.com.

Algirdo Gustaičio, rašytojo, žurnalisto, „Tėviškės žiburių“ nuolatinio bendradarbio, darbai šiemet plačiai nušviesti Panevėžio spaudoje ir televizijoje. Juozas Brazauskas, istorijos mokytojas, Panevėžio pedagogų švietimo centro vadovas, pranešime rašo, kad pradžia buvo padaryta 1994 m., kai Panevėžį pasiekė A. Gustaičio knygų siunta. Vėliau buvo gauta daugiau jo knygų, žurnalų, žemėlapių. Tie darbai buvo išstatyti Pedagogų švietimo centre Vasario 16 ir Kovo 11 švenčių progomis. Mokslėiviai, ruošdamiesi X-jai jaunųjų istorikų olimpiadai, turėjo susipažinti su A. Gustaičio knygomis. Minint Lietuvos valstybės – Karaliaus Mindaugo dieną, liepos 6, per Panevėžio televiziją (Pan TV) buvo parodytas A. Gustaičio ir p. Jasukonio 1959 m. sukurta dokumentinis filmas „Lietuva – Europos nugalėtoja“.

Lietuvos valstybiniame muziejuje, Vilniuje, š.m. liepos 4 d. Valstybės dienos proga atidaryta iki spalio 1 d. veikianti pirmoji tokia paroda „Lietuvos heraldika“. Išstatyta nedidelė dalis, apie 800, muziejaus saugomų autentiškų Lietuvos heraldikos roduinių, iš kurių 350 numizmatikos vienetai. Parodą sudaro trys dalys: valstybinė heraldikos raida, Lietuvos didžiosios kunigaikštystės bajoriškoji heraldika ir Lietuvos miestų bei miestelių heraldika. Valstybiniai heraldiniai ženklai – Vytis, Gediminaičių stulpai, Dviguobas kryžius – XIV šimt. pabaigoje buvo naudojami valdovų antspauduose, monetose bei karinėse vėliavose. Kaip ELTOS pranešime rašoma, bajorų heraldikai didelės įtakos turėjusi lenkų heraldika. Miestų ir miestelių heraldiką sudaro istoriniai mediniai herbai, žemėlapiai, atvirukai, teisių dokumentai su valdovų antspaudais. Be visų šių roduinių, parodoje galima pasidomėti herbais išpuoštais didikų baldais, indais, masyviais spaudais, antkapinėmis plokštėmis bei kt. Snk.

Dr. AMELIJA MIKELĖNAITĖ, dr. Algio ir Violetos Mikelėnų dukra, įsigijo chiropraktikos daktarą „summa cum laude“ pažymėjimu iš „New York Chiropractic College, Seneca Falls, New York“ valstijoje. Išlaikiusi visus reikalingus egzaminus, ji turi teisę dirbti Kanadoje ir JAV-se. Šiuo metu ji yra apsigyvenusi ir dirba Floridoje. Augdama Toronte, Amelija lankė lituanistinę mokyklą ir stovyklaudavo „Kretingos“ stovyklavietėje, kurioje vėliau ir vadovavo. Amelijos tėveliai, sesutės Ramona ir Teresa, brolis Justinas, sesers būsimas vyras Sean Hill bei visi giminės ir artimieji didžiuojasi ja, šiltai sveikina ir linki geriausios sėkmės visuose atlietais darbuose.

A.a. kun. PETRO AŽUBALIO, Anapilio įsteigėjo, 20-tos mirties metinės buvo paminėtos Mišiomis Lietuvos kankinių šventovėje ir jo kapo bei paminklo aplankymu jo įsteigtoje Šv. Jono kapinėse Ntr. A. Kazlauskienės

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 4.20%	Asmeninės paskolas nuo 8.50%
180-364 d. term. ind. 4.70%	Sutarties paskolas nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 4.85%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 7.70%
2 metų term. indėlius 5.10%	1 metų 7.70%
3 metų term. indėlius 5.15%	2 metų 7.75%
4 metų term. indėlius 5.20%	3 metų 7.85%
5 metų term. indėlius 5.30%	4 metų 7.95%
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.60%	5 metų 8.00%
1 metų GIC-met. palūk. 5.10%	Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų 6.75%
2 metų GIC-met. palūk. 5.35%	
3 metų GIC-met. palūk. 5.40%	
4 metų GIC-met. palūk. 5.65%	
5 metų GIC-met. palūk. 5.70%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable" 3.80%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 5.10%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 5.35%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 5.40%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 5.65%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 5.70%	
Taupomąją sąskaitą iki 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Pardavime pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS" kortelė**

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.

REAL ESTATE BROKER

27 John Street, Toronto

- MLS skelbimas
- Komisas 3 1/2%
- Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS

VICTOR RUDINSKAS

Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave.W.
ir Weston Road)

Jūrų keltas-laivas "Vilnius", plaukiojantis tarp Lietuvos ir Vokietijos. Laivo kapitonas – R. Šostakas
Nuotr. A. Juškevičiaus

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
vaidmenų interpretacijomis. Paskak soprano Renata Scotto, kuri dažnai dainuodavo šalia Jon Vickers Otello Desdemona, jis taip įsijausdavęs į savo vaidmenį, kad ji bijodavusi, kad jos tikrai nepasmaugtų scenoje.

Jungtinė Kanados tikinčiųjų bendrija (United Church of Canada), kuriai priklauso apie 700,000 kanadiečių, išrinko naują moderatorę. Toronto York universitete susirinkę 400 atstovų sekantiems trimis metams vadovauti bendrijai išrinko 58 metų kunigę Marion Pardy. Gimusi ir augusi Gander, Newfoundland, studijavo York, Toronto ir Bostono, MA, universitetuose; 1997 metais įsigijo teologijos daktarės laipsnį. Įvesta diakone 1968 metais, įšventinta kunige 1982 metais. Dirbo įvairiose Saskatchewan, Manitobos, Ontario bei Newfoundland parapijose. M. Pardy pareigas pėrima iš Bill Phipps, kuris savo vadovavimo metu pagarsėjo kontroversiniais teiginiais, sakęs, kad Jėzus nėra Dievas ir kad Jis nepriklauso iš numirusių.

Geoffrey Weller, Northern British Columbia universiteto steigėjas, mirė sulaukęs 58 me-

tų. Jis pasižymėjęs rėmė Kanados šiaurinės dalies ir joje gyvenančių indėnų ekonominės ir švietimo plėtros idėją. Ketverių metų jis pats prižiūrėjo universiteto statybą ir buvo jo rektoriumi, kai jį iškilmingai atidarė 1994 metais karalienė Elizabeth II. Po metų jis pasitraukė iš rektoriaus pareigų, kad galėtų atsidėti mokymui. Universitetas dabar išaugęs iki 3,300 studentų.

Varlių problema Vankuvero ežeroose ir balose – gamtos saugininkams ir biologams nemažas galvosūkis. Iš JAV atkeliavusios didvarlės (bullfrogs) gaudo ir eđa vietines varlytes, kurios yra maždaug ketvirtą didvarlių dydžio. P. Govindarajulu, ruošiantis Viktorijos universitete biologijos daktarą, teigia, kad netrukus didvarlės visai išnaikins vietines varles Vankuvero apylinkėse ir tada keliaus (apie 5 km per metus) į tolimesnius "okupacinius žygius". Problema dar ir ta, kad savo dauginimuisi didvarlės lengvai nukonkuruoja net trisūsius: per metus viena patelė padeda apie 20,000 kiaušinių, iš kurių apie 10% išlieka gyventi, ir jos čia neturi natūralių priešų. G.K.

Sportas

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Jėgų išmėginimas prieš Sidney olimpinės žaidynės Lietuvos vyrų krepšinio rinktinę buvo sėkmingas. Lietuvos rinktinė išvykoje į Granadą (Ispanija) nugalėjo šios šalies rinktinę 87:72.

FUTBOLAS: Lietuvos rinktinė Portugalijoje pralaimėjo 1:5.

ŠACHMATAI: Montreal (Kanada) pasibaigusiose vyrų šachmatų varžybose nugalėtoju tapo Lietuvos šachmatininkas E. Rosentalis, surinkęs 8.5 taško iš 11 galimų. Jam atiteko 1,600 JAV dolerių. Dalyva-vo dvylika šachmatininkų iš penkių šalių.

DVIRAČIAI: Editai Pučinskaitėi nepavyko moterų dviračių lenktynėse "La Grande Boucle" (neoficiali "Tour De France") išlaikyti pirmosios vietos ir ją užleido J. Somarribai (Ispanija), nuo jos atsilieka 24 sek. Trečioje vietoje – S. Desbouys (Prancūzija), ketvirtoje – J. Polikevičiūtė.

PAPLŪDIMIO TINKLINIS: Palangos paplūdimyje pasibaigusiam Lietuvos čempionatui pirmąją vietą iškovojo praeitų metų čempionai vilniečiai – Marius Vasiliauskas ir Henrikas Čyvas. Moterų – kaunietės Daiva Vaitulionienė ir Neringa Sušinskytė. V.P.

ŠYPSENOS

Vagis teisime

Prieš teismo procesą teisėjas klausia nusikaltėlių:

- Ar nori, kad aš teisčiau tave pagal įstatymą, ar patikėtinių kolegiją (jury)?
- O kas ta kolegija? – klausia teisiamasis.
- Tai grupė žmonių, lygiai tokių kaip ir pats.
- Ne, aš nenoriu būti teisiamas vagių grupės, – atsakė teisiamasis.

diskusijas apie muziką. Popiet tęsėme sportą – šikart žaisdami "softball". Užbaigėme vakarą iškilminga vakariene ir šokiais, grojant dabartinei lietuviškai muzikai. Penktadienį, aptvarke "Romuvos" stovyklavietė, keliavome namo – kandidatai su aiškesniu vaizdu apie akademikų veiklą, o akademikai su gražiais prisiminimais tęsiant draugystę.

senj. Moacir P. de Sa Pereira,
senj. Jonas Variakojis,
senj. Rimas Pečiulis

• Toronto, Čikagos ir Los Angeles skautų-akademikų skyrių vardu senj. Rimas Pečiulis dėkoja "Romuva Inc.", kad jie mums leido pasinaudoti "Romuvos" stovyklavietė. Dėkojam ir Kanados rajono atstovams už jų patarimus ir pagalbą, Kazimierui Pajaujui ir jo stūni s.v. Tomui Pajaujui prižiūrėjusiems, kad mes turėtume pakankamai maisto ir kad viskas stovykloje būtų tvarkoje. Dėkoju Čikagos ir Los Angeles akademikų skyriams ir jų vadovams už visą pagalbą prieš ir per mūsų išskylą iš Čikagos senj. Moacir de Sa Pereira, fil. Jonui Variakojui, fil. Vyteniu Kirvelaičiui, t.n. Nidai Januškijai, t.n. Rimai Žukauskaitei ir t.n. Monikai Gylytei, iš Los Angeles fil. Teresytei Giedraitytei ir fil. Aurui Jarašūnui. Akademikų išskyla "Romuva" gan sėkmingai praėjo, ir mes tikimės, kad akademikų veikla Toronte vėl atgims. Ad Meliorem!

Senj. Rimas Pečiulis

Skautai akademikai-kės, suvažinę iš įvairių vietovių, smagiai pastovyklavo "Romuvoje" š.m. liepos 3-7 d.d.

Skautų veikla

• Skautų akademikų stovykla įvyko š.m. liepos 3-7 d.d. "Romuvoje". Po XI-tosios lietuvių tautinių šokių šventės suvažiavo maždaug 40 akademikų ir kandidatų iš Čikagos, Los Angeles ir Toronto penkias dienas pastovyklauti gražioje "Romuvos" gamtoje. Bandydamas atgaivinti akademikų skautų veiklą Toronte, senj. Rimas Pečiulis paruošė programą, kuri drauge su Čikagos ir Los Angeles nariais, buvo vykdoma stovykloje.

Pirmadienį atvykom į "Romuvą" prieš vakarą. Pasistatėme palapines, kol dar nesutemo. Daugelis iš kitų miestų dar niekad nebuvo stovyklavę "Romuvoje". Jiems bu-

vo labai įdomu pasidairyti po gražią stovyklavietę. Pirmą vakarą buvo BBQ vakarienė ant "Lapės" ežero kranto su nekvietais svečiais-uodais. Po to sekė susipažinimo laukas.

Antrą dieną pakėlėm vėliavas ir pradėjome programą. Buvo graži diena, baidarėm plaukiojom po "Lapės" ežerą, žaidėme tinklinį. Tą naktį t.n. Rima Žukauskaitė vedė lauzą. Kandidatai mokėsi dainuoti "Krambambulį", "Kodėl, Kodėl", "Gaudeamus" ir kt. Trečiadienį iškylavome – plaukėm baidarėm ir žygjavome į "Campbell Dam", kur fil. Jonas Variakojis ir fil. Vytenis Kirvelaitis apžvelgė ASS istoriją ir ideologiją. Vykė diskusijos apie ideologijos vaidmenį išeivijos lietuvių organizacijose. Grįžome į "Romuvą", kur fil. Auris Jarašūnas vedė vakarinę programą. Jis kartu su broliu Rimu ir broliu Jonu paruošė žaidimą, kuriame dalyviai turėjo greitai atsakyti į klausimus iš Lietuvos istorijos ir skautybės bei parodyti savo meninius, fizinius, kultūrinius ir išminties gabumus.

Ketvirtadienį sesė Rima Žukauskaitė skaitė paskaitą ir vedė

Marius E. Rusinas, CLU CFP

(Certified Financial Planner)

RESP, RRIF, LIF
ANNUITY, RRSP

Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS
– PARDAVIMU AR PIRKIMU –
sąžiningai patarnausiu.

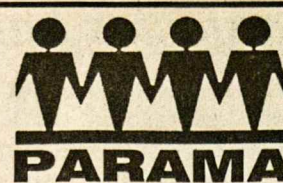
PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

LIETUVIŲ
KREDITO
KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 116 milijonų dolerių

MOKA:	IMA:
3.65% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 8.50%
4.20% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
4.70% už 180-364 dienų term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
4.85% už 1 m. term. indėlius	1 metų 7.70%
5.10% už 2 m. term. indėlius	2 metų 7.75%
5.15% už 3 m. term. indėlius	3 metų 7.85%
5.20% už 4 m. term. indėlius	4 metų 7.95%
5.30% už 5 m. term. indėlius	5 metų 8.00%
4.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
5.10% už 1 m. GIC invest. pažym.	
5.35% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.40% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.65% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.60% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.80% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
5.10% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
5.35% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
5.40% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
5.65% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.60% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
5.50% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk (US dol. Sav. Acc.)	

su keičiamu nuosimčiu 6.75%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
- komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

Lietuvos banko proginių monetų pardavimas.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionių čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaukama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Elektroninis paštas: parama@total.net Tinklapis: www.parama.net

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiaandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

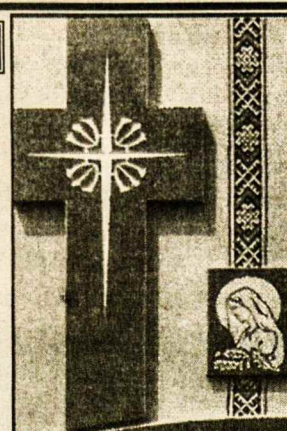
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel
International Ltd

ALGIS
MEDELIS

133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

I LIETUVĄ KELIONES paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.

TEIRAUKITĖS APIE GERIAUSIAS SEZONO KAINAS
SKAMBINKITE ALGIUI MEDELIUI ir UŽSISAKYKITE JAU DABAR!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsiųsiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jūsų skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI I RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Ata

VIKTORUI DUMS

iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną PETRUTĘ –

Hamiltono pensininkų klubas "Ažuolas"

Ata

ALBINUI SANKAUSKUI

mirus,

jo dukrą IRENĄ PAZNEKIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

"Paramos" bendradarbiai ir valdyba

Ata

ALBINUI SANKAUSKUI

mirus,

jo dukrą IRENĄ PAZNEKIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučia –

Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris Kanadoje

Ata

ANTANUI ŽEMAITAIČIUI

mirus,

žmonai EUGENIJAI, dukroms AURELIJAI ir RASAI bei jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą –

Pranas Bacevičius

Ona ir Zigmas Girdauskai

Erika ir Antanas Kuraičiai

Sofija ir Juozas Šendžikai

Janina ir Juozas Šarūnai

Jaunieji Lietuvos archeologai

(Atkelta iš 6-to psl.)

Romantiška praeitis – miglota ateitis

Studentė Rūta Beganskaitė dirba LDMP Gudyno muziejinų vertybių konservavimo – restauravimo centre, archeologijos skyriuje restauratore. Archeologijos žinias ji dar gilina Vilniaus universitete. "Iš pradžių šis darbas atrodė kupinas romantikos. Gyvenimas palapinėse, aplinkui zyziantys uodai, didelis azartas dirbant. Man labai pasisekė, kad pavyko įsidarbinti restauravimo centre. Čia kartu su kolegomis dirbame prie senų archeologinių radinių. Tai labai kruopštus ir atsakingas darbas, reikalaujantis ne tik specifinių archeologijos žinių, bet ir meninių gebėjimų. Kartais vienas radinys restauruojamas ištisus metus. Žmonės, apžiūrinėdami eksponatus net nežina, kiek laiko užima jų res-

tauravimas. Tiesa, nevisuomet pavyksta restauruoti tokius radinius. Tuomet darome jų rekonstrukcijas" – pasakojo archeologė. Merginos tyrinėjimo sritis – tautų kraustymasis V – IX š. Baigusi studijas Rūta tikisi ir toliau dirbti archeologinį darbą. "Neramina miglota ateitis. Būtų labai sunku dirbti nemėgiamą darbą, tačiau pragyventi iš restauratorės algos beveik neįmanoma", teigė Rūta Beganskaitė.

Lietuvos karininkai ir Toronto Vlado Pūtvio kuopos šauliai prie a.a. BALIO SAVICKO atminimui pastatyto paminklo šaulių stovyklavietėje (Ontario šiaurėje), kurią vėlonis paliko savo bendraminčiams

Nuotr. K. Latvio

Taikos paukščių augintojai

REDA ULINSKAITĖ, Šiauliai

Paklaidžiojęs po siauras miesto gatveles akydas praėjęs pastebės ant namų stogų iškelias sietu dengtas dėžutes, o virš jų padangėje ratus sukančią balandį. Tarp daugiabučių namų įsispraudusiuose sandėliukuose gali išgirsti meilų burkavimą. Jau keliasdešimt metų Šiaulių vyrai auginą ir puoselėja balandžius. Šie žmonės yra susibūrę į dekoratyvinių paukščių augintojų klubą, kurio tikslas populiarinti ir atgaivinti globą ir meilę gamtai bei jos gyventojams. Draugijos nariai sako, jog svarbiausia išmokyti mylėti gamtą vaikus ir skatinti burtis į panašias draugijas, o nelaukti dėmesio ir paramos iš valdžios.

Kiekvienoje troboje po balandį

Jau porą metų mieste gyvuoja dekoratyvinių paukščių augintojų klubas, vienijantis apie penkiasdešimt narių, auginančių karvelius ir besidominčius selekcija. Klubas turi savo nuostatus, bendrauja su Šiaulių apskrities ir Lietuvos balandininkais. "Pagrindinis mūsų klubo tikslas – skatinti visuomenę, ypač jaunimą, nenutolti nuo gamtos. Klubas narių amžiaus vidurkis apie trisdešimt metų. Turime tik keletą jaunų narių. Jiems padedame, duodame įvairiausių patarimų, norime įžiebti ugnelę, kokią turėjome mes. Juk reikia, kad jauni žmonės domėtųsi ne tik kompiuteriais", – pasakoja klubo pirmininkas Petras Daunoras, balandžius

Knygų rėškla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

WALTER V. DAUGINIS

INSURANCE - DRAUDIMAS

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N

Etobicoke, Ont. M9C 5K4

(šiaurinė pusė Queensway; prieš Sherway Gardens)

Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305

Faksas 416 620-7584

laikantis nuo dvilikos metų. Anksčiau karvelius laikė jų senelis ir tėvas.

Domėjimasis balandžiais pašnekovas vadina savotiška liga, kuria užsikrečiama dar vaikystėje ir "sergama" iki pat brandaus amžiaus. Miesto karvelininkai jau nuo karo laikų kiekvieną šeštadienį buriuojasi centrinėje miesto turgavietėje šiek tiek atokiau nuo kitų prekeivių. Balandžių turgus prasideda apie pusę aštuonių ryto. Greitai ir vyriškai aptarę reikalus, balandžių mylėtojai išsiskirsto. Pasak P. Daunoro, turguje aptariami svarbiausi klubo reikalai, artėjančios parodos.

"Į balandžius paspoksoti ateina ir praiviai. Gaila, bet gyvenant mieste nėra gerų sąlygų laikyti balandžius. Tad dauguma juos laiko sandėliukuose, pašiūrėse ir kolektyviniuose soduose. Dabar balandininkų Šiaulių mieste nebėra tiek daug. Po karo balandžius laikydavo kas antroje troboje", – prisimena klubo pirmininkas, vaikystėje kaldavęs medinius namelius balandžiams ir juos begaudydamiems neretai pamiršdaves laikui į mokyklą ateiti.

Šnekinti balandininkai guodėsi, kad Lietuvoje nėra gražių tradicijų rengti balandžių parodas, varžybas. Apot jų, Poznaneje išvydo puikų renginį, kuomet į balandžių šventę susirinko šimtai dalyvių ir tūkstančiai žiūrovų. Įdomu ir tai, jog dekoratyvinių paukščių augintojų klubas nėra nė vienos moters. Aplankėme seniausią žuvininkų gatvės balandininką – Romualdą Jankevičių. Priminsime, jog žuvininkų gatvė – seniausia gatvė Šiaulių mieste. "Ant daugelio šios gatvės namų prieš porą metų pastaciau tokį namelį. Čia ateinu pailsėti, stebiu kaip atėjus pavasariui karveliai burkuoja, o patinai pešasi dėl patelių, o jos saugoja dar neapsiplunksnavusius balandžiukus. Skaudu būna kai atėjus suprantu, jog čia apsilankė kiaunė. Tuomet pasižadi niekada daugiau nebelaikyti paukščių. Tačiau draugas padovanoja balandį ir vėl prasi-

deda... Namuose ant aukšto taip pat laikau nemažai balandžių. Žmona liepia kalti dar vieną namelį ir greičiau išnešti juos iš namų. Deja, norint suręsti balandžiams būstą reikia kaimynų sutikimo ir specialaus plano", – pasakojo Sigitas Bagdonavičius.

Jauniausias klubo balandininkas Paulius Karkalas mums aprodė savo ūkį ir prisipažino, kad vasarą turėsiantys dar daugiau balandžių, kuriuos laikys tuščioje pašiūrėje. Paulius kartu su pusbroliu Donatu jau treji metai laiko balandžius. Jie patys jauniausi klubo nariai, pasakojantys jog jų bendraamžiai labiau domisi kompiuteriais.

Kiekvieną dieną po pamokų ketvirtokas ateina pas senelius pailsinti balandžių bei išleisti juos paskraidyti. Prieš keletą metų Paulius turėjo tik tris karvelius, dabartinis jo ūkis – 35 skrajūnai. Dvylikametis balandininkas teigia, kad neturi daug vargo laikydamas karvelius. Tik kartais jie pabėga. Viena patelė išskrido palikusi net mažus balandžiukus. Abu pusbroliai auginą ir pardavinėja balandžius. Uždarbis – dešimt, penkiolika litų. Už šiuos pinigus perka kviečių, rapsų ar žirnių. Paulius visiems, laikantiems šiuos paukščius, pataria juos lesinti moliu ar patrupinti kiaušinių lukštų, teikiančių kalcio ir kitų mineralinių medžiagų.

Jauniausias balandžių augintojas Šiauliuose

Balandžių augintojai Šiauliuose

UKRAINIAN POST INTERNATIONAL

SIUNTINIAI I BALTIJOS VALSTYBES

2985 Bloor St. W., Etobicoke (Šalia "Paramos" kredito kooperatyvo skyriaus)

- siunčiame siuntinius lėktuvu ar laivu
- pinigų pervedimas (money transfer)
- pristatymo patarnavimai (courier service)
- maisto siuntiniai
- jokių svorio apribojimų
- nemokamas siuntinių paėmimas iš jūsų namų
- kiekvienas siuntinys yra pristatomas į adresato namus ir patvirtinamas gavėjo nuotrauka

MŪSŲ KAINOS VISADA ŽEMESNĖS UŽ KITŲ

Teiraukitės mūsų įstaigoje tel. 416 237-1435 arba pas agentus:
TORONTO: "Astra Travel" 416-538-1748, "Via Baltica" 416-767-6210
HAMILTONE: Beatas Brasas Import-Export 905-518-1867, 905-545-8868

Tėviškės žiburiai • 2000.VIII.22 • Nr. 34 (2633) • psl. 9

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West į staigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd. E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5

Tel.: 905 271-7171

(I vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS

Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200

(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST. W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

Astra Travel
& Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)

Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Iškvetimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *

VISŲ SKRENDANČIŲ Į LIETUVĄ SIA VASARĄ DĖMESIUI!

Vyktas bilietų išpardavimas keliaujantiems suomių linija "Finnair".

Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

J. B. MARLATT

The J.B. Marlatt Funeral Homes

(1985) Limited

J.B. Marlatt laidotuvių namai jau daug metų
teikia aukštos kokybės paslaugas
erdviose patalpose.Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti
paslaugas Hamiltono lietuvių bendruomenei.615 Main Street East
Hamilton 528-6303195 King Street West
Dundas 627-7452Andrew W. Swan
DirektoriusMARGUTIS
PYSANKA V.I.M. Inc.4134 Dundas St. West,
Toronto, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042Reguliarūs maršrutai siuntiniams jūra
ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.Greitas ir garantuotas
siuntų pristatymas Lietuvoje.Nemokamai surenkame siuntas
iš Jūsų namų.*

Tel: (416) 233-4601

*Galiota kai kurie apribojimai.

TORONTONT

Anapilio žinios

– Rugsėjo 19, šeštadienį, susitikė Skaistė Našlėnaitė su dr. Antonio Finelli ir Renata Pakalkaitė su Randall Halleron.

– Tuoktis ruošiasi Rima Žemaitytė su Remo DeJulius.

– Lietuvos kankinių šventovės choras po vasaros atostogų renkasi savo pirmąją repeticiją rugsėjo 10, sekmadienį, 10 val. ryto įprastame repeticijų kambaryje Anapilio salės antrame aukšte. Visi buvusieji nariai ir nauji asmenys skatinami įsijungti į choro eilę ir kuo iškilmingiau garbinti Dievą giesmėmis.

– Kanados lietuvių medikų draugijos susirinkimas įvyks rugsėjo 28, ketvirtadienį, 7 v.v. Anapilio parodų salėje. Apie dabartinę medicinos padėtį Lietuvoje kalbės buvęs Lietuvos sveikatos ministeris ir dabartinis Vilniaus universiteto „Santariškių“ ligoninės generalinis direktorius dr. Antanas Vinkus. Paskui bus šilta vakarienė. Apie dalyvavimą visi prašomi pranešti dr. R. Zabieliuskui tel. 416 231-5216 arba e-paštu: dornray@abovotek.net

– Panevėžio vyskupija prašo paramos vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje. Aukos priimamos per mūsų parapiją.

– Lietuvoje vedamos beatifikacijos bylos kankinių: arkiv. Teofiliaus Matulionio, arkiv. Mečislavo Reinio ir vysk. Vincento Borisevičiaus. Melskime Dievą, kad Lietuva greitai susilauktų naujų šventųjų paskelbimo.

– Mišios rugsėjo 27, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Tamarą Kazakevičienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje (sekmadienį), 10 v.r. už a.a. Joną ir Elzbieta Valantiejus; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje (sekmadienį), 3 v.p.p. už a.a. Juozą Aleliūną.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos kas sekmadienį 9.45 v. ryto. Rugsėjo 3 d., „Labour Day“ savaitgalį pamaldų nebus. Rugsėjo 10 d. pamaldos ves Ričardas Hirsas ir pamokslą sakys kun. Tim Dutcher-Walls.

– Sekmadienį, rugsėjo 17, pamaldos bus su Šv. Komunija.

Muziejaus-archyvo žinios

– Dabar yra paskutinė proga pamatyti arba savo svečiams parodyti Kanados lietuvių veiklos parodą muziejuje, kuri bus išstatyta dar tik kelias savaites. Ruošiamą didelę meno parodą, kurios atidarymas su vynu vaisėmis rugsėjo 24 d., 12 val. (žr. U. Juškų straipsnį šiame laikraštyje).

A. a. Broniaus Masioko atminimui pagerbti žmona Filomena našlaičiams ir apleistiems vaikams Lietuvoje aukėjo \$2,500.

A. a. Janinos Grabošienės atminimui pagerbti „Vaikų dienos centrams“ Lietuvoje \$25 aukėjo Ald. Vaičiulėnas. O. G.

A. a. Antano Žemaitaičio šviesiam atminimui pagerbti Vita Lapaitienė ir krikšto duklė Ramunė Parry tremtinių vaikų mokyklai „Lietuvių Namai“ Vilniuje aukėjo \$50. A.S.

A. a. Laimos Butėnienės 5 metų mirties ir brolio kalbininko Juozo Butėno, šiemet mirusio Lietuvoje, atminimui Petras Butėnas ir dukra Marytė Akeilaitienė aukėjo \$500 – Šiluvos parapijai Londone, Ont., \$1,000 – Slausos namams Toronte, \$1,000 – Vilniaus krašto liet. mokykloms ir \$500 – „Tėviškės žiburiams“.

Dalis buvusių Mažeikių gimnazijos mokinių, gyvenančių Toronte

Asmenys ar organizacijos, paaukoję 5000 dol. ar daugiau Slausos namų statybai, galės įsiminti lentelėje virš kambario durų kaip mecenatai to kambario įrengimui.

P. BUTĖNAS – \$1000 (\$2500)

Nuoširdžiai dėkoja –

Lietuvių slausos namų vjaus komitetas

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį, rugsėjo 20 per 10.15 v. r. Mišias solo giedodavo Indrė Viskontaitė.

– Jau platinami pakvietimai sekmadieniais salėje (kitu laiku pas V. Tasecką 905 824-4461) į br. Juozapo Žukausko, OFM, kunigystės šventimų vakarienę š. m. rugsėjo mėn. 17 d., po 4 v.p.p. Mišių, kurias atnašaus ir kunigystės šventimus suteiks vysk. Paulius Baltakis, OFM.

– Pakrikštytas Jonathan Martin, Astos (Krasauskaitės) ir William P. Reid sūnus.

– Ona Juodviršienė gausiam draugų tarpe atšventė savo 90-tąjį gimtadienį.

– Santuokai ruošiasi Kristofas Matukas su Julie Schweizer.

– Rugsėjo 21 d. palaidota a.a. Marija Petrikienė, 88 m. Paliko dukrą Aliną Jurcevičienę su šeima Toronte ir gimines Lietuvoje.

– Parapijos kavinė su lietuviškais valgiais, parapijos biblioteka ir kioskas veikia sekmadieniais iki po paskutinį Mišių.

– Mišios sekmadienį, rugsėjo 27: 8.15 v.r. už a.a. Adomą Barauską; 9.15 v.r. už Šelmių šeimos mirusius; 10.15 v.r. už a.a. Joną Šimkų, už a.a. Justiną Sriubiškiene ir Stadienę, už a.a. Joną Ročį – 5 metinės; 11.30 už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Lietuvių Namų žinios

– Rugsėjo 20, sekmadienį svetainėje pietavo 206 žmonės. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė A. Skilandžiūnienė. Svečių knygoje pasirašė Laura ir Sniegulė Buinevičiūtės iš Alytaus, Liucija ir Dennis Duobos iš Naujosios Zelandijos.

– LN valdybos posėdis – rugsėjo 24 d., 7 v.v.

Slaugos namų žinios

– LN moterų būrelis nuoširdžiai dėkoja Lietuvos kankinių parapijos klebonui prel. J. Staškevičiui už galimybę pasinaudoti Gerojo Ganytojo patalpomis Vasagoje, telkiant lėšas Slausos namų statybai.

– Lietuvių Namų ir Vasagos moterų būrelių dėka iš loterijos ir valgyklų gauta \$1,100 pelno, kuris pervestas Slausos namų statybai.

– Slausos namų statybai aukėjo: P. Butėnas – \$1000 (\$2500); a.a. G. Balčiūnienės atminimui Juri Almek – \$50 (JAV) iš N. Zelandijos; \$50 – V. Slenys. Slausos namų vjaus komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuoširdų dosnumą ir paramą Slausos namams. Slausos namams aukos priimamos Toronte ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siūsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slausos namai, 1573 Bloor St. W. Toronte, Ont. M6P 1A6.

Lietuvių šeima Lietuvoje nori susirašinėti su Kanadoje gyvenančia nepažįstama šeima. Kadaise Kanadoje gyveno jos giminačiai. Norėtų daugiau sužinoti apie dabartinį gyvenimą Kanadoje. Dviejų vaikų šeimos motina yra pradinės mokyklų mokytoja, linkusi į meną, mėgsta muziką, šoki, gėles. Jos vyras domisi technika, sportu. Toji šeima iš savo pusės galėtų rašyti apie gyvenimą Lietuvoje. Štai jos adresas: R. K. Tonkunai, Sabaliausko 11, Biržai 5280, Lithuania.

REIKALINGA moteris prižiūrėti 8 ir 4 metų vaikučius penkis dienas per savaitę. Skambinti Anitai tel. 416-236-0599.

Visų amžių šokėjas sujungė XI-toji Tautinių šokių šventė š.m. liepos 2 d. Toronte-Mississaugoje
Nuotr. O. Burzdžiaus

Anapilio vaikų darželio gegužinė įvyks prie Gerojo Ganytojo šventovės rugsėjo 3, sekmadienį, Vasagoje po Mišių. Bus linksma programa, daug žaidimų vaikams, turtinga loterija, šiltas maistas. Kviečiame visus – didelius ir mažus – šiam renginyje dalyvauti.

Vaikučiai ir mokytojos

X-ojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjai praneša, kad užsiregistruojantys ir jau įmokantys bent dalį mokesčio iki rugsėjo 1 d. gauna nuolaidą. Registracijos anketas bei dalyvavimo kainas galima rasti oficialiame kongreso tinklalapyje www.rapidnet.net.au/~aljs. Kongreso dalyviai prašomi užpildyti ir pristatyti asmeninių duomenų bei atstovų, dalyvių ir/arba turistų lapus kartu su čekiais. Kanadoje čekius rašyti „KLJS (Kongresui)“, pristatyti KLJS pirmininkui Matui Stanevičiui, 578 Indian Road, Toronte, ON, M6P 2C2; JAV-se – „JAV LJS (Kongresui)“, siūsti Andriui Čičiūniui, 7766 Trevino Lane, Falls Church VA 220473. Dviguba nuolaida (iš viso \$100 JAV dol.) dalyvaujantiems ir studijų dienose, ir stovyklose. Visi kviečiami susidomėti kongresu, paskleisti žinias apie registraciją draugams ir pažįstamiems! Inf.

Ambasadados pranešimas

Lietuvos diplomatinė atstovybė Kanadoje kviečia Lietuvos respublikos piliečius, gyvenančius šiame krašte, registruotis būsimiems Lietuvos seimo rinkimams, kurie įvyks š.m. spalio 8 d. Registruotis galima ambasadoje (130 Albert St., Suite 204, Ottawa, Ont., K1P 5G4) nurodant vardą, pavardę, gyvenamąją vietą Kanadoje ir Lietuvoje tiems, kurie balsavimo metu lankys Kanadą, Lietuvos respublikos piliečių paso numerį ir asmens kodą, įrašytą pase. Galima registruotis asmeniškai arba duomenis apie save atsiųsti paštu. Visi užsiregistravę gaus balsavimui reikalingus dokumentus. Inf.

Rašytoja Estera Alšėnienė, perskačiusi „TŽ“ recenzijas jos romano „Išalusi valtis“, prašo pranešti, kad šis leidinys gaunamas pas autorę šiuo adresu: 6800 Somerset, Brecksville, OH 44141-1054, USA. Tel. 440 526-6831. Autorė, kaip spaudos rėmėja, pridėjo ir čekį „TŽ“ paramai.

Už Mažeikių gimnazijos mirusius mokytojus ir mokinius š.m. gegužės 7 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje buvo aukotos šv. Mišios. Pamaldose dalyvavo dalis buvusių tos gimnazijos mokinių. Po pamaldų, mažeikietės susirinko A. Venslovaitienės namuose, kur po skanių vaišių, buvo prisimintos gimnazijoje praleistos dienos. Kai kurios dalyvės, lankiusios Mažeikius, pasidalino patirtais įspūdžiais. Viešnia iš Lietuvos papasakojo apie dabartinę Lietuvą ir savo įspūdžius Kanadoje. Iškalbauta V. Piršcepionkos, dalyvavusio Mažeikių gimnazijos 80 metų jubiliejaus minėjime, pagaminta garsajuostė, susipažinta su gimnazijos muziejaus vedėjos D. Juškenės jubiliejaus proga išleista knygtė „Mažeikių Merkleio Raškausko gimnazija“. Susirinkimą vedė R. Ulbienė.

Mažeikių gimnaziją remia gražus skaičius buvusių mokinių. Surinkta aukų iš dalyvavusių ir negalėjusių dalyvauti. Buvo praeita Mažeikių gimnazijai „Tėviškės žiburių“ prenumerata. Aukų likutis paskirtas neturintiems mokiniams mokslo knygoms įsigyti gimnazijos dir. M. Žiaurienės nuožiūra. Dalyvė

PARDUODU moteriškus tautinius drabužius 12-14 dydžio. Kaina \$80. Tel. 416-233-9124.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

švenčia 25 metų sukaktį

VISUS KVIEČIAME Į POKYLI

2000 m. rugsėjo 9 d., šeštadienį

Toronto Lietuvių Namuose

1573 Bloor St.W. (prie Dundas St.W. požeminio stoties)

Programoje:

PARODA, VAKARIENĖ, ŠOKIAI (gros „ŽAGARAI“)

Kokteiliai – 6 v.v. Vakarienė – 7 v.v. Kaina – \$40

Dėl bilietų skambinti: Aurelijai Karasiejūtei tel. 416 821-3574, Irenai Žukauskaitei tel. 416 895-2400

Įvairios žinios

Vilius Bražėnas, žinomas visuomenės veikėjas, žurnalistas, nuolatinis „TŽ“ ir kitų laikraščių bendradarbis, politinio gyvenimo stebėtojas ir komentatorius, dalyvavęs š.m. birželio 12 – 14 d.d. antikomunistiniame kongrese Vilniuje, atsakė į William F. Jasper pateiktus klausimus „The New American“ žurnale, š.m. rugsėjo 14 d. laidoje. Pokalbis pailiustruotas V. Bražėno, Lenino ir kun. A. Svarinsko nuotraukomis. Pokalbyje tarp kitko pasakyta, kad ir dešimtmečiui praėjus nuo Sovietų Sąjungos sugriuvimo dar nėra atstatytas teisingumas, ir anot JAV atstovo kongrese dr. Ariel Cohen, komunistiniai nusikalteliai šandien vis dar sėdi vadovaujamos vietose, pasivadinę reformininkais ar nacionalistais arba sudarę naują elitą aukštuose ekonomijos bei verslo sluoksniuose. Kad JAV žiniasklaidoje apie kongresą neužsimenama, anot V. Bražėno, nėra nieko nuostabaus. Vakaruose ir „Hollywood’e“ apie nacizmo blogį prikurta daug filmų, televizijos dramų bei dokumentų. Šandien visi žino, kad Hitleris ir nacizmas buvo blogis, bet labai mažas amerikiečių nuosimtis žino apie baisias tautų žudynes, kurias vykdė Stalinas, Mao, Ho Chi Mink, Fidel Castro ir kt.

Į klausimą, ar kongrese dalyvavęs Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, atsakyta neigiamai ir paaiškinta, kad Adamkus prezidentu tapęs JAV lietuvių liberalų pagalba ir JAV politikos (Establishment) palaiminimu, atseit esąs ne tos grupės žmogus. Stipriai veikianti „Council on Foreign Relations“ (CFR) įtaka, o Daniel P. Fata, CFR veikėjas „Washington Times“ 1998 m. bu-

NUOŠIRDŽIAUSIA PADĖKĄ reiškiamės Amerikos lietuvių fondui, paskyrusiam 1,000 JAV dolerių išleistai knygai apie žydų gelbėtojus „A. Gurevičiaus sąrašai“ paremti.

Autorius A. Gurevičius ir Kanados lietuvių žurnalistų sąjunga

IŠMOKITE ARBA GERIAU KALBĖKITE ANGLIŠKAI. TESL kalbos pamokos vyks vakarais (7 v.v. iki 10 v.v.) nuo rugsėjo 18 d. iki gruodžio 11 d. Kaina \$360 arba po \$240 registruojantis dviese. Skambinti 905-450-6307 Bramptone.

Punia Construction Ltd. NAMŲ REMONTŲ BENDROVĖ

• ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus

• IRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves

• STATOME: verandas, tvoras

• DENGIAME stogus.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

(pager) (416) 609-5108

vo paskelbęs straipsnį baltiečių klausimais, kuriame autorius tvirtino, kad pagrindinis amerikiečių rūpestis, liečiantis baltiečius, yra nusikaltimai prieš žydus Antrojo pasaulinio karo metu. Bilionierius George Soros esąs taipgi CFR narys ir meta milijonus dolerių buvusios Sovietų Sąjungos respublikoms, kurių valdantiesiems nomenklaturai skelbiami esanti reformatoriai – ir nė žodžio apie savo komunistinę praeitį.

Jei kas tik bando kaltinti komunistą, tuoj tie apšaukiami antisemitais ar naujais naciais. Tai sena komunistų taktika. Stengiamasi visų žmonių žvilgsnius kreipti tik į vieną pusę – Hitlerio nusikaltimus. Lietuvių tarpe buvo tokių, kurie padėjo naciams, buvo ir tokių, kurie kolaboravo su komunistais, buvo rasių ir antisemitų kaip ir įvairiuose kituose kraštuose. Bet tai mažuma. O daugiau buvo tokių, kurie riziukuodami savo gyvybėmis gelbėjo žydus. Lietuva turi pagrindo ir yra gerai pasirošusi apkaltinti ir nubausti komunistus nusikaltėlius be Jungtinių Tautų ar JAV pagalbos. Į klausimą, ar šitame komunizmo pasmerkimo procese pokalbininkas esąs pesimistas ar optimistas, atsakė, kad jis kaip krikščionis negalys būti pesimistas, nes įsitikinęs, kad Dievo teisingumas ir tiesa laimėsianti. Antra vertus, žmonija pradedanti pabusti jausdama pavojų. Snk.

XI-OSIOS TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS vaizdajuostė yra baigiamą gaminti. Visa šokių šventė buvo profesionalų filmuojama trimis aparatais iš skirtingų vietų arenoje. Vaizdajuostė galima užsisakyti KLB raštiniėje telefonu 416 533-3292 arba faksu 416 533-2282, taip pat parapijų knygynuose. Kaina \$15 Kan. dol. arba 10 JAV dol. Persiuntimo kaina – \$5. Tikimasi, kad rugsėjo mėn. viduryje vaizdajuostės jau bus galima rodyti.

Neužmirškime spaudos

Išskelaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirškina, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 50 metų sulaukę „Tėviškės žiburiai“ – plačios apimtys savaitraštis. Rašdami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Išskelauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o „Tėviškės žiburiai“ lieka šviesti ir toliau. Mažąjį tautiečių skaičių, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas „Tėviškės žiburiams“ bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: „Tėviškės žiburiai“, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada.

„TŽ“ leidėjai

SPAUSDINTUVA
PRINTING
NEW
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Priėmamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronte Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

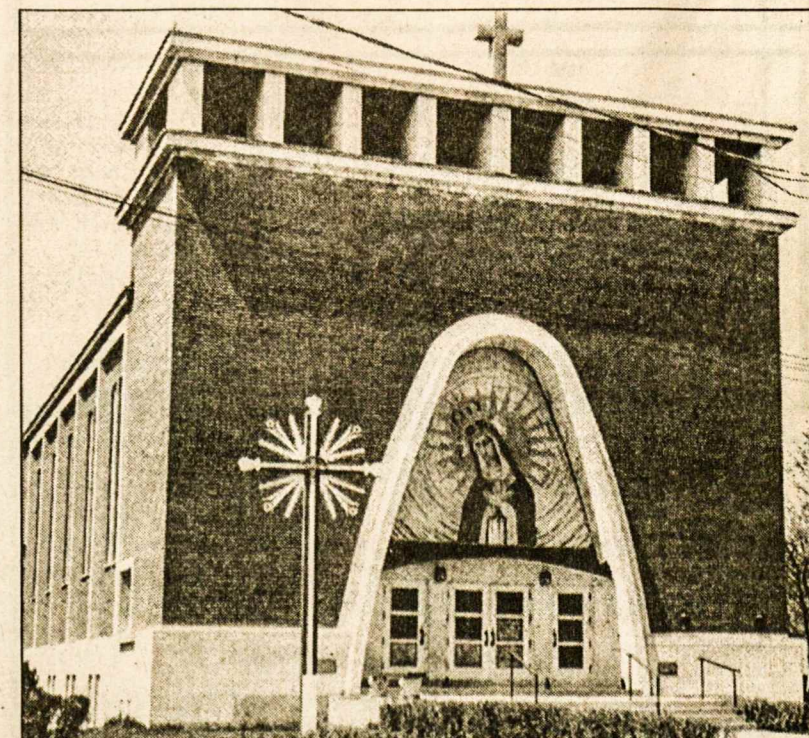

MONTREAL

Per Aušros Vartų parapijos 50 metų sukakties minėjimą bus atliekama kantata „Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva“, žodžiai poeto Henriko Nagio ir muzika Aleksandro Stankevičiaus. Tai grynai montrealiečių kūrinys. Pirmą kartą kantata buvo atlikta 1987 metais Montrealio Šv. Kazimiero šventovėje švenčiant Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų. Sekančiais metais kantatą išgirdo torontiečiai. 1991 m. Montrealio Aušros Vartų parapijos choras, solisto Antano Keblio pastangomis, lankėsi Lietuvoje. Čia gavę muzikinę paramą iš Klaipėdos universiteto menų fakulteto ir Šv. Cecilijos draugijos, o organizacinę pagalbą iš Telšių vyskupo Antano Vaičiaus ir kun. Bernardo Talaišio, kantatą atliko net aštuoniose Že-

maitijos vietovėse. Kiek vėliau vietinės muzikinės jėgos kantatą atliko Vilniaus arkikatedroje. Šiuo kartu kantata bus atliekama Montrealio Aušros Vartų šventovėje. Solistai: Gina Čapkauskienė, Slava Žiemeitytė, Antanas Keblys ir Jonas Vašk. Prie vargonų Lavrenti Djintcharadze. Diriguos pats kantatos kompozitorius Aleksandras Stankevičius.

Stasės Piečaitės-Naruševičienės gimtadienis rugsėjo 12 d. linksmai paminėtas dukters Gailos ir muz. Aleksandro Stankevičiaus sodyboje. Suvažioavo beveik visi arčiau gyvenantys giminės ir būrelis bičiulių. Gražios vaisės, puiki muzika, nuoširdūs linkėjimai, „Ilgiausių metų“. Svečiai, kurie ilgiau užsibuvo, skundėsi uodų draugyste. B.S.

Montrealio Aušros Vartų parapijos šventovė, pastatyta pagal arch. dr. A. Kulpavičiaus projektą ir pašventinta 1955 m. rugsėjo 25 d.

MONTREALIO AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS

50 SUKAKTIES MINĖJIMAS

2000 m. rugsėjo 10, sekmadienį

PROGRAMOJE:

* 11 val. iškilmingos šv. Mišios * kantata *
* „Gintaro“ tautiniai šokiai * sukvatviniai pietūs *

Maloniai kviečiame dalyvauti dabartinius ir po platų pasaulį išsisklaidžiusius parapijiečius bei svečius.

Bilietai gaunami pas Genovaitę Kudžmienę tel. (514) 365-5624.

Auka: suaugusiems \$20, studentams \$10, vaikams iki 12 metų – nemokamai.

Parapijos taryba

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

DĖKOJAME už pasitikėjimą pavedant mūsų įstaigai Jūsų apdraudas PER 45 METUS

Esame apdraudę 75% Montrealyje gyvenančių lietuvių.
KVIEČIAME VISUS KITUS APSIDRAUSTI.
Dėl kainų ir mokėjimų išsiaiškinkite sutarsime.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel. (514) 722-3545 Fax: (514) 722-3546

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias, kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stando lauko verandas, tvoras. Garantuojame prieinamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE

ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE

Matininkas

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tom.senkus@sympatico.ca